

Allemaal Antwerpenaar

Akkoord voor de bestuursperiode van 2025 tot 2030

Inhoudstabel

Bestuursakkoord Stad Antwerpen 2025-2030

Inhoudstabel	2
Voorwoord: Allemaal Antwerpenaar	4
Leefbare en mobiele stad	6
<i>Stadsontwikkeling</i>	8
<i>Mobiliteit</i>	13
<i>Publiek domein</i>	25
<i>Leefmilieu</i>	30
<i>Stads- en buurtonderhoud</i>	32
Harmonieuze stad	37
<i>Gezondheidszorg en senioren</i>	39
<i>Sociaal beleid en armoedebestrijding</i>	43
<i>Erediensten en samenlevingsopbouw</i>	47
<i>Integratie en inburgering</i>	47
<i>Diversiteit en gelijke kansen</i>	49
<i>Dierenwelzijn</i>	50
Woonstad	51
Lerende, ondernemende en werkende stad	57
<i>Kinderopvang</i>	59
<i>Jeugd</i>	60
<i>Onderwijs</i>	61
<i>Innovatie</i>	67
<i>Haven</i>	69
<i>Economie</i>	71
Bruisende stad	77
<i>Evenementen</i>	78
<i>Cultuur</i>	79
<i>Toerisme</i>	83
<i>Sport</i>	84

<i>Erfgoed en herdenkingsbeleid</i>	86
Sterk bestuurde stad	89
<i>Patrimonium</i>	90
<i>Personeel</i>	92
<i>Marketing en communicatie</i>	93
<i>Loketwerking</i>	93
<i>Financiën</i>	94
<i>Bestuurszaken, decentralisatie en ondersteuningsbeleid</i>	96
Veilige stad	100

Voorwoord: Allemaal Antwerpenaar

De toekomst van de mensheid ligt in de stad. Dat geldt bij uitstek voor Antwerpen, onze metropool op mensenmaat.

Waar zit het economisch potentieel van onze regio? Waar ligt de oplossing voor onze toegenomen mobiliteit? Waar verkleinen we onze ecologische voetafdruk? Waar zit de sterkste lokale bestuurskracht? Waar wordt de digitale eeuw vormgegeven? Waar zorgen we voor elkaar? In Antwerpen, en nergens anders.

Antwerpen is een trotse handelsmetropool en een wereldhaven waar vrije en kritische geesten thuis zijn. Een bruisende barokstad met een bourgondisch randje. Antwerpen is de stad die we liefhebben, koesteren en waarderen. Een stad die indruk maakt, verwondert en verleidt.

Die trots wil dit stadsbestuur uitdragen. We zijn het aan onszelf verplicht om het beste aanbod te doen aan iedereen die in Antwerpen woont, wil komen wonen of komen investeren. De beste leefomgeving. De veiligste straten. De beste dienstverlening met sterke voorzieningen. De komende jaren gaat de vernieuwing van de stad onverminderd verder. En we laten niemand achter.

De Antwerpenaar komt voor dit stadsbestuur op de eerste plaats. We dragen zorg voor ons sociaal weefsel en we houden het maatschappelijk draagvlak in evenwicht. We investeren in het unieke karakter van onze districten en buurten. Het principe van wijkgericht werken wordt volwassen: onze woonbuurten krijgen in al hun diversiteit het maatwerk dat ze verdienen.

Antwerpen is meer dan de mensen, gebouwen of parken die we er vinden. Antwerpen heeft een ziel die ons overstijgt en tegelijk intens verbindt. Onze stad is een veilige haven en een warme thuis voor alle Antwerpenaren. Daarom verankeren we 't Stad nog meer in de harten van alle Antwerpenaren. Met een ferme fundering van fierheid.

We onderlijnen wat bijzonder is. We spreken over dat wat ons bindt, en we ontmijnen wat ons kan verdelen.

Want we zijn allemaal Antwerpenaar, allemaal deel van dezelfde stad. Van de crèche tot de oude dag. We worden gevormd door een omgeving die we zelf mee maken. Een verhaal van voordelen, maar ook verantwoordelijkheden.

Allemaal trots op onze stad, van aan de Schelde tot in de districten.

Allemaal voor een sterke, veilige en warme stadsgemeenschap waar geen ruimte is voor discriminatie, intimidatie of criminaliteit.

Allemaal voor duurzame mobiliteitsoplossingen, verbonden via 'De Grote Verbinding'.

Allemaal voor een leefbare, toegankelijke en weerbare stad.

Allemaal voor een propere, gezonde en bruisende leefomgeving.

Allemaal voor een financieel gezonde stad die investeert in de toekomst van alle Antwerpenaren.

Allemaal Antwerpenaar.

Leefbare en mobiele stad

In Antwerpen leven we met meer dan een half miljoen mensen samen. De publieke ruimte is de plek die we met zijn allen delen. Hier ontmoeten we mekaar en verplaatsen we ons. Op goed aangelegde plekken verblijven we langer, voelen we ons veiliger en verplaatsen we ons rustiger en actiever. De kwaliteit van ons openbaar domein is dan ook van uitzonderlijk groot belang. We zetten verder in op een levendige, veilige, groenblauwe en gezonde stadsomgeving waar de verschillende gebruikers en vervoersmodi in een goede verhouding en schaal samengaan. Het gaat over goed ingerichte fiets -en voetpaden en ruimte voor circulatie maar evenzeer stilte -en schaduwplekken, speel- en sportruimte, markten en evenementen.

Antwerpen versterkt zich de komende jaren verder als een welvarende, bereikbare, leefbare, slimme, gezonde stadsregio. De voorbije jaren hebben we met de heraanleg van de Scheldekaaien, het Zuiderpark en talloze kleinere projecten in de kernstad en de districten een grote investering in dit publiek domein gedaan. Die beweging willen we onverminderd verderzetten, zowel met de heraanleg van de Scheldekaaien, de Scheldeboorden, de Ringparken, de Groenplaats ... De stad voert de verbintenissen van het Toekomstverbond verder uit en werkt samen met alle betrokken partners aan De Grote Verbinding die de Ring rondmaakt, de Oosterweelverbinding realiseert en een nieuw stadsdeel ontwikkelt met meer groene en open ruimte. Dat heeft onze absolute prioriteit. De Grote Verbinding komt alle Antwerpenaren ten goede, in het bijzonder zij die vandaag in de wijken met de grootste uitdagingen wonen. De nieuwe fietsbrug over de Schelde en de fietsverbinding door de Oosterweel-Scheldetunnel maken daarnaast de fietsring rond de stad rond.

Naast deze grote infrastructuurwerken in en rond Antwerpen versterken we ook de modal split in Antwerpen en de bredere omgeving. Daarvoor hebben we een sterk openbaar vervoer nodig. We werken samen met alle relevante partners aan de opwaardering van ons openbaar vervoer. Het aanbod breiden we uit, onder andere door de bestaande premetrokokers, en verfijnen we op maat van de gebruiker, met een optimalisering van het netwerk. We realiseren ook lokale en regionale multimodale overstappunten met een aantrekkelijk mobiliteitsaanbod en veilige fietsenstallingen. We blijven inzetten op een kwalitatieve en veilige infrastructuur voor alle weggebruikers, waarbij we nieuwe technologieën gebruiken om die optimaal te benutten, zoals verkeerslichtenbeïnvloeding, dynamische bewegwijzering en het doorgeven van actuele informatie aan weggebruikers.

Aangezien publiek domein een belangrijke bevoegdheid van de districten is werken we hier nauw met hen samen. We respecteren hun bevoegdheid en trachten samen zoveel mogelijk bovenlokaal en lokaal publiek domein op mekaar af te stemmen inzake onderhoud en beheer.

Om de ingezette mobiliteitsomslag vol te houden, blijven we inzetten op het informeren, sensibiliseren en stimuleren van bewoners, pendelaars en bezoekers om alternatieven voor de wagen te gebruiken.

Leefbaarheid en gezondheid zijn innig met elkaar verbonden. Luchtkwaliteit en geluid blijven aandachtspunten. De Europese normen zijn onze richtlijn. Ons ambitieus klimaatbeleid zetten we onverminderd verder.

Een aangename stad is een propere stad. Naast onze verantwoordelijkheid als stad is dit ook een appel op de verantwoordelijkheid van iedereen die de stad bezoekt, er woont, schoolloopt en er

werkt. We gaan voor de sluitende totaalaanpak, van de kleinste peuk tot het grootste grofvuil en sluikestort. Algemene afvalreductie is daarbij belangrijk.

Stadsontwikkeling

1. De stad realiseert volgende, lopende publieke projecten waarbij we de buurt transparant blijven informeren en betrekken:
 - De Scheldekaaien worden verder heraangelegd per deelgebied binnen de geest van het masterplan Scheldekaaien Antwerpen in samenwerking met de Vlaamse Waterweg.
 - De Droogdokkaansite krijgt gradueel verder vorm, zowel in de heraanleg van het openbaar domein, de restauratie van enkele dokken en de renovatie en de herbestemming van de huidige gebouwen.
 - Het Spoorpark wordt gerealiseerd conform het goedgekeurd definitief ontwerp.
 - De Arenawijk krijgt verder vorm binnen de geest van het masterplan, waarbij een samenwerking met andere partners tot de mogelijkheden behoort om de ambities van dit masterplan te realiseren. Het gedeelte van het ensemble, dat gerestaureerd wordt, blijft in één hand, eventueel via erfpacht.
 - De Wilgenstraat wordt gerealiseerd conform het goedgekeurde masterplan.
 - Het Europark wordt verder ontwikkeld, waarbij sterk wordt ingezet op de renovatie van de sociale woningen en betaalbaar wonen op Linkeroever.
 - De Havanansite krijgt een gemengd bebouwd en groen programma naast de huisvesting van de Technische Cluster Noord. Dit gemengd ruimtelijk programma wordt verder onderzocht en indien mogelijk reeds gerealiseerd of conform deze doelstellingen vermarkt.
 - De Cadixsite wordt verder uitgerold conform het RUP Eilandje.
 - Het Hof van Mols wordt gerealiseerd in samenwerking met het Zorgbedrijf conform het goedgekeurde masterplan, waarbij bekeken wordt hoe er omgegaan wordt met het omliggende openbaar domein.
 - We faciliteren en begeleiden mee de vorming van het nieuwe M HKA. Dit vereist naast een nieuw RUP ook duidelijke vastgoedafspraken tussen de stad, de Regie en Vlaanderen zodat de vereiste ruiloperaties kunnen plaatsvinden. We hebben aandacht voor het draagvlak van het project in de buurt.
 - De zone Stedelijke Activiteiten krijgt verder vorm door de komst van de fietsbrug.
 - Het Masterplan Scheldeboorden wordt verder uitgevoerd. De Scheldeboorden en het Frederik van Eedenplein worden aangelegd volgens het masterplan. Sint-Anneke transformeert tot een bruisend recreatiegebied met uitgebreide toeristische voorzieningen. De ontwikkeling van kwalitatieve horecagelegenheden zal bijdragen aan een verhoogde levenskwaliteit voor zowel bewoners als bezoekers van Linkeroever en nieuwe economische kansen creëren.

2. Ontwikkelaars van grotere projecten betalen mee voor de maatschappelijke behoeftes die hun project genereert. Dat kan gaan over kinderopvang, onderwijscapaciteit, speelruimte of andere voorzieningen. Het systeem van de Stedenbouwkundige Ontwikkelingskost (SOK) wordt verder toegepast met de Gemeentelijke Verordening inzake de stedenbouwkundige lasten.
3. Bij grote projecten wordt er steeds rekening gehouden met de noodzakelijke publieke voorzieningen. Deze worden mee ingepland in de ontwikkeling. Via de omgevingsanalyses brengen we de ruimere omgeving van een project in beeld (wonen, groen, mobiliteit, socio-demografie, voorzieningenniveau, sociaal-ruimtelijke veiligheid ...) en kunnen we eventuele tekorten in de buurt of wijk detecteren. Op deze manier kunnen grotere ontwikkelingsprojecten iets toevoegen aan de stad en de buurt.
4. Dankzij het project rond de Grote Verbinding zal de zone Sportpaleis tussen de Schijnpoortweg en het Albertkanaal een nieuwe dynamiek krijgen. Samen met het Sportpaleis/Provincie, de Vlaamse Waterweg en betrokken eigenaars/gebruikers bekijken we hoe we een levendige, economische zone kunnen maken die naast watergebonden bedrijvigheid ook een vlotte doorgang vanuit de Kronenburgwijk naar het Ringpark mogelijk maakt.
5. In samenwerking met de Provincie Antwerpen werken we aan de verankering en uitbreiding van het Instituut Tropische Geneeskunde in Antwerpen. We onderzoeken en faciliteren de beste werkwijze om de noodzakelijke uitbreiding te realiseren in (een gedeelte van) de PIH-toren in de Kronenburgstraat en dit zonder de mogelijke toekomstige verbindingen doorheen het bouwblok op lange termijn te hypothekeren.
6. De stad Antwerpen wil haar aanbod om vandaag en in de toekomst evenementen, beurzen en concerten aan te bieden aan haar bewoners en bezoekers verbeteren. Voor Antwerp Expo wordt na een heldere projectdefinitie de uitbreiding van de bestaande hallen onderzocht en de huidige locatie afgewogen tegen de meerwaarde van een nieuwe locatie. Daarnaast onderzoekt de stad waar er een nieuwe grote overdekte locatie nodig is voor complementaire publiekstrekkende activiteiten.
7. We werken verder aan de stad van morgen binnen het nieuw strategisch ruimteplan (SRA), dat slim en ruimtelijk ambitieus is. De focus ligt daarbij op Antwerpen als levendige woonstad op maat van de Antwerpenaren. Om meer bewoners te kunnen huisvesten en tegelijkertijd betaalbare woningen én veel openbaar toegankelijk groen te creëren, moet er gericht worden verdicht. We monitoren de uitwerking van het SRA. Tegelijkertijd moet het plan uitgebreid worden met het nieuwe district Borsbeek, zowel inhoudelijk als procedureel. Doelstellingen kunnen geactualiseerd worden na een eerste evaluatie. Er wordt onderzocht of de transformatieleidraad deels of in haar geheel kan opgenomen worden in het SRA.
8. We willen bestaande bouwblokken optoppen aan de randen om nieuwe woonruimte te creëren én open ruimte te beschermen. Hoogbouw kan op gerichte plekken in de stad, rekening houdend met de bevolkingsdichtheid, architecturale geschiktheid en draagkracht van de buurt. Tijdens de dialoog voorafgaand aan de omgevingsvergunning van een transformatieproject wordt altijd een locatiegeschiktheid en een architecturale geschiktheid beoordeeld. In de 20ste-eeuwse gordel van de stad kan er hoger worden gebouwd, zonder de leefbaarheid en het stadsbeeld aan te tasten.

9. We maken werk van de verdere harmonisering van het ruimtelijk instrumentarium door bestaande BPA's, RUP's en BGO's te herzien en te vereenvoudigen. We reduceren grote gebiedsdekkende RUP's zoals Nieuw Zuid, RUP Binnenstad en RUP 2060 tot hun hoofdlijnen. Eventuele specifieke aspecten, bijvoorbeeld in het kader van reca, logies en retail, regelen we in thematische RUP's. We onderzoeken hoe we de transformatie leidraad juridisch kunnen verankeren.
10. We maken een RUP stationsomgeving A-centraal op ter vervanging van RUP Pelikaan maar breiden de contouren van het projectgebied uit tot een morfologisch samenhangend geheel, onder meer door de integratie van het Stadsbouwmeesterproject rond de tweede voorkant van het Centraal Station.
11. We herstarten de procedure voor het RUP Rijnkaai. De uitgangspunten daarbij zijn het behoud van de Waagnatie als evenementen- en beurslocatie, de incorporatie van een half verdiepte parking en de gerichte toevoeging van enkele nieuwbouwaccenten. We houden hierbij rekening met de conclusies van het arrest van de Raad van State bij de vernietiging van het RUP.
12. We bundelen alle informatie over de Stadsschouwburg. De huidige functies blijven bij voorkeur gehuisvest op de huidige site. Een open architectuurwedstrijd onderzoekt zonder taboes zowel nieuwbouw, vernieuwbouw of een grondige renovatie. De overdekte markt wordt hierbij behouden.
13. Voor de site Middelheim wordt in samenspraak met ZAS het masterplan geactualiseerd conform de nieuwe zorgstrategische inzichten.
14. De Lageweg in Hoboken krijgt, nu het brownfieldconvenant door alle partijen is ondertekend en de RUP- en MER-procedure in uitvoering is, de noodzakelijke impuls om de gewenste herontwikkeling mogelijk te maken. We werken daarom aan een samenwerkingsakkoord tussen alle partijen, waarvan de ambities voor de realisatie van een park van ongeveer 10ha aaneengesloten ruimte en de heropening van de verlegde Hollebeek het uitgangspunt vormen. Hierop wordt verder gewerkt via gebiedsregie vanuit de stad.
15. De ontwikkeling van de Sint-Mariasite in Berchem wordt verdergezet. Hierbij kan een gemengd programma van kantoor en (zorg)woningen worden gerealiseerd. Daarnaast zorgt deze ruimtelijke ontwikkeling voor een betere verbinding tussen Oud-Berchem en de Wolvenberg.
16. We bekijken in overleg met Pontes en Erfgoed Vlaanderen of we een gezamenlijk project kunnen opstarten om het kasteel Schoonselhof een zinvolle bestemming te geven en te kunnen starten met de restauratie.
17. Deze legislatuur wordt van de Stuivenbergsite werk gemaakt in het kader van de opwaardering van de omgeving en we bevestigen het goedgekeurd ruimtelijk kader waarbinnen deze herbestemming zal gerealiseerd worden. Ondertussen zorgen we voor een kwaliteitsvolle tijdelijke invulling van de site.
18. We starten het RUP Emiel Vloorsstraat op om deze uitgestrekte site te ordenen, waarbij plaats is voor voedingsgebonden activiteiten met mogelijkheid tot socio-cultureel medegebruik, een uitbreiding van het voertuigencentrum tot een volwaardige

technische cluster, een scholencomplex, het behoud van de bestaande sportinfrastructuur (waaronder zwembad en sporthal), een publieke herbestemming van de Digipolis-site, en eventueel de huisvesting van AWV en de federale verkeerspolitie. We willen voedingsgebonden bedrijvigheid en voorzieningen op de site consolideren. De site kan verdicht worden, onder andere door de stapeling van functies waar dit haalbaar is. De groep stad Antwerpen behoudt in principe de eigendom van alle gronden.

19. Door het RUP Eglantier maken we het mogelijk dat de sportcluster Wilrijkse pleinen kan worden uitgebreid naar de overzijde van de A12. Dit RUP zal er tevens voor zorgen dat het sportcomplex Half Maantje kan verhuizen en opgaan in het Ringpark Groene Vesten.
20. We starten de Ringstadprojecten aan Nieuw Zurenborg en de Luisbekelaar na de resultaten en de beslissing rond de overkappingsstudie R1 Zuid van de Intendant. De stelplaats op Nieuw Zurenborg wordt ingericht als een pop up buurtpark. De parking van de chauffeurs van de Lijn op de gassite schakelen we tijdelijk in als buurtparking, in afwachting van de definitieve ontwikkeling van Nieuw Zurenborg.
21. In het kader van een aantal grotere ontwikkelingen in Borgerhout intra muros stellen we een globaal masterplan op, waarbij rekening wordt gehouden met de korte en lange termijn noden en verwachtingen van het district en de stad. Daardoor kunnen we de functies die thans voorzien zijn op de site aan het Moorkensplein herlocaliseren en samen met de Borgerhoutenaar gaan voor een ontwerp van de omgeving van het districtshuis dat de naam Moorkenspark waardig is. Het huidig voorontwerp wordt daarbij verlaten.
22. De site van ZAS Erasmus zal herontwikkeld worden binnen het kader van het Ringpark- en Ringstadproject Luisbekelaar. In afwachting van dit Ringstadproject zal dit leegstaand ziekenhuis o.a. tijdelijk worden aangewend voor daklozenwerking en de huisvesting van buitenlandse arbeiders (Lantis). Het is onze ambitie om de huisartsenpraktijk die nu al op de site gevestigd is, ter plekke te continueren. We starten het gesprek op met eigenaars van de aanliggende percelen.
23. Ringstad Groenendaal Zuid Oost: Op basis van de samenwerkingsovereenkomst met Stroom en Colruyt werken we dit stadsontwerp verder uit en gaan over tot de realisatie van dit concreet bouwproject, inclusief nieuw openbaar domein, waarbij een groene nerf gerealiseerd wordt tussen de wijk Winterling en Ringpark Groenendaal.
24. De omgeving van de parking aan de Desguinlei/Kielsevest wordt verder onderzocht in functie van een mogelijke verdichting en waar mogelijk reeds gerealiseerd, rekening houdend met de reeds gekende waterproblematiek.
25. Bepaalde stadsdelen voldoen omwille van hun historisch-organische ontwikkeling niet aan de hedendaagse normen die stadsbewoners mogen verwachten op vlak van leefbaarheid, groene en open ruimte, duurzaamheid, draagkracht, ruimtelijke veiligheid en woonkwaliteit. Om die stadsdelen opnieuw aantrekkelijk te maken voor jonge gezinnen is er nood aan een make-over. Het model van de Ten Eekhovellei in Deurne willen we verfijnen en breder toepassen.

Eigenaars in sommige bouwblokken binnen die stadsdelen die daarvoor in aanmerking komen, kunnen een eerlijk bod krijgen voor hun pand. Dat kan dan plaats maken voor meer leefruimte en meer groen, of geïntegreerd worden in een groter project dat ook past binnen het woonbeleidsplan. Via publiek-private samenwerking kunnen ontwikkelaars betrokken worden om deze stadsdelen een nieuwe toekomst te geven. Projecten die de beste balans tussen woonkwaliteit, open ruimte en rentabiliteit opleveren, worden ondersteund.

26. Daarnaast hanteren we de volgende aankoopinstrumenten:

- In functie van de realisatie van Ringparken en Ringstad zetten we verder in op de Hoederentiteit en zetten we de aankopen in de Ten Eekhovelei verder.
- In functie van veiligheid kopen we overlastpanden aan via Maatschappelijke Veiligheid dat hiervoor over een apart budget zal beschikken.
- In functie van wonen door het grond- en pandenbeleid van AG Vespa.

27. Verlenen van omgevingsvergunningen is een belangrijke kerntaak van de lokale overheid. Wie wil investeren in de stad, zowel de individuele burger als de grote investeerder, moet kunnen rekenen op een klantvriendelijke, vereenvoudigde, flexibele en bereikbare aanpak bij de behandeling van omgevingsvergunningen.

- We stimuleren, op maat van het project, zoveel mogelijk voorafgaand overleg tussen de aanvrager, de dienst vergunningen en eventuele andere stadsdiensten. In geval van interpretatieproblemen bij de toepassing van de regelgeving in de praktijk zoeken we op een positieve manier naar oplossingen.
- Bij aanvragen waar bezwaren kunnen verwacht worden, adviseren we de aanvragers om zo vroeg mogelijk in het proces overleg met relevante belanghebbenden te organiseren, teneinde beroepsprocedures en vertragingen zoveel mogelijk te vermijden.
- We focussen ons op grote lijnen en bij de finale beslissing baseren we ons op het advies van de gemeentelijk omgevingsambtenaar en de andere bevoegde diensten, maar behouden we het recht hiervan gemotiveerd en transparant af te wijken.
- We zetten verder in op de hervorming en digitalisering van het vergunningsproces in het licht van de nieuwe en ingrijpende decretale wijzigingen (Modulaire omgevingsvergunning, omgevingsbesluit, MER-decreet ...) zodat we toonaangevend zijn en blijven. We onderzoeken het inzetten van AI bij het behandelen van omgevingsvergunningen.
- De doorlooptijden van omgevings- en terrasvergunningen worden korter. We herschikken de administratieve werking zo dat ondernemers meteen na hun aanvraag zicht hebben op een reactie van de stad. De digitalisering van het ondernemersloket draagt mee bij tot klantvriendelijkheid en een transparante manier van werken.

- De procedure “vergund geacht”, waarbij al lang bestaande delen van een gebouw opgenomen kunnen worden in het vergunningenregister, moet sneller en toegankelijker worden.
28. Antwerpen laat zich verder begeleiden door een Stadsbouwmeester met internationale blik en ruime praktijkervaring die zich focust op de ruimtelijke kwaliteitsbewaking van de grote en meest beeldbepalende projecten en ontwikkelingen zoals stationsomgevingen, projecten langs de Via Sinjoor, projecten van de Ringstad ... Tevens begeleidt de stadsbouwmeester grote private projecten die een impact hebben op onze stadsontwikkeling zoals de ontwikkelingen aan de Groenplaats (Hilton) en Eiermarkt (Boerentoren en voormalig pensioenkantoorcomplex) en de Oudaan (Toren en Bijenkorf) ... Ruim voor het aflopen van het mandaat van de huidige stadsbouwmeester wordt, op basis van de ervaringen in Antwerpen en daarbuiten, het profiel en de functieomschrijving geactualiseerd.
29. We erkennen het probleem van historische bouwovertredingen in het kader van meergezinswoningen en historische functies die gewijzigd zijn. We onderzoeken een oplossing op maat, rekening houdend met de belangen van de eigenaars, huurders en omwonenden.

Mobiliteit

30. We zetten volop in op de overkappings- en leefbaarheidsprojecten van De Grote Verbinding, die mee worden uitgevoerd tijdens de Oosterweelwerken. Onze stad wordt beter bereikbaar dankzij Oosterweel en groener en blauwer dankzij de Ringparken. In overleg met de stakeholders bekijken we verder welke verbeteringen in leefbaarheid we kunnen realiseren met overkappingen voor de zuidelijke R1 en aansluitende autosnelwegen. Er wordt verder gewerkt aan de nerven die de nieuwe parken verbinden met het stedelijke weefsel. Op die manier laten we mobiliteits- en leefbaarheidsingrepen hand in hand gaan. Door de verdere uitbouw van de samenwerking met Lantis zorgen we ervoor dat de implementatie van de Ringparken nauw aansluit bij hun mobiliteitsinfrastructuur. Samen met hen zoeken we naar opportuniteiten voor vervroegde realisaties zoals het verbeteren van de fietsinfrastructuur, het al inrichten van onderdelen van Ringparken ... Daarnaast moet ook de Antwerpenaar betrokken blijven bij en trots zijn op dit project. Samen met Lantis bouwen we het infopunt De Grote Verbinding verder uit tot een plek waar onze bewoners alle informatie kunnen vinden en met vragen terecht kunnen rond de projecten uit het Toekomstverbond.
31. De aanleg van de parken aan de Ring zullen gepaard gaan met heel wat geluidswallen en -muren die de geluidsoverlast van het wegverkeer in de aangrenzende stadsdelen aanzienlijk moet verbeteren. Zo zullen onder andere Ringpark Groene Vesten en Park Brialmont hiertoe bijdragen. We gaan in overleg met AWW om ook voor de verbonden snelwegen met de Ring geluidsbepalende maatregelen te nemen.
32. Om Antwerpen bereikbaar te houden tijdens de werken wordt maximaal ingezet op minder hinder en de modal shift. Daarom bepleiten we dat de capaciteit en frequentie van veerboten zo snel mogelijk verhoogd wordt, desgevallend door nieuwe verbindingen te voorzien op alternatieve locaties. Ook een spoorverbinding tussen de

stopplaatsen op Linker- en Rechteroever is gewenst. Beide zien we graag bestendig op lange termijn. We optimaliseren het verkeersmanagement op geïmpacteerde corridors. Zo zorgen we ervoor dat tijdens de werken aan Oosterweel en de premetro het openbaar vervoer zijn rol, ook bovengronds, ten volle kan spelen. Via Slim naar Antwerpen geven we mobiliteitsadvies op maat van bewoners, bedrijven en bezoekers. De stad zal haar bereikbaarheid bij alle mobiliteitsactoren hoog op de agenda blijven plaatsen.

33. De fietsbrug over de Schelde wordt een belangrijke realisatie deze legislatuur. Samen met de fietsverbinding door de Oosterweel-Scheldetunnel zal ze een fietsring rond Antwerpen vormen op ons Ringfietspad. De stad zal in samenwerking met de Vlaamse Waterweg en andere actoren alles doen om deze belangrijke verbinding voor fietsers zo snel mogelijk open te stellen. In de stadshaven zorgen we tussen de verschillende eilanden voor vlotte verbindingen voor voetgangers en fietsers door op de plaats van de oude bruggen nieuwe moderne, op afstand bestuurbare, beweegbare fiets- en voetgangersbruggen aan te leggen, zodat de fietsring helemaal gesloten wordt.
34. Het mobiliteitsplan van de Vervoerregio, het Routeplan 2030, biedt een leidraad voor de regionale mobiliteit voor de stad Antwerpen met haar districten en de gemeenten in de regio. We werken binnen het kader dat door Vlaanderen werd opgesteld, waarbij Lantis de coördinatietaken van de vervoersautoriteit als modusneutrale regisseur voor de regio heeft toegewezen gekregen. Lantis richt daartoe het Antwerps Werkplatform op zoals benoemd binnen de afspraken van het Toekomstverbond. We vragen Vlaanderen om Lantis de bevoegdheden en voldoende budget te geven. De stad kan activiteiten en een deel van haar werking en (personeels)middelen integreren in het Antwerps Werkplatform. Zo kunnen we met alle stakeholders uitvoering geven aan het Routeplan 2030 en minder hinder maatregelen.
35. Slim naar Antwerpen wordt verder uitgebouwd tot een regionale speler. Samen met Lantis binnen het Antwerps Werkplatform schalen we deze bereikbaarheidsaanpak op in de hele regio. Via een geïntegreerd team waken we over onze gezamenlijke doelstelling en opdracht. We stimuleren werkgevers in de regio om het leasen, aankopen en/of verhuren van duurzame mobiliteitsmiddelen te faciliteren aan alle werknemers. De werkgeversaanpak die is uitgewerkt voor Antwerpen, waarbij we medewerkers van Antwerpse bedrijven aansporen om zich duurzaam te verplaatsen, zal hierbij als voorbeeld dienen voor de Vervoerregio.
36. Samen met de Vervoerregio bouwen we onze positie uit als Urban Node binnen het Europese TEN-T netwerk. We zetten ons in om samen met Lantis, de uitvoerende arm van de Vervoerregio, Europese middelen aan te trekken in het kader van de subsidiecalls. Met aangrenzende regio's zoeken we afstemming rond grensoverschrijdend mobiliteit zoals goederentransport en de internationale (goederen)treinen. We blijven aandringen om een terminal voor de Eurostar naar Londen te voorzien in Antwerpen-Centraal en de IC-Snel tussen Amsterdam en Brussel open te stellen voor binnenlands vervoer om een goede treinverbinding met Brussel te waarborgen.
37. Een volwaardig Antwerps Gewestelijk Expressnet zorgt ervoor dat de hele (vervoer)regio met de trein bereikbaar is en blijft. We dringen bij de NMBS aan op een sterker regionaal aanbod voor personenvervoer met kwaliteitsvolle treinen en stations.

We denken hierbij onder andere aan het ringspoor van Kallo tot en met logistiek park Schijns en de (her)inrichting van vernieuwde en nieuwe stations Luchtbal, Linkeroever, Schijnpoort en Bluegate. De regie voor dit aanbod leggen we bij de nieuwe Antwerpse vervoersautoriteit. We dringen bij de federale overheid aan op de nodige exploitatiemiddelen. We stemmen de buslijnen af op de knooppunten van het GEN, waardoor niet alle bussen nog helemaal tot in het centrum van de stad moeten rijden.

38. We willen de bestaande tram- en metro-infrastructuur in Antwerpen verbeteren om het overstapmodel te laten werken. De laatste ongebruikte metrokokers worden in dienst genomen. Nieuwe M-lijnen zoals die op de Bisschoppenhoflaan, de sneltram naar het UZA en de tramlijn die de districten verbindt, moeten voorbereid en uitgevoerd worden.
39. Op termijn moet er een nieuw, functioneel en hedendaags metronetwerk worden uitgebouwd. We moeten af van de logica van De Lijn dat de metro een gewone tram is, met al zijn beperkingen, die deels ondergronds rijdt.
40. Wij willen dat er maximaal werk wordt gemaakt van kwaliteitsvolle, stille, veilige, propere en gebruiksvriendelijke bussen, trams en treinen, door onder andere te voorzien in een performant en modern cameranetwerk, realtime-informatie voor de reiziger, mogelijkheden om de fiets mee te nemen op het openbaar vervoer ... Nieuwe bussen en ook de (kleine) bussen voor vervoer op maat worden de komende jaren maximaal verduurzaamd (elektrificatie of waterstof). De perrons moeten maximaal integraal toegankelijk zijn.
41. Door de versterking van het metro- en tramnet kunnen we de stad verder ontbussen. Niet alle bussen moeten dan het stadscentrum in, maar zetten de reizigers af buiten het stadscentrum, waar ze kunnen overstappen op trams die via snelle verbindingen het stadscentrum ontsluiten. Om te kunnen vertrammen vragen we Vlaanderen de laatste nog openstaande orders voor trams bij de leverancier bestellen.
42. Ook 's nachts is de stad multimodaal ontsloten, maar de mobiliteitsvraag is anders dan overdag, denk aan werknemers in shiften of aan het nachtleven. Dit wordt opgevolgd en bijgestuurd door de vervoersautoriteit. We leggen de basis voor een convenant met de taxisector, De Lijn en de deelmobiliteitsbedrijven om de uitstroom van bezoekers van het nachtleven vlot en veilig te doen verlopen. We vragen De Lijn om 's nachts trams te voorzien die rijden naar de P&R's.
43. Antwerpen blijft dankzij een sterke samenwerking met de taxisector inzetten op moderne, zichtbare, innovatieve en duurzame taxi's in het Antwerpse straatbeeld. Daarom vragen we een evaluatie van het taxidecreet. We willen van de sector terug een volwaardige mobiliteitsspeler maken die naast hun eigen aanbod ook een belangrijke rol speelt binnen het basisbereikbaarheidsmodel voor wat betreft het vervoer op maat, specifiek voor minder mobiele mensen en senioren. Zij kunnen gebruik maken van de taxicheques die we vernieuwen, ook via de A-kaart en de Mijn Antwerpen-app.
44. We zetten verder in op deelmobiliteit als vaste waarde van het mobiliteitslandschap. Voor steps en fietsen werken we met vaste (fysieke of virtuele) standplaatsen zodat er orde blijft op het openbaar domein. Deze worden op basis van gebruiksdata ingepland. Deze legislatuur dient de concessieovereenkomst van het Antwerps Velo deelfietsensysteem hernieuwd te worden.

We bewaren de iconische waarde van de huidige Velo's en voorzien een tariefdifferentiatie voor jongeren als dat technisch uitvoerbaar is.

45. We reguleren het gebruik van deelsystemen onder andere door digitale dropzones en snelheidsbeperkingen. Bij overlast en misbruik wordt de aanbieder gesanctioneerd door onder andere de vloot te reduceren. Hierbij worden ook rechtmatige meldingen van overlast via de Mijn Antwerpen-app meegenomen. We onderzoeken hoe we bij nieuwe concessies hierop kunnen verder bouwen en hoe we tegelijkertijd nieuwe inzichten en concepten kunnen integreren. We blijven in continu gesprek met de deelmobiliteitsaanbieders.
46. Mobiliteit-als-een-dienst (Mobility-as-a-service) wordt verder gepromoot om multimodaal reizen eenvoudiger en aantrekkelijker te maken. De consument koopt mobiliteit in, in plaats van te investeren in een transportmiddel en parkeerplaats. We onderzoeken de rol van Slim naar Antwerpen bij uitrol van een MaaS-aanbod in Antwerpen en de vervoerregio. Het Vlaams regeerakkoord voorziet de invoering van tarief en ticketintegratie. Er wordt verder gewerkt aan éénvormige betaalmogelijkheden voor verschillende mobiliteitsdiensten in de vervoersregio onder regie van de vervoersautoriteit. We pleiten ervoor om ook de P&R hierin op te nemen. We vragen de NMBS om alle districten van de stad op te nemen in éénzelfde tariefzone en hetzelfde vragen we voor de regio. We vragen als startpunt de verschillende vervoerders, NMBS, De Lijn en MDK om een AntwerpenTicket en een AntwerpenTicket XL te voorzien, gelijkaardig aan het aanbod in en rond Brussel.
47. We zetten in op goede en leesbare regionale overstappunten in samenspraak met de andere mobiliteitsoverheden en parkeeruitbaters. De verschillende treinstations in de regio worden uitgebouwd als multimodale overstappunten. We vragen de NMBS om aanpassing van de parkeertarieven bij station Noorderkempem (Brecht) zodat dit station als P&R verkeer kan afvangen richting Antwerpen. We vragen de vervoersautoriteit (Lantis) om P&R's aan de rand van de stad (Boechout, Wommelgem ...) te ontwikkelen als slimme schakels, vergelijkbaar met de P&R's Luchtbal, LO en Merksem, om grote verkeersstromen op te kunnen vangen. We pleiten hier voor een divers mobiliteitsaanbod van openbaar vervoer en deelmobiliteit.
48. Binnen de stad zorgen we voor goed uitgeruste Slimme Schakels. Bestaande overstappunten zoals de Zwaantjes en Harmonie worden beter ingericht. We bouwen ook de overstappunten die nodig zijn voor de uitvoering van het Routeplan. Reizigers moeten vlot kunnen overstappen tussen de auto, het openbaar vervoer, de fiets en/of de deelmobiliteit. We voorzien voldoende en veilige stations voor elk type vervoer zodat overstappen wordt gestimuleerd. We zorgen ook voor ruime, propere, veilige en goed verlichte knooppunten en opstapplaatsen die vlot bereikbaar zijn voor reizigers, ook die met een fysieke beperking. We besteden extra aandacht aan overlast in de buurt van opstapplaatsen.
49. De digitale (r)evolutie verruimt de beschikbaarheid en toepassingsmogelijkheden van (real-time) data voor gebruikers en ontwikkelaars. We stimuleren de ontwikkeling van intelligente applicaties of use-cases gebaseerd op informatie over verkeersdrukke, bezettingsgraad van parkings, de status van bruggen en sluizen of het functioneren van roltrappen ...

We zetten in op het nog intelligenter maken van verkeersborden, bewegwijzering en slimme verkeerslichten door het gebruik van verschillende detectiemethodes en real-time informatie van connected verkeersdeelnemers, waaronder het openbaar vervoer en interventie- en urgente hulpdiensten. Door verkeerslichten op die manier te optimaliseren, verhogen we de doorstroming voor autoverkeer, trams, bussen en fietsers, en beperken we tegelijk de conflicten tussen verkeersdeelnemers. Verkeerslichten staan vooral op hoofdwegen, in zones 30 verwijderen we ze waar ze niet noodzakelijk zijn. Op de verkeersluwe uren van de dag schakelen we verkeerslichten uit als ze geen meerwaarde zijn voor de verkeersveiligheid.

50. De huidige stelplaatsen van De Lijn die niet volstaan en gelegen zijn in woonwijken worden op geschiktere locaties ondergebracht. We zullen in overleg gaan met De Lijn voor oplossingen op korte en lange termijn. We overleggen met Vlaanderen en De Lijn voor een uitbreiding van tijdelijke stelplaatscapaciteit in afwachting van een nieuwe stelplaats in het zuiden van Antwerpen.
51. De 16e-eeuwse stad groeit uit tot een aantrekkelijke wandelstad door de uitrol van voetgangersgebieden, woonerven en mooie pleinen. De Via Sinjoor verbindt het centraal station met de Schelde door een aaneenschakeling van voetgangersgebieden. De grote werken aan het Astridplein, de Groenplaats en de Kaaien scheppen een enorme opportuniteit om de Via Sinjoor om te vormen tot een sterke wandel-stadsas. Daarna is de Meir aan de beurt om na een grondige renovatie ook de volgende dertig jaar een aantrekkelijke winkelstraat te zijn.
52. We zetten in op de positie van de voetganger. Met het opstellen een voetgangersplan in samenwerking met verschillende domeinen (mobiliteit, onderwijs, sport, leefbaarheid, trage wegen, ...) geven we handvaten voor beleid en concrete maatregelen voor uitvoering.
53. Om conflicten tussen voetgangers en fietsers te minimaliseren, zetten we in op duidelijk herkenbare voetpaden en fietspaden. Waar het kan, worden fietspaden gescheiden van voetpaden om conflicten tussen voetgangers en (elektrische) fietsen/steps te verminderen. Waar we regelmatig voetgangers verwachten, voorzien we langs fietssnelwegen een zone voor voetgangers. Zebrapaden worden structureel doorgetrokken over fietspaden. We zijn zeer voorzichtig bij het gebruik van 'rechtsaf of rechtdoor door rood' en 'vierkant groen' voor fietsers omdat dit het risico op conflicten met voetgangers en fietsers verhoogt.
54. We versterken de voetgangersinfrastructuur rondom openbaar vervoer haltes, parkeervoorzieningen, scholen, winkelkernen, parken en andere belangrijke locaties voor voetgangers en verhogen de integrale toegankelijkheid. We bekijken hoe we net zoals bij fietsstraten, functionele wandelwegen kunnen aanduiden onder de naam 'Sinjorenpaden'.
55. We werken verder aan een veilig en comfortabel hoofdnetwerk voor de fiets in en om de stad. Daarbij onderzoeken we ook uitbreidingen, bijvoorbeeld richting Berendrecht langs het havengebied. Verlichting heeft een positief effect op de sociale veiligheid en de verkeersveiligheid. We werken daarom een verlichtingsstrategie uit om te donkere trajecten beter te verlichten. Het uitgangspunt is een veilig en inclusief fietsnetwerk voor een diversiteit aan gebruikers en fietsen.

56. Het aantal en de ernst van conflicten tussen fietsers neemt toe. Om onderlinge conflicten te vermijden, voorzien we alle dubbelrichtingfietspaden van middenmarkeringen. Enkelrichting fietspaden gaan we met behulp van duidelijke richtingpijlen op de grond aanduiden. Daarnaast sensibiliseren we rond risicogedrag zoals tegen de richting rijden, hoge snelheid ... We doen beroep op de burgerzin om de snelheidslimiet te respecteren en rekening te houden met andere fietsers en kruisende voetgangers. We willen een maximumsnelheid van 25km/u op alle fietspaden in Antwerpen, ook langs de gewestwegen. Wanneer brommers, speedpedelecs op sneller dan 25 km per uur willen rijden, dan doen zij dit op de rijbaan of op de fietssnelwegen. De politie controleert op fietspaden regelmatig op drukke punten op gevaarlijk en onaangepast rijgedrag en verbaliseert overtreders en/of maakt voertuigen onklaar.
57. We creëren comfortabele en aangename fietsroutes doorheen centrumgebieden en woonbuurten met focus op aangenaam en veilig fietsen voor iedereen, van jong tot oud. Fietssnelheid is hier minder belangrijk. De routes lopen in zones 30 via structurerende fietsstraten, woonerven en andere rustige straten met voldoende fietscomfort. We werken missing links in het fietsnetwerk weg.
58. In publieke parken en groengebieden zorgen we ervoor dat het voor fietsers duidelijk is waar ze te gast of ongewenst zijn door het ontwerp van de openbare ruimte, signalisatie en sensibilisering over snelheid en gedrag.
59. Voor toeristische bussen voorzien we een geclusterde busparking met faciliteiten buiten het centrum van de stad. De bussen mogen toeristen in de stad afzetten en ophalen op afgesproken locaties. Voor de internationale reisbussen voorzien we haltes met goede verbindingen naar de stad en kwalitatieve wachtmogelijkheden aan de rand van de stad zodat niet alle bussen tot aan de Rooseveltplaats moeten rijden.
60. Laden Op Eigen Terrein is in principe ons uitgangspunt, aansluitend bij onze visie op Parkeren Op Eigen Terrein. Dit is vandaag (nog) niet voor elke automobilist mogelijk, dus sensibiliseren we bewoners en VME's hierover en specifiek over de noodzaak tot het voorzien van veilige laadinfrastructuur. Rekening houdend met de draagkracht van het openbaar domein, vervolledigen we het netwerk van oplaadpunten voor elektrische voertuigen om het gebiedsdekkend te maken. Het is de bedoeling dat deze enkel worden gebruikt om te laden, als Parkeer-Laad-Rijd-plaats. Paalklevers willen we ontmoedigen. Daarnaast stimuleren we de plaatsing van snelle laders op locaties waar bezoekers kort kunnen bijladen – bijvoorbeeld op parkeerterreinen van supermarkten. Voor (super)snelladen zien we een rol voor tankstations. We communiceren over laadplekken in de app Slim naar Antwerpen.
61. Onze stad is en blijft een stad aan de stroom. Net zoals in andere havensteden is personenvervoer op het water een vaste waarde en we vinden het belangrijk om dit voor de toekomst te borgen. De Waterbus ontsluit het stadscentrum naar de haven en de kernen waaronder Hoboken langs de Schelde. Frequente veerdiensten vormen een belangrijke schakel voor pendelaars, voetgangers en fietsers tussen de rechter- en linkeroever, zowel in Hoboken en het stadshart als in de haven. Waar veerboten succesvol in gebruik zijn, wordt de capaciteit, frequentie en het tijdsvenster uitgebreid of een extra verbinding gezocht die goed aansluit op het fietsnetwerk.
62. Het havengebied moet beter bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. De Waterbus wordt verder uitgebouwd in de richting van belangrijke mobiliteitsknooppunten zodat

de hele haven bereikbaar is. Een 'Havenbus'-dienst kan de verschillende bedrijfsbussen en pendelbusinitiatieven bundelen tot één performant, collectief en openbaar busnetwerk. Voor fietsende werknemers in het noordelijk deel van de haven die het Kanaaldok moeten oversteken, wordt ter hoogte van de Tijsmanstunnel een mogelijkheid tot oversteken voorzien, bijvoorbeeld fietsbus, veer ... en op termijn een fietstunnel in de nieuwe Tijsmanstunnel.

63. We dringen er bij de hogere overheden op aan om de mobiliteitsverbindingen tussen de Antwerpse linker- en rechteroever te garanderen voor elke weggebruiker: vandaag, tijdens en na de komende infrastructuurwerken. We vragen Vlaanderen binnen de vervoersautoriteit een permanent overleg te voorzien dat specifiek bezig zal zijn met het verbeteren van verbindingen over en onder de Schelde. Een belangrijke taak zal ook het impactmanagement zijn tijdens de werkzaamheden in de tunnels (voor voetgangers, trams en auto's).
64. Stadslogistiek maakt een grote omwenteling door die wij omarmen. We zetten in op vermindering van hinder door logistiek verkeer. We bekijken met de sector hoe chauffeurs van beleveringsverkeer (met vrachtwagen, fiets of anders) gesensibiliseerd kunnen worden over de risico's in een stadsomgeving. Ook volgen we de evolutie van de pakjesbezorgers in onze buurten en stimuleren hierbij de groei van fietskoerierdiensten. We vinden het belangrijk om samen met de sector gedragsregels uit te werken rond verkeersveiligheid en hoffelijkheid. De stad werkt verder aan haar Sustainable Urban Logistics Plan en brengt de voorgestelde maatregelen van het plan in de praktijk.
65. We faciliteren de plaatsing van geautomatiseerde 'pakjeskluizen' aan de P&R's. Forenzen kunnen daar pakjes laten afleveren. Logistieke dienstverleners kunnen bovendien in winkelgebieden een bezorgservice aanbieden voor winkelende klanten.
66. We schrijven ons in in de beleidskeuzes die op Vlaamse niveau gemaakt worden met betrekking tot de luchtvaart in Antwerpen in de beste verstandhouding met de omwonenden. De bereikbaarheid van de luchthaven met openbaar vervoer moet verbeterd worden. We ondersteunen de ontwikkeling van luchtvaartgebonden non-aero activiteiten. Hiervoor is infrastructuur zoals een aansluiting op de R11 en de ontwikkeling van gebouwen binnen het luchthaventerrein noodzakelijk. We versterken de educatieve rol van de luchthaven, met ondersteuning van evenementen zoals de Stampe en Vertongen Fly In. We zien erop toe dat de luchthaven verdere stappen neemt om te verduurzamen en te innoveren.
67. De luchthaven van Antwerpen is nu al een pionier in elektrische luchtvaart. We volgen de evoluties inzake Urban Air Mobility (drones, eVTOL, e-flying) verder op. De stad Antwerpen onderzoekt hoe zij een rol kan opnemen in de stimulans van de technologische vooruitgang van de luchtmobiliteit en hoe dit kan bijdragen aan de stedelijke taken en doelstellingen. De luchthaven kan een multimodale logistieke rol spelen. Zo kunnen drones worden ingezet door de veiligheidsdiensten, voor first- en lastmile cargo. Samen met alle actoren wordt het gebruik van het luchtruim in kaart gebracht en worden corridors voor drone-luchtransport onderzocht. De nabijheid van de stad en de haven worden zo een troef voor duurzame en innovatieve luchtvaart.
68. Parkeren op eigen terrein (POET) blijft het credo bij de bouw van nieuwe of vernieuwde gebouwen om te verhinderen dat de parkeerdruk wordt afgewenteld op het openbaar

domein. De parkeernorm houdt rekening met de realiteit dat heel wat mensen een auto nodig hebben. De parkeernormen moeten ruim genoeg zijn zodat bewoners hun wagens kunnen parkeren bij hun woning, zeker in de buitengebieden van de stad waar er minder openbaar vervoer ter beschikking is. We zetten verder in op buurtparkings, ook in sociale woonontwikkelingen. We objectiveren deze druk om parkeren op het openbaar domein geleidelijk te verminderen. Met de inkomsten van het buurtparkingfonds kunnen we investeren in kwalitatieve en veilige buurtparkings in de verschillende buurten van de stad. We focussen ons daarbij vooral op plaatsen met een hoge parkeerdruk. Ondertussen schrappen we geen parkeerplaatsen op het openbaar domein zolang de parkeerdruk te hoog blijft.

69. In alle parkings worden de parkeerplaatsen voor personen met een handicap altijd voldoende breed ingericht en dicht bij de uitgang of lift voorzien.
70. We zetten verder in op park-and-rides, park-and-bikes en park-and-walks voor pendelaars en bezoekers van de stad. De P&R's situeren we langs regionale knooppunten van openbaar vervoer (zowel trein als tram) en voorzien we van de nodige laadpunten.
71. Het dynamische parkeergeleidingssysteem wordt verder uitgebouwd, ook buiten de stadsgrenzen, om bezoekers rechtstreeks naar de verschillende park-and-rides en publieke parkings te brengen. Ook in winkelkernen in de districten zorgen we voor meer parkeergeleiding. Daarnaast gebruiken we dynamische geleiding (via borden en een app) om fietsers te geleiden naar de verschillende Scheldekruisingen, rekening houdend met brugopening, toegankelijkheid van de roltrappen, liften en veeboten voor fietsers.
72. Fietsparkeren op eigen terrein blijft onderdeel van de realisatie van fietsenstallingen bij nieuwbouw of renovatie. Net zoals er publieke parkings voor auto's zijn op drukke plaatsen, willen we ook verder inzetten op grote, beveiligde en overdekte publieke parkings voor fietsen met alle hedendaagse voorzieningen zoals lockers en oplaadpunten. We gaan verder met de succesvolle uitrol van inbandige buurtfietsstallingen of stallingen voor andere voortbewegingstoestellen in de stad en de districten. Fietsen zien we het liefst geparkeerd aan een beugel of in een fietsenstalling. Maar het is niet de bedoeling dat ze daar worden achtergelaten. Op het openbaar domein voorzien we voldoende fietsnietjes en voor evenementen zorgen we voor tijdelijke fietsparkeervoorziening.
73. Ook bij mobiliteitsoplossingen vormt toegankelijkheid steeds een belangrijk aandachtspunt. Zo investeren we in de (rolstoel)toegankelijkheid van ons openbaar domein door verlaagde boordstenen en dergelijke. We sensibiliseren de Antwerpenaar hierover ook door onder meer te wijzen op het feit dat voetpaden niet mogen worden versperd of versmald.
74. We zorgen voor voldoende parkeerplaatsen voor mensen met een beperking op het openbaar domein. Deze parkeerplaatsen worden voorzien van het sensibiliserend bord "Neem je mijn parkeerplaats, neem dan ook mijn handicap". We spelen, bijvoorbeeld na verhuisbewegingen, snel in op veranderende noden waarbij voorbehouden parkeerplaatsen met aangepaste ondergrond kunnen worden bijgemaakt of verwijderd. Deze parkeerplaatsen moeten ook in gemakkelijk begaanbaar materiaal worden uitgevoerd zodat ze voldoen aan alle integrale toegankelijkheidsvereisten.

75. We zorgen voor integraal toegankelijke mobiliteitsoplossingen. Bij elke beleidskeuze, beslissing en/of inrichting is toegankelijkheid een verplicht aandachtspunt. Toegankelijke routes zijn breed genoeg, hebben goed begaanbare bestrating en zijn drempelloos. Eventuele hoogteverschillen op een route zijn visueel herkenbaar. Waar nodig worden grotere hoogteverschillen op looproutes voorzien van een leuning en/of helling. We zetten een programma op om bestaande straathoeken op belangrijk routes toegankelijk te maken. Bij heraanleg is dit al de standaard. Aan drukke tramoversteken voorzien we waarschuwingssignalen zoals die nu al zijn gerealiseerd aan de Opera. We verbeteren de informatie over de mate van toegankelijkheid voor verschillende groepen, bijvoorbeeld via de Slim naar Antwerpen app en belangenbehartigers.
76. We schakelen de scanwagens (City observer) van MPA in om ons openbaar domein beter in kaart te brengen. We denken hierbij bijvoorbeeld aan de staat van de straten, maar ook aan het controleren van al onze verkeerssignalisatie.
77. MPA gaat naast het opvolgen van het autoparkeren ook het fietsparkeren in de stad opvolgen. In de eerste plaats gaat het dan over het detecteren van achtergelaten fietswrakken, maar ook over de vele weesfietsen die verspreid staan in de stad. We onderzoeken of we deze met behulp van onze scanwagens kunnen detecteren om ze zo sneller te verwijderen.
78. De Turnhoutsebaan wordt deze legislatuur volledig heraangelegd. Als wijkweg heeft de Turnhoutsebaan een ontsluitende functie. We stimuleren het inkomend verkeer om zich langs de wegenhiërarchie van het stedelijk net te bewegen, zodat de Turnhoutsebaan geen natuurlijk verlengstuk blijft van de E313. In functie van de veiligheid van bewoners en bezoekers tijdens de dag hanteren we een snelheidsregime van 30 km per uur. 's Nachts hanteren we een snelheidsregime van 50 km per uur.
79. Overname van gewestwegen doen we enkel na een heraanleg en als er door Vlaanderen recurrente financiering voor het onderhoud wordt voorzien. Daarnaast dringen we bij het gewest ook aan op investeringen in andere invalswegen in onze stad, zoals de Sint-Bernardsesteenweg, Leugenberg, Kapelsesteenweg, Generaal Lemanstraat, Koningin Elisabethlei en de Grotesteenweg.
80. Voor de omgeving Albertpark beogen we een betere organisatie van het verkeer. Oud-Berchem wordt vlotter bereikbaar dankzij dubbelrichtingverkeer op de Grotesteenweg. De Mechelsesteenweg naast het Albertpark wordt autoluw. De halte Harmonie op de Mechelsesteenweg wordt ruimer en gebruiksvriendelijker heringericht. We maken de halte integraal toegankelijk en overdekt. De Koningin Elisabethlei wordt voor dubbelrichtingverkeer ingericht. We leggen fietspaden in de Generaal Lemanstraat. Op deze manier verbinden we de wijken beter met het Albert- en Harmoniepark.
81. Als een van de belangrijkste canyons van de stad beschikt de Grotesteenweg in de zone Singel-Mortsel over een oversized profiel. De Stad wenst in samenwerking met AWW Vlaanderen te onderzoeken hoe deze ruimte kan leiden tot een betere combinatie van voetgangers, fietsers, doorgaand verkeer, parkeren, groen en stillere trambeddingen.
82. In het kader van de vraag naar het in gebruik nemen van het ringspoor met de stations/stopplaatsen Linkeroever, Zuid, Berchem, Schijnpoort en Luchtbal, bekijkt de stad hoe de omgevingen rond de stations verder kunnen ontwikkeld worden tot belangrijke mobiliteitsknopen en levendige stationsomgevingen.

Naar aanleiding van de geplande werken aan Berchem Station neemt de Stad actief deel aan de discussie over het Ryckaertplein om tot een efficiënte oplossing te komen voor alle vervoersmodi in het kader van een betere modal split. Daarbij wordt rekening gehouden met het veilig en ordelijk stallen van fietsen, een kwalitatieve overstap tussen trein, metro, tram en bus, een vlotte doorstroming van het verkeer op de Singel en de integrale toegankelijkheid van het station.

83. Voor een optimale verkeersveiligheid hanteren we het principe van de 5 E's: Engineering, Education, Engagement (of Encouragement), Enforcement en Evaluation met als streefdoel nul verkeersdoden. We treden strenger op tegen verkeersovertredingen van alle weggebruikers en zetten in op handhaving van zone 30 en fietsstraten, roodlichtnegatie, tegen de richting fietsen, hinderlijk geparkeerde voertuigen zowel op straat als op de voet- en fietspaden ... We pakken de killers (drugs, alcohol en snelheid) doortastend aan. Slimme scanwagens worden ingezet om de pakkans bij fout en asociaal parkeergedrag te vergroten.
84. We werken een specifieke handhavingsaanpak uit voor elektrische steps, speedpedelecs en elektrische scooters. Die spelen een belangrijke rol in de nieuwe mobiliteit en de mobiliteitsomslag, maar hun gebruikers brengen zichzelf en anderen te vaak in gevaar. We sensibiliseren over het dragen van een helm als een eerste, evidente stap naar minder lichamelijke letsels.
85. We dragen een verkeersveiligheidscultuur uit in onze stedelijke communicatie. We sensibiliseren bestuurders, kinderen en bedrijven over verkeersveiligheid. In het bijzonder confronteren we fietsers, steppers en voetgangers met de gevaren van afleiders in het verkeer, zoals oortjes of hoofdtelefoons, zoals dit vandaag al gebeurt bij automobilisten.
86. We schakelen een versnelling hoger met de bestuurlijke inbeslagname van auto's en brommers van veelplegers die zich asociaal en gevaarlijk gedragen in het verkeer.
87. Voor snelheidshandhaving gebruiken we moderne en flexibele technologie: mobiele camera's, mobiele trajectcontroles en ANPR-camera's om de pakkans te vergroten.
88. We voeren snelheidsinformatieborden op onze fietspaden in voor fietsers in de juiste richting. Fietsers in de verkeerde richting worden aangemaand om aan de juiste kant te fietsen. Hierop wordt ook gehandhaafd door de lokale politie.
89. Dankzij het nieuwe GAS-reglement kan er in zones 30 en 50 actief gehandhaafd worden, en we doen dit prioritair in de drukst bevolkte omgevingen en voornamelijk in schoolomgevingen, fietsstraten en locaties waar buurtbewoners meldingen maken van straatracen en andere vormen van asociaal rijgedrag.
90. Wie de politie belt om een hinderlijk geparkeerde auto te laten takelen, moet vaak veel te lang wachten. We zorgen dat dit sneller gebeurt door te streven naar meer en beter gespreide takeldiensten, waardoor ook de politie geen tijd meer verliest met wachten op de takeldienst. Dit kan ook voor het onterecht parkeren op een gehandicaptenparkeerplaats.

91. De districten zullen kunnen beschikken over meer nauwkeurige data waarmee ze zelf kunnen bepalen welke straten of kruispunten prioritair moeten worden heraangelegd voor veiliger verkeer.
92. Elke agent is verkeersagent: we zorgen ervoor dat alle politiemensen die niet op weg zijn naar een dringende interventie storende en/of gevaarlijke overtredingen die ze tegenkomen, verbaliseren.
93. De weginfrastructuur moet leesbaar zijn. Weggebruikers moeten intuïtief begrijpen waar hun plaats is, wie er voorrang heeft en welk verkeersgedrag gewenst is. We ontvlechten het verkeer waar het nodig is. We blijven prioriteit geven aan het uitbouwen van verkeersveilige infrastructuur, het conflictvrij maken van kruispunten, het stimuleren van veilige voertuigen en aan het creëren van een verkeersveiligheidscultuur. Bij de aanleg van nieuwe infrastructuur blijft veiligheid, zeker voor de zwakke weggebruiker, hét uitgangspunt. We rusten alle verkeerslichten voor fietsers en voetgangers verder uit met aftellichten. Fietslichten plaatsen we op ooghoogte en drukknoppen voor groen licht plaatsen we bereikbaar voor elke fietser. We markeren voetgangers- en fietsoversteken die niet conflictvrij zijn met waarschuwingslichten. We installeren blindengeleiding en geluidssignalen voor blinden en slechtzienden. Drukknoppen voor groenlicht plaatsen we bereikbaar voor elke fietser.
94. We willen dat zo veel mogelijk kinderen te voet of per fiets naar school gaan. We investeren in veilige schoolfietsroutes. We zetten meer in op verkeersopvoeding, in samenwerking met de scholen. Waar mogelijk en gewenst organiseren we, in samenspraak met de betrokken scholen, schoolstraten met een vaste afsluiting. De werking van de vrijwillige gemachtigd opzichters in Borsbeek is een goed voorbeeld. We behouden dit en bekijken hoe we dit in de rest van de stad kunnen implementeren. We breiden het project van de schoolroutekaarten uit naar alle districten.
95. We zetten verder in op veilige schoolomgevingen. We zetten samen met de districten onze schouders onder een systematisch plan/project waarbij alle schoolomgevingen in kaart gebracht worden, gescreend worden op verkeersveiligheid, en waar nodig aangepakt worden. Ze betrekken hierbij alle stakeholders. Oversteekplaatsen voor voetgangers en fietsers in de buurt van scholen krijgen een veiligheidscheck op adequate markeringen, drempels en zichtbaarheid. We zetten verder in op het uittekenen van transportroutes zodat zwaarder verkeer tijdens de schooluren de directe schoolomgevingen en veel gebruikte schoolroutes kunnen vermijden. Daarnaast investeren we in de verblijfskwaliteit rond scholen om de functie die de openbare ruimte daar vervult als ontmoetingsplek te versterken.
96. We bouwen het Antwerps Verkeerscentrum uit als het alles overkoepelend orgaan dat 24/7 op de hoogte is van de complete verkeerssituatie in de stad. Alle wegen- en infrastructuurwerken, aanpassingen van de verkeerssturing of van de snelheidsbeperkingen, evenementen ... zijn gekend door het centrum en worden proactief meegedeeld aan alle stakeholders zoals politie, nutsbedrijven, en aanbieders van navigatiediensten, onder meer in functie van een betere route- en parkeergeleiding. Het Verkeerscentrum dient multimodaal te werken.
97. Gladde wegen door regen, bladeren, sneeuw en ijs vormen een extra verkeersveiligheidsrisico voor voetgangers en fietsers. Met een herfst, sneeuw- en

ijzelplan zorgen we voor zowel de preventieve aanpak als voor de algemene opkuis en bestrijding van herfstbladeren en -vruchten, sneeuw en ijsel. Zodoende maximaliseren we de fietsveiligheid op onze fietspaden.

98. De stadsdiensten zijn hierbij flexibel en sturen 24/7 bij. Hierbij hebben we specifieke aandacht voor fietspaden en fietsbruggen. Er is een gedetailleerd actieplan voor de preventieve aanpak als voor de algemene bestrijding bij sneeuwval. Burgers en handelaars worden ook op hun verantwoordelijkheid gewezen om hun voetpad vrij te maken. Op voet- en fietspaden kiezen we voor materialen die bij nat weer niet glad worden.
99. We bouwen de vrachtroutetoets uit tot een navigatietool voor vrachtwagens. Het vrachtwagenennetwerk is zo gekozen dat typische risicosituaties voor dodehoekongevallen, schoolomgevingen en andere functies zoveel als mogelijk zouden vermeden moeten worden. De routes zijn opgenomen in de routeplanner van de stad en worden op verschillende manieren gecommuniceerd met de sector. De transport- en sectorfederaties zijn nauw betrokken.
100. Er worden ook vooraf afspraken gemaakt met aannemers van alle werven over hun aan- en afrijroute. Aannemers moeten zorgen voor veilige werfomgevingen, door voldoende aandacht te hebben voor de omliggende verkeerssituatie, heldere verkeerssignalisatie en een proper openbaar domein rond de werf. Moddersporen doorheen de stad aanvaarden we niet. Veiligheid voor voetgangers en fietsers is rond alle werven cruciaal. Dit wordt verankerd in een stedelijk reglement, indien mogelijk opgenomen in de omgevingsvergunning en niet-naleving wordt onmiddellijk gecorrigeerd en mogelijk gesanctioneerd.
101. Politie en toezichters moeten ook meer aandacht hebben voor de veiligheid rond bouwerven en de inname van het openbaar domein, zowel voor private als publieke werven. De focus ligt daarbij op de veiligheid van fietsers en voetgangers.
102. We maken het autoverkeer vlotter en veiliger dankzij technologische (internationale) ontwikkelingen, zoals bijvoorbeeld Intelligente Snelheidsaanpassing. In de voertuigen van de stad zelf worden automatische snelheidsbegrenzers ingebouwd voor alle zones 30. Wanneer er meer voertuigen correct begrensd worden in snelheid, heeft dit een vertragend effect op de algemene snelheid. We gaan dan ook in overleg met De Lijn en transportfederaties om snelheidsbegrenzers in bussen, taxi's en vrachtwagens te laten plaatsen.
103. De stad blijft het goede voorbeeld geven wat betreft het verkeersveilig inrichten van de eigen voertuigen voor onder andere het verkleinen van de dode hoek, zoals achteruitrijcamera's, doorzichtige deuren, fietsenvangers ... We zullen ook onze leveranciers aanzetten om maximaal rekening te houden met de verkeersveiligheid.
104. Fietsen, zeker op een elektrische fiets, vraagt vaardigheden. Daarom zetten we in op de fietsvaardigheid van jong en oud, met verplichte verkeerseducatie in de middelbare scholen en fietsopleidingen voor iedereen die dit wil doen.

Publiek domein

105. De volgende publiek domein projecten worden opgestart of gefinaliseerd:
- We maken een herwaarderingsplan op voor het Albertpark waarbij we de groene ruimte toegankelijker maken voor de buurt en zorgen voor een logische en vlotte doorstroming met minder weginfrastructuur.
 - Het Koningin Astridplein wordt heraangelegd als een kwalitatieve publieke ruimte en een slimme vervoersknoop voor verschillende modi.
 - Door de aanleg van de Groenplaats realiseren we een belangrijke schakel van de Via Sinjoor.
 - Met de heraanleg van de Meir realiseren we de laatste schakel van de Via Sinjoor.
 - We zetten in op de verdere realisatie van het herwaarderingsplan van het Stadspark.
 - Met de heraanleg van de Wapper realiseren we een rustpunt op de via Sinjoor.
 - We zetten in op de heraanleg van veilige en kwalitatieve tramassen (Ter Heydelaan, Antwerpsesteenweg ...).
 - Door de heraanleg van de Maantjessteenweg-Ringlaan creëren we een veilige en kwalitatieve groenblauwe as doorheen Merksem. We willen hier de bestaande wateroverlast van de buurt verlichten.
106. We zetten in op een integraal toegankelijk openbaar domein. Infrastructuur ontwerpen we met oog voor de veiligheid, het comfort en de vrije doorgang van voetgangers. Door degelijk onderhoud verbeteren we in de hele stad de kwaliteit van de voetpaden: losliggende tegels, plasvorming, onkruid ... pakken we aan.
107. De uitgangspunten voor de integrale toegankelijkheid van het openbaar domein zijn online raadpleegbaar in het Draaiboek Openbaar Domein, dat regelmatig een update krijgt. Via inspraak met (ervarings)deskundigen toegankelijkheid gaan we na wat eventueel verbeterd kan worden zonder de uniformiteit uit het oog te verliezen. We passen het Draaiboek Openbare Domein aan in samenspraak met de districten. Een belangrijk onderdeel daarvan is de materialisatie waarbij we streven naar uniformiteit en robuustheid.
108. We stellen paal en perk aan de verrommeling van het openbaar domein. We zien erop toe dat de toegankelijkheid van voetpaden wordt gerespecteerd en niet in het gedrang komt door niet-onderhouden geveltuinen, hinderlijk geparkeerde fietsen en allerlei andere objecten. Daarnaast bekijken we hoe we de voetpaden zoveel mogelijk terug vrij kunnen maken van deelmobiliteit, dropzones, laadpalen, nutskasten, reclamepanelen en andere objecten.
109. De stad stelt een verantwoordelijke aan die proactief en reactief afstemt met betrekking tot de inbreuken van de nutsbedrijven, met het oog op een spoedig en definitief correct herstel van het openbaar domein.

Aannemers van nutswerken worden verplicht om inbreuken meteen definitief te herstellen om de straat ook tijdens de werken proper en veilig te houden. We zetten verder in op de verbetering van de coördinatie en communicatie van nutswerken op het grondgebied van de stad en evalueren het stedelijk reglement voor de tijdelijke inname van de openbare ruimte.

110. Bij de heraanleg van de daarvoor geschikte pleinen houden we steeds rekening met de mogelijkheden om markten en evenementen te organiseren. In het ontwerp van het openbaar domein houden we daarom rekening met de inrichting van contactpunten voor de afname van elektriciteit op plaatsen waar er vraag is namens markten, foren, evenementen of ambulante handel.
111. We voorzien voldoende budget en mankracht voor structureel onderhoud van onze infrastructuur en openbaar groen. Proactief kiezen we bij nieuwe aanleg voor robuuste en uniforme materialen met een lange levensduur die eenvoudig hersteld kunnen worden en mooi verouderen. Hierdoor wordt hinder als gevolg van herstellingen beperkt. Onveilige plekken worden in kaart gebracht en waar mogelijk infrastructureel onder handen genomen.
112. Het is essentieel dat er een complete stedelijke GIS-laag wordt gecreëerd door stadsontwikkeling die up-to-date wordt gehouden door alle partijen die op het openbaar domein werken. Zo blijven de minimale veiligheidscontouren en -voorwaarden helder voor iedereen.
113. We rollen het lichtplan verder uit. In dit kader onderzoeken we hoe we in samenwerking met de private eigenaar de Nationale Bank daarin kunnen opnemen, zodat ook deze erfgoedparel kan worden uitgelicht zoals de Grote Markt en het Centraal Station.
114. Groene en blauwe straten en pleinen zorgen niet alleen voor ademruimte maar wapenen de bewoners ook tegen de klimaatverandering. Er is geen goedkopere en efficiëntere bescherming dan een boom. Waar dit in grootstedelijke context haalbaar is, trachten we elke woning te voorzien van 3 zichtbare bomen, 30% klimaatgroen en toegankelijk groen op 300 meter. We gaan als stad zo het engagement aan om zoveel mogelijk bomen te planten waar het kan en zo het groenvolume in de stad te vergroten. Daarbij kijken we vooral naar toekomstbomen: bomen die veel ruimte krijgen om te groeien en bijgevolg een grote kruin en hoge levensverwachting hebben. Toekomstbomen hebben ook een grotere meerwaarde voor de biodiversiteit in de stad.
115. We maken de stad verder bestand tegen wateroverlast, met boven- en ondergrondse wateropvang en natuurlijke infiltratie in gecombineerde projecten op openbaar en privaat domein, en zetten verder in op het circulair waternet. Tegelijk spelen we hier ook slim op in met buffers om de momenten van droogte te overbruggen met hergebruik.
116. We zorgen in alle districten van de stad voor meer openbaar en toegankelijk groen. In overleg met de districten worden parken toegankelijker en gezelliger. Zo kunnen alle Antwerpenaren, jong en oud, genieten van het groen in de stad. Door er meer robuust groen in te richten wordt de biodiversiteit ook versterkt.

117. De komende jaren zal er verder worden ingezet op inventieve ontwikkeling en integratie van groen. Daarbij geeft de stad het goede voorbeeld. Zo bekijken we waar we groene oases in de buitenruimtes van het eigen patrimonium kunnen creëren, naar analogie met de ontharding van het binnenplein van Den Bell. Bij stadsvernieuwing bekijken we steeds de mogelijkheden voor verticaal groen, biodiverse groendaken en natuurinclusief bouwen op stads- en kantoorgebouwen. Verticaal groen en groendaken dragen niet alleen bij tot de schoonheid van de stad: ze zorgen voor verkoeling en verhinderen hittestress in de zomers.
118. In samenspraak met andere overheden onderzoeken we hoe we het dak van de Craeybeckxtunnel kwalitatiever kunnen inrichten, met nadruk op vergroening en sport. Wij leggen hierbij de nodige groenverbindingen aan naar het Nachtegalenpark en de omliggende Ringparken om zo tot een groot doorwaadbaar groengebied te komen.
119. Het stadsgroenfonds zal een extra hefboom zijn voor de ontwikkeling van kwalitatief en toegankelijk buurtgroen. Via het stadsgroenfonds kunnen er ook actief gronden aangekocht worden.
120. We zetten verder in op de vergroening van speelplaatsen in scholen en de buitenruimte van kinderopvanginitiatieven. Om tijdelijk buurt- en afkoelingsgroen te creëren, bekijken we samen met de Antwerpse scholen waar we speelplaatsen kunnen openstellen tijdens schoolvakanties en na de schooluren voor georganiseerd jeugdwerk, sport- en buurtverenigingen. In samenhang met het project verkeersveiligheid rond schoolomgevingen screenen we elke school op de verblijfskwaliteit van de toegangen met het oog op spontane gemeenschapsvorming.
121. We koesteren onze Antwerpse volkstuinen en samentuinen. Ze dragen bij aan de biodiversiteit, zorgen voor groen en vervullen daarenboven ook nog eens een belangrijke sociale functie. In samenwerking en overleg met de volkstuinen bekijken we de mogelijkheden om bepaalde delen breder toegankelijk te maken.
122. Natuur in de stad is zeldzaam en moet gekoesterd worden. Samen met onze partners werken we verder aan het goed beheer van onze stedelijke natuurgebieden. We bekijken ook hoe en waar de aanwezige stedelijke natuur verrijkt kan worden en hoe we nieuwe natuur in de stad kunnen brengen.
123. Concrete projecten die meer potentieel hebben dan instandhouding, zoals Muisbroek en Hobokense Polder, voeren we op korte termijn uit. Met domein Muisbroek heeft Antwerpen een gebied vol prachtige natuur en volkstuintjes dat ook fungeert als een geliefde duikplaats. Het domein heeft echter nog veel meer potentieel voor dagrecreatie. Daarom maken we een visie op voor de uitbouw van domein Muisbroek met aandacht voor meer recreatieve mogelijkheden met respect voor de natuur. We versterken het natuurgebied Hobokense Polder door het project 'Groenpoort' verder te saneren en ontwikkelen. Op termijn kan de site aan de Hobokense Polder toegevoegd worden als waardevolle natte natuur.
124. Antwerpen zet ook verder in op doorgedreven natuureducatie met Natuurhuis Brialmont. Het wordt niet alleen een ontmoetingsplaats en uitvalsbasis voor wandelingen in de nabijgelegen parken. Het wordt dé plek waar Antwerpse scholen terecht kunnen om stedelijke natuur te ontdekken.

125. Door middel van zeven groencorridors, zoals geïdentificeerd in het Strategisch Ruimteplan Antwerpen, verbinden we natuurlijke landschappen tot een samenhangend groenblauw netwerk. We doen dit altijd in evenwicht met andere aanspraken (wonen, werken, mobiliteit, sport, vrijetijdsbesteding) op die gebieden. Daarbij zetten we onze samenwerking binnen het project Gruunrant/Groen Kruis verder met de buurgemeenten en de provincie in het noorden en het stadsrandbos in het zuiden.
126. Antwerpen gebruikt het Nationaal Park Scheldevallei om de Scheldenatuur binnen en buiten onze stad verder in de kijker te zetten.
127. Een net en leefbaar Antwerpen is ook een Antwerpen dat al haar groen en natuur goed weet te onderhouden. De stad zorgt ervoor dat haar voetpaden, plantsoenen en parken er élk seizoen netjes bijliggen. Waar mogelijk blijven we inzetten op extensief maaibeheer bij plantsoenen en graslanden. Zo krijgen grassen, kruiden en bloemen meer kansen en vergroten we de biodiversiteit in onze stad. Bij de vergroening en verblauwing van het openbaar domein houden we rekening met de onderhoudbaarheid. In die optiek worden bij voorkeur grotere oppervlakten zo ingericht.
128. Op de bomenbank gaan we verder met het kweken van klimaatbestendige bomen die beter bestand zijn tegen langdurige hittestress, droogte of wateroverlast. Met natuurlijke infiltratie van regenwater maken we het bestand bomenareaal mee bestand tegen toenemende droogte.
129. Voor de bebossingsinspanningen en ons bomenbeleid werd Antwerpen in 2023 de 'European Cities of Trees' en ontvingen we in 2024 een zilveren boslabel van Vlaanderen. Als stad blijven we inzetten op de creatie van extra stadsbos en zoeken we naar de gepaste gronden hiervoor. Op deze manier is het tevens de ambitie om zoveel mogelijk boscompensatie binnen de stad te realiseren.
130. De werking van de groendienst actualiseren we verder via innovatie en technologie. Zo bekijken we de mogelijkheid om drones in te zetten bij boomcontroles. We onderzoeken hoe we LIDAR-technologie, laserpulsen die een 3D-simulatie van de omgeving maken, kunnen inzetten om ons bomenbestand op te volgen dat onder druk komt te staan door klimaatverandering.
131. Wanneer we nieuw groen introduceren, houden we er ook rekening mee dat dit een onderhoudskost met zich meebrengt. We verwachten dat de Antwerpenaar op privaat domein en voor eigen deur zijn voetpad onderhoudt. We hebben bijzondere aandacht voor de snelle aanpak van onkruid op verharding.
132. Tijdens de herfst worden bladeren steeds tijdig opgeruimd om onze straten, fiets- en voetpaden veilig te houden. Waar mogelijk werken we met het 'laat-ze-liggen'-principe: dit betekent niet-verhakselde bladeren en stammen in het groen laten liggen voor hun meerwaarde voor de biodiversiteit in onze parken.
133. Invasieve exoten op het openbaar domein, zoals de Japanse duizendknoop, blijven we consequent bestrijden om verspreiding onder controle te houden.
134. Bij grootschalige sociale woonprojecten wordt er samen met de districten en Woonhaven een masterplan opgemaakt voor de heraanleg van het publiek domein en

de activering van de omgeving, waardoor leefbaarheid en gemeenschapsvorming versterkt worden. De door Renaat Braem ontworpen woonwijk op het Kiel wordt hiervoor een pilootproject.

135. We ambiëren meer toegankelijke, veilige en propere openbare toiletten in heel de stad. We maken een toilettenplan op en realiseren dit samen met de stedelijke diensten en de horeca- en handelszaken.
136. In het kader van efficiëntie bij het ontwerpen en uittekenen van het openbaar domein onderzoeken we alle mogelijke digitale oplossingen zoals BIM, AI ...
137. We evalueren het programma “Antwerpen breekt uit” en bekijken samen met de districten hoe we verder kunnen inzetten op de realisatie van tuinstraten en koelteplekken.
138. We verbeteren de bereikbaarheid van de stadshaven via het water door de Royerssluis als hoofdtoegangsweg aan te duiden en in te richten. We vragen aan de Haven van Antwerpen om hierbij voldoende aandacht te hebben voor de pleziervaart. Bij technische defecten biedt POAB aan de pleziervaart een veilige omvaarroute aan via de haven.
139. We zorgen voor een vlottere bediening van de bruggen in de stadshaven, met minimale impact op het landverkeer.
140. We vragen de Vlaamse Waterweg om de Kattendijksluis bij ingebruikname van de Royerssluis te supprimeren.
141. Er wordt verder geïnvesteerd in bijkomende pontons/wachtsteigers voor een vlotte en veilige toegang voor de pleziervaart.
142. We creëren een veiligheidsdok aan de Droogdokkensite met de nodige aanmeerplaatsen en faciliteiten voor de stadshaven en hulpdiensten.
143. We bestuderen of er via slimme camera’s of andere middelen een snellere detectie van drenkelingen mogelijk is. Samen met andere reddingsmiddelen (boeien, slimme camera’s met detectie) verhogen we de veiligheid aan het water verder.
144. Het ponton aan het Steenplein wordt in overleg met de Vlaamse Waterweg gemoderniseerd of vervangen en uitgebreid om de vele dagelijkse pendelaars via de Waterbus en het veer en de bezoekers via passagiervaart beter en veiliger te kunnen bedienen. Het ponton wordt hierbij ook veiliger ingericht. We onderzoeken in overleg met de Vlaamse Waterweg om een nieuw ponton op Linkeroever in zuidelijke richting te voorzien met het oog op het beter en veilig bedienen van het veer en een betere integrale toegankelijkheid van de vele dagelijkse pendelaars via de Waterbus en het veer. Het masterplan Scheldeboorden en het ontwerp voor het Frederik Van Eedenplein is hierbij het richtkader. De timing is cruciaal in functie van de werken aan de tramkokers.
145. AG Vespa beheert de stedelijke concessies in de stadshaven verder (woonboten, jachthavens, zwemdok). We vernieuwen de concessie voor de beide jachthavens in de stadshaven en vragen hen als partner om de Antwerpse waterbeleving te verbeteren.

We starten gesprekken op met de Vlaamse Waterweg voor de jachthaven op Linkeroever.

146. We zetten in op goed leesbare routes in het openbaar domein door gebruik van geschikte materialen, kleurcontrasten, de correcte plaatsing van permanente objecten, het voorzien van ruimte voor niet-permanente objecten naast de looplijnen, ondersteunende borden en signalisatie.
147. Rondom het openbaar vervoer, op shared spaces, op pleinen en op specifieke routes voorzien we geleide-lijnen en rateltickers voor blinden en slechtzienden, zoals voorzien in het blindengeleideplan. We besteden daarbij ook aandacht aan handhaving en opvolging.

Leefmilieu

148. We actualiseren het Klimaatplan 2030 en voeren dit uit. Deze bestuursperiode starten we de voorbereidingen voor het Klimaatplan 2040, gealigneerd met de voor die horizon uitgewerkte Europese ambities en met focus op klimaatneutraliteit tegen 2050. We evalueren in dit kader de werking van de klimaatraad.
149. We koesteren de selectie van onze stad als “Climate Neutral and Smart City” door de Europese Commissie. In het kader van deze EU Missie leveren we de inspanningen om tastbare klimaatresultaten te behalen tegen 2030 en te verzekeren dat Antwerpen een experimentele en innovatieve hub wordt die het pad effent voor andere steden om de klimaatdoelen te bereiken tegen 2050. Linkeroever is daarvoor onze proeftuin.
150. In het ruimtelijk beleid nemen we concrete maatregelen op voor klimaatadaptatie. Met meer ruimte voor groen en water reduceren we hittestress in de stedelijke context en creëren we buffers voor zowel wateroverlast als droogte.
151. We gaan in overleg met Vlaanderen om te bekijken hoe de luchtkwaliteit in Antwerpen aan de (toekomstige) Europese grenswaarden kan voldoen. Daarnaast actualiseren we ons luchtkwaliteitsplan verder. De positieve evoluties naar een emissievrij wagenpark dragen daartoe bij. We behouden de lage-emissiezone voor zover het decretaal kader de voorwaarden handhaaft die op 1 september 2023 effectief van kracht waren en ze niet verder verstrengt. Oldtimers ouder dan 30 jaar behouden hun gratis toegang tot de lage-emissiezone. We bannen dieselgeneratoren overal waar het kan. We bepleiten de strijd tegen emissiefraude bij Vlaanderen.
152. Geluid is een onvermijdelijk gegeven in een grootstad waar de hoge woondichtheid geflankeerd gaat door intensief gebruikte verkeersaders. We nemen maatregelen om omgevingslawaai als milieustressor terug te dringen en te beheersen. Die vertalen we naar een hernieuwd geluidsactieplan zoals vereist volgens de toepasselijke Europese richtlijn. Naast ingrepen die we zelf initiëren, zoals de aanleg van stillere wegverhardingen en het creëren van luwteplekken met groenblauw karakter, bepleiten we bij het Vlaams gewest om meer en betere geluidsschermen te voorzien voor de woonwijken die naast onze snelweginfrastructuur gelegen zijn.

153. Met het oog op de klimaatdoelen van 2050 stippelde de stad een lange termijn energiebeleid uit voor wat betreft de warmtevoorziening. Die Strategische EnergieVisie en de onderliggende warmtezoneringskaart stellen we in het kader van de dynamische energietransitie verder bij.
154. We stimuleren bedrijven bij het uitkoppelen van restwarmte naar naburige bedrijven of via warmtenetten naar residentiële afnemers voor gebouwverwarming. We maken waar mogelijk gebruik van lokale duurzame warmte uit afvalwater (riothermie), oppervlaktewater (aquathermie), datacenters (datathermie) en bodem (geothermie) voor het voeden van warmtenetten. We faciliteren deze warmte-uitwisseling samen met Fluvius door de aanleg van de warmteleidingen op het openbaar domein in geval van een positieve business case. Waar nodig voorzien we pre- en cofinanciering. De Roadmap Warmtenetten zal samen met een beheersovereenkomst en stedelijk reglement warmtenetten het vertrekpunt vormen van waaruit Fluvius warmtenetten zal ontwikkelen. Door de aanleg en het beheer van alle distributienetten horizontaal te integreren, drukken we de maatschappelijke kost en brengen we de klimaattransitie in Antwerpen op kruissnelheid.
155. In de strijd tegen de klimaatopwarming is onze sterke haven een gigantische troef. Daarom ondersteunen we de haven in de aanleg van transitienetwerken voor waterstof en CO₂ te faciliteren. Met Pipelink heeft de haven een dochter die kan participeren in de aanleg en het beheer van die netwerken. We waken over een eerlijke derde partij toegang.
156. We verzoeken de haven om te voorzien in andere vormen van duurzame energievoorziening (zoals walstroom voor de schepen die Antwerpen aandoen) en houden onderzoek naar de mogelijkheden van waterstof en andere brandstoffen in beeld. Innovatieve bedrijventerreinen als BlueGate en mogelijk NextGen kunnen vruchtbare broedplaatsen worden voor onderzoek, ontwikkeling en opschaling van duurzame activiteiten op vlak van circulariteit en technologie-neutrale duurzame energie.
157. Zonne- en windenergie bieden grote kansen om te evolueren naar een CO₂-neutraal energiesysteem. De haven valoriseert beschikbare ruimte in het havengebied voor de verdere verduurzaming van de energievoorziening.
158. We stimuleren private partners, onderzoeksinstituten, bedrijven en andere stakeholders voor onderzoek, ontwikkeling en opschaling van duurzame activiteiten en initiatieven o.a. op het vlak van circulariteit en hernieuwbare energie. Voor stedelijk patrimonium bundelen we de versnipperde initiatieven op vlak van zonne-energie naar een gebundelde aansturing voor de groep stad Antwerpen om de omslag te versnellen. Wanneer verenigingen of ondernemingen oppervlakten ter beschikking stellen, investeert de stad samen met hen in installaties en verdient ze die investering terug via competitieve Power Purchase Agreements.
159. We stimuleren en informeren onze burgers en bedrijven over de beste manieren om energiezuinig en klimaatrobuust te (ver)bouwen. Het geïntegreerde Loket Wonen en Energie in het EcoHuis is het aanspreekpunt voor de burger die daarvoor advies en begeleiding zoekt. We leiden hen toe naar nieuwe, kansrijke marktmodellen.

160. We informeren verenigingen voor mede-eigenaars over het realiseren van de renovaties die nodig zijn voor isolatie en andere energie-optimaliserende maatregelen zoals het toelaten van verticale zonnepanelen, het plaatsen van laadpalen ...

We blijven inzetten op de renovatie en verduurzaming van Antwerpse woningen. Daarbij zorgen we dat renoveren mogelijk blijft voor iedereen en de huizen niet onbetaalbaar maakt. Daarom vragen we aan de hogere overheden bij het opstellen van hun beleid rekening te houden met de specifieke stedelijke context.

161. We zetten door met de stedelijke instrumenten voor de energiezuinige renovatie van gebouwen zoals de renovatiecoaches en de investeringssteun voor verhuurders (met huurprijsp plafond) en verenigingen van mede-eigenaars. We pakken deze op een integrale manier op door zowel te focussen op energie als op woonkwaliteit. Hierbij willen we nog sterker inzetten op het activeren van verhuurders en verenigingen van mede-eigenaars en de verbetering van de woonkwaliteit.
162. We zetten experimenten op om wijken of straten met eenzelfde woningtype te verduurzamen met collectieve renovaties, groepsaankopen, vergroening en ontharding van de buitenruimte en deelmobiliteit.
163. De stad neemt haar rol op in de ambitieuze doelstellingen voor een emissiearme mobiliteit, in het bijzonder bij de vergroening van haar eigen vloot. Tegen uiterlijk 2027 kan de stad een voorbeeldig rapport voorleggen waaruit blijkt dat de aankoop, leasing, huur en huurkoop van haar schone personenwagens, schone lichte vracht en schone zware voertuigen het progressiepad volgt dat hiervoor door Europa is opgemaakt.
164. Via een Marktplaats voor duurzame oplossingen betrekken we innovatieve bedrijven om te helpen bij het klimaatneutraler en schoner maken van onze stad. We helpen ze door hen te connecteren in een ecosysteem, hun klanten/gebruikers te ondersteunen, of zelf als stad als first customer op te treden.
165. In het kader van het behoud en de bevordering van onze lokale biodiversiteit nemen we diverse maatregelen, waaronder het versterken van de kwaliteit van ons groenpatrimonium. We sensibiliseren de Antwerpenaar over het belang van voldoende nestplaats voor gierzwaluwen in dat kader. Bij renovatiewerken van stedelijk patrimonium hebben we oog voor de bescherming van hun nesten en faciliteren we waar mogelijk bijkomende broedplekken. Samen met de districten investeren we ook in bijkomende bijenkasten en insectenhôtels. We voeren de strijd tegen invasieve exoten op.
166. We hebben de ambitie om het gebruik van plastic zakjes maximaal af te bouwen.

Stads- en buurtonderhoud

167. Via communicatiecampagnes en door gericht te informeren, werken we aan de bewustwording van de Antwerpenaar en de bezoekers in de stad.

Zo is iedereen beter geïnformeerd over het correct aanbieden van afval en vermijden we sluikestort en zwerfvuil. Algemene afvalreductie staat hierbij voorop. We stimuleren

ook het gescheiden aanbieden van GFT-afval. We maken hiervoor stadsbrede en langdurige sensibiliseringscampagnes waarbij we creatief en duidelijk communiceren, bijvoorbeeld door het engageren van “cleanfluencers” op sociale media en het gebruik van pictogrammen en nudging waar nodig.

168. Sluikstort en zwerfvuil kan snel en gemakkelijk gemeld worden via de Mijn Antwerpen-app. We zetten de meldingstool extra in de kijker om hem beter bekend te maken en zorgen ervoor dat dit voor iedereen gebruiksvriendelijk is. Op alle dagen van de week, ook tijdens weekends of op feestdagen, wordt het gemelde sluikstort binnen de 24u opgehaald. De scanvoertuigen van de stad worden uitgerust met een nieuwe generatie camera's die proactief sluikstort herkennen. Op die manier zorgen we ervoor dat vuiligheid steeds snel wordt opgeruimd. Want sluikstort trekt sluikstort aan.
169. We verlichten ook het fysieke werk van onze medewerkers. Zo breiden we het arsenaal aan zwerfvuilzuigers uit die het kleinste en hardnekkigste zwerfvuil zoals peuken weten te verwijderen.
170. Naast onze stadsmedewerkers spelen de duizenden straatvrijwilligers een belangrijke rol in het proper houden van onze stad. De stad is hen zeer dankbaar en biedt hun ondersteuning, begeleiding en materiaal. De stad blijft inspanningen leveren om het aantal straatvrijwilligers uit te breiden. We kijken ook naar bedrijven en ondernemers om de handen in mekaar te slaan met de stad om onze straatvrijwilligers meer slagkracht te geven. In samenwerking tussen verschillende stadsdiensten en straatvrijwilligers zetten we in op acties waarbij de focus ligt op sensibilisering, properheid en handhaving. We maken hierbij ook gebruik van het systeem van pop-up containerparken en maken van de gelegenheid gebruik om het aantal straatvrijwilligers uit te breiden door buurtbewoners te motiveren.
171. Een propere stad kan alleen maar als iedereen aan hetzelfde zeel trekt en burgerzin toont. Alle Antwerpenaren kunnen en moeten ambassadeur van een propere stad zijn. Dat doen we door samen te werken met scholen, jeugdverenigingen en sportclubs over hoe ons afvalbeleid werkt en hoe iedereen zijn steentje kan bijdragen. In samenwerking met Fostplus organiseren we workshops of lespakketten in de Antwerpse scholen. Bijkomend stimuleren we jongeren in scholen en jeugdverenigingen om mee afval te gaan opruimen. Want jong geleerd, is oud gedaan.
172. In Antwerpen heb je nooit een excuus om afval ergens te dumpen of zwerfvuil achter te laten. Per inwoner hebben wij meer vuilnisbakken dan eender welke grootstad in Europa. Innovatie en technologie zijn daarbij onze grootste bondgenoot om de dienstverlening performanter te maken. Zo rusten we onze vuilnisbakken verder uit met vulgraadsensoren en verhogen we hun zichtbaarheid overdag en 's nachts. Ook onze 600 glascontainers gaan we maximaal uitrusten met sensoren. Met de sensoren voorkomen we bijzetgedrag en sluikstort bij een volle glascontainer of vuilnisbak. We zetten ook alle mogelijke middelen in om sigarettenpeuken en andere kleine, storende en vervuilende elementen in het straatbeeld te bestrijden en we blijven zo veel mogelijk vuilnisbakken voorzien van een asbak. Op drukke plaatsen kiezen we voor vuilnisbakken met een grotere capaciteit.
173. We informeren over en kijken toe op een schone en aantrekkelijke stad door ondernemers van uithaalvoedingszaken aan te moedigen om tijdens de openingstijden een afvalbak buiten hun zaak te plaatsen. Deze maatregel is gericht op het direct

aanpakken van zwerfvuil dat vaak voortkomt uit consumptie bij nabijgelegen handelszaken. Door ondernemers te betrekken bij het schoonhouden van hun directe omgeving streven we naar een vermindering van afval op straat en een verhoogd bewustzijn van de impact van afval op de openbare ruimte. De horecazaken in de horecakernen worden gestimuleerd om een gezamenlijke oplossing te zoeken voor de afvalophaling.

174. In Antwerpen vallen delen van het openbaar domein onder het beheer en onderhoud van hogere overheden of andere instanties. We dringen bij hen aan om deze gebieden dan ook structureel te onderhouden zodat dit voor de Antwerpenaar geen ongemak veroorzaakt of visueel onaantrekkelijk stuk grond wordt.
175. We breiden de nachtinzameling uit om de impact van afvalophaling op het verkeer, veiligheid en leefbaarheid te beperken. Daarbij zijn zones met een hoge verkeersdruk of met veiligheidsrisico's prioritair.
176. Conform de nieuwe Vlaamse regelgeving zullen de huisvuilwagens worden uitgerust met een weegsysteem zodat aanbieders van afval in containers met chip steeds een correcte factuur krijgen voor hun afval. Wie meer recycleert of minder afval produceert, zal zo minder betalen.
177. De grofvuilinzameling aan huis wordt verder uitgebreid met piepschuim en harde plastics. Zo kan de burger meer afvalfracties meegeven zonder dat die in de verbrandingsoven terechtkomen.
178. Ook qua recyclage en circulariteit blijft Antwerpen toonaangevend. De Antwerpenaar kan met zijn afval steeds terecht in een van onze 8 gerenoveerde recyclageparken. We vermijden lange wachtrijen door een reservatiesysteem. Voor de nodige flexibiliteit blijven we wekelijks één vrije inloopdag voorzien. We verdubbelen ook de succesvolle werking van de pop-uprecyclagepunten zodat bewoners hun klein recyclageparkafval steeds snel en nabij kwijt kunnen.
179. Wij blijven streven naar een actieve samenwerking met aangrenzende afvalintercommunales in functie van efficiënte logistiek en optimale dienstverlening. De samenwerking met de IGEAN-recyclageparken in Stabroek en Wommelgem is hier een goed voorbeeld van.
180. Voor de eindverwerking van het restafval bij de verbrandingsinstallatie van ISVAG blijven we streven naar een robuuste lange termijn oplossing zoals afgesproken in het convenant. Daarbij staan de minimale impact op de omgeving en op mobiliteit, energetische valorisatie en betaalbaarheid centraal.
181. Sluikstorten is ergernis nummer één van de Antwerpenaar. Het ondermijnt de leefbaarheid van een wijk en schaadt het milieu. We voeren een nultolerantiebeleid voor sluikstorters en hanteren een aanklampend lik-op-stuk beleid:
 - Sluikstort wordt binnen 24u opgehaald.
 - Om de heterdaadbetrappingen op sluikstorten te verhogen, voorzien we in een significante verhoging van anoniem toezicht en "slim toezicht" door vaker

proactief toezicht te houden op basis van data en via de aansturing vanuit camera's.

- We gebruiken nieuwe technologie in onze werking (bv. automatische beeldherkenning) om nog meer geautomatiseerd inzicht te vergaren in sluikestortgedrag en de pakkans te vergroten.
- We zetten in op de versterking van het cleanteam om daders op te sporen via een doorzoeking van het achtergelaten afval.
- Het bedrag voor GAS-boetes wordt zowel voor meerder- als voor minderjarigen opgetrokken en verhoogd bij recidive. We zetten ook in op alternatieve straffen.
- Boven op de GAS-boete betalen sluikestorters ook een retributie voor de opruimkosten die ze veroorzaken.
- We leggen dwangmaatregelen aan eigenaars op voor de sanering van chronische sluikestortplaatsen en verzamelplekken van zwerfvuil (voortuinen, braakliggende werfterreinen, verlaten parkings ...).

182. We blijven de Antwerpenaar stimuleren om het peterschap of bruikleen op te nemen van onze grafmonumenten die zo een tweede leven krijgen.
183. De historische begraafplaats Sint-Fredegandus wordt een lokaal begraafpark met stilteplekken. Op onze actieve begraafplaatsen, en op andere plekken waar het kan, zetten we maximaal in op intieme troost- en rouwplekken met aandacht voor erfgoed en natuur. Zo maken we plekken voor beleving, langer verblijf, kleine ceremonies, herdenkingsdagen en rituelen (rond moeder/vaderdag of wereldlichtjesdag). Het zijn plekken waar je tot rust kan komen, kan herinneren maar ook kan filosoferen.
184. We voeren het erfgoedbeheerplan van het Schoonselhof verder uit. We zetten daarbij in op het veilig stellen en restaureren van prioritaire graven in erfgoedzones. We breiden het bestaande urnenbos waar mogelijk verder uit. We bekijken ook de mogelijkheden tot nieuwe wandelingen en filmreportages om het Schoonselhof verder in de kijker te zetten als stadsgeheugen.
185. We voorzien ook de oplevering van de Neerhoeve die opnieuw ten dienste zal staan voor de Antwerpenaar. Naast een plek voor het personeel van de begraafplaats wordt de Neerhoeve een informatiepunt over het Schoonselhof en verschillende mogelijkheden van lijkbezorging. We onderzoeken daarnaast de mogelijkheden voor alternatieve locaties voor begrafenisceremonies.
186. Vele Antwerpenaren zijn gehecht aan de Schelde en willen na hun overlijden verbonden blijven met de rivier. We zoeken daarom naar een tweede Memento Scaldis-locatie.
187. We breiden de bestaande urnebossen uit en creëren er nieuwe bij waar mogelijk. We onderzoeken de mogelijkheid voor alternatieve vormen van lijkbezorging, zoals een natuurbegraafplaats, op grondgebied Antwerpen.

188. We maken de begraafplaatsdatabank publiek doorzoekbaar zodat nabestaanden de huidige en/of vroegere graflocatie en het daarbij horende grafdossier kunnen raadplegen.

Harmonieuze stad

Antwerpen is een warme stad. We dragen zorg voor Antwerpenaren die niet (meer) mee kunnen en laten niemand los. Vanaf de geboorte tot de oude dag en alles daartussenin: de Antwerpenaar kan in onze stad terecht voor betaalbare, kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg, van preventie tot curatie.

Met ons sociaal beleid zetten we sterk in op vooruitgang, emancipatie, het vergroten van zelfredzaamheid en de activering van mensen. We versterken Antwerpenaren zodat ze volop in het leven kunnen staan en deel kunnen nemen aan het economische, sociale en culturele leven in onze stad. We geven kansen en zorgen ervoor dat mensen die ook kunnen grijpen.

We bieden ondersteuning aan Antwerpenaren die daar hulp bij nodig hebben. We respecteren ieders autonomie en we kiezen altijd voor een persoonsgerichte aanpak met een focus op rechten en plichten.

De stad bepaalt het Antwerpse sociaal beleid. Ze is regisseur van alle zorg- en hulpnetwerken. Deze werken geïntegreerd, wijkgericht en laagdrempelig. Een outreachend en aanklappend beleid staat daarbij voorop.

Informeel netwerken en ontmoeting zoals mantelzorg, vrijwilligerswerk, buurtnetwerken en zelforganisaties zijn, omwille van hun preventief karakter, integraal onderdeel van ons lokaal sociaal beleid. We evalueren dit beleid continu.

Antwerpen is de zorghoofdstad van Vlaanderen. Antwerpenaren kunnen vertrouwen op betaalbare, kwaliteitsvolle en toegankelijke zorg. Van jong tot oud, van preventie en toegankelijke eerstelijnszorg tot hoogst gespecialiseerde behandelingen.

We bieden zorg op maat voor onze senioren en streven ernaar dat ze zo lang mogelijk comfortabel kunnen blijven wonen in een vertrouwde thuisomgeving.

Antwerpen is een diverse stad. Wie hier woont, werkt en leeft, omarmt onze identiteit, die gestoeld is op vrijheid, gelijkheid en de democratische waarden. Die identiteit heeft een rijk verleden dat ons trots maakt. Tegelijk is ze toekomstgericht, dynamisch, inclusief en tolerant.

De identiteit is wat ons verbindt. Jonge of oude Antwerpenaren, geboren of ingeweken Antwerpenaren: onze plannen en dromen verschillen niet zo veel van elkaar. Antwerpen moet een stad zijn waar iedereen vooruit kan gaan en kan groeien.

Integratie en inburgering is absoluut noodzakelijk voor de samenhang in onze stadsgemeenschap. We voeren beleid dat streeft naar een gemeenschap waarin we samen Antwerpenaar zijn, met het Nederlands als onze verbindende, gedeelde taal.

Nederlands leren spreken, onze normen en waarden aanvaarden, werken en meewerken aan een sterke stad: we vragen aan alle Antwerpenaren dat ze deelnemen aan ons Antwerps kostbaar weefsel en actief vormgeven aan onze samenleving. Wie deze inspanningen doet, kan daarvoor op alle kansen rekenen. Daarom zullen we nooit aanvaarden dat Antwerpenaren achtergesteld

worden omwille van wie ze zijn of waar ze vandaan komen. Discriminatie omwille van afkomst, geaardheid, kleur, geslacht of leeftijd heeft hier geen plaats.

In Antwerpen telt onze gezamenlijke toekomst. Respect voor elkaar, het gevoel allemaal Antwerpenaar te zijn: dát is Antwerpen.

Gezondheidszorg en senioren

189. Gezondheid snijdt dwars door alle beleidsdomeinen heen. Een goede gezondheid draagt bij tot het welzijn van de Antwerpenaar en zijn of haar deelname aan het maatschappelijk stadsleven. We stimuleren en bevorderen een gezonde levensstijl en zetten in op ziektepreventie, een toegankelijke eerstelijnszorg en een gezonde leefomgeving.
190. De stad neemt de regie op voor een toegankelijke eerstelijnszorg in samenwerking met de bovenlokale overheden. Wij gaan voor een integrale benadering van de persoon met een zorg- en ondersteuningsnood. De stad neemt een faciliterende en sturende rol op in de eerstelijnszones.
191. We ontwikkelen een zorgstrategisch plan in functie van (toekomstige) zorgbehoeften van de Antwerpenaar met aandacht voor de specifieke knelpunten die eigen zijn aan een grootstad, in samenwerking met ervaringsdeskundigen en experts. We doen dit op basis van een doorgedreven omgevingsanalyse en in overleg met alle betrokken actoren, waaronder ook de districten. Het uitgangspunt is een basiszorg die dicht bij de mensen staat en daarenboven een gespecialiseerde zorg die de nodige expertise en schaalgrootte heeft. Er wordt gezocht naar innovatieve en duurzame oplossingen.
192. Het tekort aan huisartsen en tandartsen is een prangende uitdaging waar ook Antwerpen niet van gespaard blijft. Heel wat huisartsen gaan de komende jaren (versneld) met pensioen. Als stad blijven we niet stilzitten, maar spelen maximaal onze rol in samenwerking met de artsenkringen en eerstelijnszones. Wijkgericht bekijken we hoe we het artsentekort best opvangen. In samenwerking met de huisartsenkringen ondernemen we gerichte acties om een toegankelijke eerstelijnszorg voor de Antwerpenaar te garanderen. We voorzien stimuli om de vestiging van brede eerstelijnspraktijken te bevorderen. Op die manier helpen we mee het artsentekort weg te werken. Bij nieuwe wijkontwikkelingen hebben we de nodige aandacht voor een toegankelijk eerstelijnsaanbod.
193. De hefboomen om het huisartsentekort fundamenteel aan te pakken, bevinden zich niet op stedelijk niveau. We vragen aan de hogere overheden dan ook om de nodige maatregelen te nemen om huisartsen (administratief) te ontzorgen en zo hun werklast te verminderen. Als stad vragen we de nodige ruimte van de federale overheid en het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV) om innovatieve modellen, zoals PAS, Praktijk aan de Stroom, te ondersteunen.
194. Waar er tekorten zijn, springen we in met zorgpunten en noodartsenpraktijken. Met zorgpunten voor nieuwe en tijdelijke inwoners, vangen we de problematiek op van patiëntenstops in vele praktijken. Via een meldpunt voor inwoners zonder huisarts zorgen we onmiddellijk voor een doorverwijzing naar een huisarts in de omgeving die ruimte heeft voor nieuwe patiënten of een verwijzing naar een instroompraktijk zodat de huisarts niet continu belast wordt met een stroom van telefoons van zoekende patiënten.
195. Als hartveilige stad zorgen we voor een gebiedsdekkende spreiding van AED-toestellen op het openbaar domein en voorzien we sensibiliserings- en vormingstrajecten zodat de Antwerpenaar deze levensreddende toestellen met vertrouwen kan gebruiken in noodsituaties. De stad zorgt ook voor een digitaal overzicht van al deze toestellen op

haar grondgebied. In het middelbaar onderwijs moet deze vorming, alsook een EHBO-cursus, tot het basispakket behoren.

196. We zorgen voor laagdrempelige initiatieven waar Antwerpenaren terecht kunnen die zich niet goed in hun vel voelen en er met niemand over kunnen praten. Specifiek gaat de aandacht naar kinderen en jongeren. We creëren veilige plekken voor jongeren om hen in crisissituaties tot rust te laten komen, naar hen te luisteren en hen te begeleiden. Het Tejo-project kan hiervoor een inspiratiebron zijn.
197. We professionaliseren onze geestelijke gezondheidszorg en de aanpak op vlak van mentaal welzijn. Samen met professionele partners die werken met een stevige wetenschappelijke basis, wapenen we beroepsgroepen die onder druk staan en leren we hen omgaan met mentale problemen. Zo staan ze zelf sterker in hun schoenen en kunnen ze kwetsbare Antwerpenaren beter helpen.
198. We zorgen voor een toegankelijk aanbod aan eerstelijnspsychologen. Verder voorzien we een concreet aanbod voor doelgroepen. Zoals een jongerenwerking, een seniorenaanbod en mobiele psychiatrische teams voor acute interventies en zorgmijders. Als centrumstad moeten we ook een toegankelijk residentieel aanbod hebben voor kinder- en jeugdpsychiatrie en een psychiatrisch ziekenhuis met voldoende crisisbedden. Wij gaan hiervoor in gesprek met de bovenlokale overheden.
199. Te veel Antwerpenaren worden met eenzaamheid geconfronteerd. De strijd aanbinden met eenzaamheid en sociaal isolement is een taak van ons allemaal. We geven de gemeenschap alle ruimte om elkaar te helpen. Zoals het succesvolle project 'Leve de ouderen!' dat we ondersteunen met een verdere uitrol in Antwerpen. Hiermee bestrijden we sociaal isolement door het netwerk rond kwetsbare ouderen te versterken via telefonische opvolging en huisbezoeken.
200. We faciliteren en ondersteunen initiatieven waar jong en oud elkaar kennen en helpen, waar we informele zorg en de formele en/of professionele zorg met elkaar verbinden en versterken, zoals zorgzame buurten.
201. Met het Ziekenhuis aan de Stroom (ZAS) zorgen we voor het meest performante ziekenhuisnetwerk van Europa. Hiermee wordt Antwerpen de referentie voor innovatieve, kwalitatieve en betaalbare zorg. We brengen specialisten van Ziekenhuis Netwerk Antwerpen (ZNA) en Gasthuiszusters Antwerpen (GZA) samen voor de uitbouw van echte 'centres of excellence' per pathologie. Zo garanderen we de beste gespecialiseerde zorg voor elke Antwerpenaar.
202. Het nieuwe ZAS Cadix-ziekenhuis is een goed voorbeeld voor de geïntegreerde zorgcampussen die we willen realiseren. Met zorgboulevards waar de focus ligt op preventie en waar een toegankelijke eerstelijnszorg wordt aangeboden.
203. We stimuleren en zetten in op 'e-zorg', en e-inclusie, met aandacht voor kwetsbare groepen. Gemakkelijk afspraken maken, vlotte toegang tot eigen gegevens, en niet steeds heen en weer moeten reizen voor controles betekenen winst voor patiënt én zorgverstrekker. We zorgen voor toegankelijke informatie en passen slimme en efficiënte processen toe.

204. Met het 'Zorgcentrum na Seksueel Geweld' bieden we slachtoffers van seksueel geweld optimale lichamelijke én psychologische zorg op één adres. Daarnaast zorgt dit voor sterkere juridische dossiers tegen daders. We ondersteunen de nazorg voor slachtoffers. Als stad investeren we op die manier tegelijk in zorg én in veiligheid.
205. Antwerpen heeft het geluk om te kunnen rekenen op een groot engagement van honderden vrijwilligers die zich dan in dag uit inzetten voor een sociale, warme en propere stad. Dit moeten we koesteren als stad. Voor grootschalige initiatieven zetten we een vrijwilligersmodel op dat snel en efficiënt kan opgezet worden. Via buurtsecretariaten en andere kanalen faciliteren en ontzorgen we vrijwilligersorganisaties.
206. Onze senioren krijgen alle kansen om hun eigen zorg te organiseren dankzij een uitgebreid en kwalitatief aanbod aan dienstverlening, woonvormen en toegankelijke informatie. Zorginnovatie, eHealth-instrumenten en ketenzorg zijn belangrijke instrumenten in een inclusief beleid voor onze meest kwetsbare ouderen.
207. We sensibiliseren de Antwerpenaar rond het belang van verblijven in een levensloopbestendige woning. We voorzien in mantelzorg, thuiszorg, thuisverpleging en ondersteunende technologie om onze senioren daarin bij te staan. Aanvullend is er een dekkend aanbod van lokale dienstencentra, centra voor dagverzorging of nachtopvang en zogenaamde 'woonzorgzones' waar noden en aanbod op elkaar zijn afgestemd.
208. Ook met de lokale dienstencentra willen we de komende jaren inzetten op een dagelijkse gezonde en betaalbare maaltijd voor onze senioren. De dienstencentra stellen zich maximaal open naar de buurt en naar het lokale verenigingsleven. Wanneer er vraag naar is, organiseren we de werking van buurtsecretariaten of digipunten in de dienstencentra. We bekijken welke dienstencentra kunnen ingepast worden in het "parochiezaalmodel", dit geeft de mogelijkheid verschillende generaties samen te brengen.
209. Mantelzorg is een belangrijke vorm van hulpverlening voor onze ouderen. Daarom blijven de stad en het Zorgbedrijf informatiesessies en (psychologische) begeleiding organiseren zodat mensen ervaringen kunnen delen en mantelzorgers hun competenties verder kunnen opbouwen.
210. Nieuwe woonzorgcentra worden bij voorkeur ingebed in levendige kernen met een mix van voorzieningen. Kleinschalige huiselijke wooneenheden maken deel uit van een meer grootschalige zorgstructuur. Zo zetten we maximaal in op leefbaarheid en betaalbaarheid.
211. Een sterk publiek Zorgbedrijf is en blijft de garantie op voldoende, kwalitatieve en betaalbare zorg voor de Antwerpenaar. Het Zorgbedrijf heeft een uniek model waar alle schakels van dienstverlening worden aangeboden, van poetshulp en thuiszorg tot assistentiewoningen en woonzorgcentra. Om het Zorgbedrijf helemaal klaar te stomen voor de uitdagingen in de ouderenzorg, dringen we aan op een gelijk speelveld voor de privé-, de non-profit- en de publieke voorzieningen. Bijkomend is het te bekijken of er naast publieke investeringen ook privékapitaal in het patrimonium wordt geïnvesteerd. De zorg blijft publiek. We behouden voor het Zorgbedrijf de mogelijkheid tot samenwerking met andere spelers in de zorgsector en lokale besturen. Dergelijke uitbreiding buiten de stadsgrenzen moeten stadsregionaal ingebed zijn. De stad blijft de

doelstellingen en activiteiten van het Zorgbedrijf sturen door een gegarandeerd meerderheidsaandeel. Steeds met als doel om de uitdagingen in de ouderenzorg aan te pakken via samenwerking, groei, specialisatie en innovatie.

212. Naast de werking tegen concurrentieel tarief geeft de stad het Zorgbedrijf ook een sociale opdracht. Deze opdracht omvat de volgende doelstellingen:

- Een toegankelijk aanbod in onze woonzorgcentra, assistentiewoningen, dienstencentra en ondersteunende diensten (gezinszorg, thuisverpleging, poetshulp...).
- Waar er extra nood is aan maatschappelijke hulpverlening voor residenten zal de stad financieel ondersteunen na een grondig sociaal onderzoek via sociale dienstverlening.
- Een extra aanbod in het kader van jeugdzorg boven op de Vlaamse financiering om de grote nood binnen deze doelgroep maximaal op te vangen.
- Het Zorgbedrijf blijft een prioritaire partner van de stad voor de herstelopvang binnen de dak- en thuislozenwerking.

Om dit aanbod op lange termijn te verzekeren voert het Zorgbedrijf een doorgedreven efficiëntieoefening uit. Daarnaast gaan wij in overleg met de Vlaamse overheid voor een meer sluitende financiering van dit zorgaanbod.

213. Via een ‘akte van vertrouwen’ stimuleren we gebruikers van de diensten van het Zorgbedrijf tot kritische participatie om het Zorgbedrijf op die manier alert te houden voor de noden en wensen van onze senioren. De ‘akte van vertrouwen’ waarborgt de autonomie, inspraak en participatie van de bewoners.

214. In onze beleidskeuzes hebben we aandacht voor de specifieke noden van Antwerpenaren met een beperking. We streven naar een ‘integrale toegankelijkheid’ om stedelijke voorzieningen, dienstverlening en de publieke ruimte zo bruikbaar en bereikbaar mogelijk te maken. We nemen hier als uitgangspunt het Integraal Toegankelijkheidsplan dat in de vorige legislatuur uitgewerkt werd.

215. Bij het (ver)bouwen van speelterreinen houden we rekening met de noden van kinderen met een beperking. Denk aan specifieke speeltuigen zoals rolstoelschommels, of aan de toegankelijkheid van de paden op het speelterrein. De heraanleg van de Robinsontuin en de speelterreinen aan het Nachtegalen- en Steytelinckpark zijn hier mooie voorbeelden van. Waar mogelijk gaan we ook aan de slag in onze Antwerpse speelbossen om de toegankelijkheid te verbeteren.

216. Mensen moeten zich zo vlot mogelijk en zo veel mogelijk op eigen kracht in onze stad kunnen verplaatsen. We moedigen iedereen aan om mee te investeren in toegankelijkheid. Dit kan gaan van horeca, winkels, cultuurhuizen, sociale organisaties Dit doen we met gerichte ondersteuning en via clausules in samenwerkingsovereenkomsten.

217. We stimuleren het gebruik van de European Disability Card. Deze kaart bevordert de toegang van mensen met een beperking tot allerlei vrijetijdsactiviteiten, denk bijvoorbeeld ook aan verminderde tarieven of vrije toegang voor een begeleider.
218. Bij de stadsdiensten worden senioren ondersteund bij digitale vormen van betalen.

Sociaal beleid en armoedebestrijding

219. Armoedebestrijding heeft nood aan een globale aanpak en visie. Een stabiele thuis creëren is een van de belangrijkste stappen. Vervolgens kunnen problemen worden aangepakt, in combinatie met een traject naar opleiding en tewerkstelling. De focus ligt in eerste instantie bij gezinnen in armoede met kinderen. Zo vermijden we dat kinderen door armoede opleidingskansen missen. We werken over beleidsdomeinen heen, aangezien armoedebestrijding niet alleen een zaak van sociaal beleid is.
220. In de bestrijding van armoede werken we preventief en curatief volgens het principe van de “ketenaanpak”. We vermijden het verkokerde hulpverleningsmodel waarbij elke hulpverlener vanuit zijn of haar expertise de cliënt apart ondersteunt en doorverwijst naar de volgende. De stad neemt de regierol en zorgt dat de juiste hulpverleners als één team rond de zorgbehoevende werken. Het finale doel is dat de zorgbehoevende zelfredzaam wordt.
221. Vroegtijdig schoolverlaten kan één van de gevolgen zijn van armoede. Elke vroegtijdige schoolverlater is een gemiste kans voor de persoon zelf en de samenleving. Daarom krijgt het vermijden van vroegtijdige schoolverlaters de hoogste prioriteit. We nemen preventieve maatregelen die stabiele woon- en thuisomgevingen kunnen creëren.
222. Het aanbod aan sociale hulp- en dienstverlening moet goed gespreid zijn over het grondgebied van de hele stad. Op grond van objectieve evaluatie realiseren we een optimale spreiding van het aanbod.
223. We versterken ons partnerschap met de hulpverlening en alle organisaties die een bijdrage kunnen leveren in de strijd tegen armoede. We sluiten structurele samenwerkingen en maken duidelijke afspraken over de te realiseren doelstellingen en indicatoren. We kiezen daarbij voor een hulpverlening dicht bij de Antwerpenaar en doen dit via outreachend en aanklappend werken.
224. We werken samen met partners in het kader van buddywerking waar we vrijwilligers een-op-een verbinden met kwetsbare Antwerpenaren om hen weerbaarder te maken en zo de kansen op integratie en activering sterk te vergroten.
225. Door registratie en datamanagement brengen we de impact van het sociaal beleid zoveel mogelijk in kaart en sturen we bij waar nodig. We werken hiervoor datagestueerd samen met hogere overheden en onderzoeksinstellingen. Op basis van structurele gegevensdeling tussen overheidsinstellingen en welzijnspartners bieden we begeleiding op maat aan.
226. De Huizen van het Kind zijn de partner bij uitstek voor een geïntegreerd aanbod voor ouders en kinderen van 0 tot 24 jaar, op maat van de wijk en op maat van de noden van

de gezinnen. Binnen deze werking is er aandacht voor verschillende thema's zoals gezondheidszorg, vrijetijdsaanbod, opvoedingsondersteuning, menstruatiewelzijn ... Wij blijven als stad investeren in deze werking. Om de dienstverlening te kunnen blijven garanderen, vragen we aan de hogere overheden om ook hun deel van de werking te financieren.

227. Wij ondersteunen het netwerk 1Gezin1Plan in haar opdracht om gezinnen te helpen bij vragen rond opvoeding, gezondheid, wonen, administratie, financiën ... We vragen aan de Vlaamse overheid om de middelen hiervoor af te stemmen op de noden van onze grootstedelijke context.
228. We blijven inzetten op psychologische zorg en traumabegeleiding voor jongeren die gevlucht zijn uit oorlogsgebieden.
229. In samenwerking met partners zoals scholen, jeugdwerkingen, buurttoezicht, politie, justitie, sportclubs ... zetten we in op de begeleiding van jongeren en hun omgeving van zodra er zorgmijndend, zorgwekkend of overlastgevend gedrag, zoals bijvoorbeeld spijbelen, wordt vastgesteld.
230. Met de dienstencentra en de buurtrestaurants willen we de komende jaren inzetten op een dagelijkse gezonde en betaalbare maaltijd. We zorgen voor een toegankelijk aanbod gespreid over het volledige Antwerps grondgebied op basis van een grondige analyse van het huidige aanbod en de noden. Als stad zorgen we ervoor dat deze opdracht waargemaakt kan worden voor de Antwerpse senioren en voor kwetsbare Antwerpenaren. Op basis van de resultaten van de analyse hanteren we gedifferentieerde prijzen.
231. We gaan ook de strijd aan tegen voedselverspilling. Via een circulaire voedselhub zorgen we ervoor dat voedsel goed wordt ontvangen, verwerkt, gecontroleerd, verpakt en gedistribueerd. We werken hiervoor samen met private en sociale economiebedrijven. We ondersteunen en optimaliseren de bestaande voedselpunten en de sociale kruideniers.
232. In samenwerking met partners zoals scholen, jeugd(welzijns)werkingen, sportclubs, buurttoezicht, politie, justitie ... zetten we in op de begeleiding van jongeren van 6 tot 25 jaar. We leggen de focus op de rol van een brugfunctie binnen deze werkingen met als doelstelling een preventieve aanpak en het opvangen van signalen rond armoede, mentaal welzijn, moeilijkheden op school en een eventueel problematische thuisituatie. Hierbij gaat extra aandacht naar jongeren waarbij zorgwekkende (multi)problematieken spelen die kunnen leiden tot problematisch gedrag. De brugfiguren Welzijn werken vanuit deze specifieke organisaties maar zijn lokaal in de wijk ingebed. Onder de regie van de stedelijke diensten wordt er intensief samengewerkt met brugfuncties welzijn en partners waarbij expertise en methodieken worden gedeeld.
233. We zetten in op nood- en doorstartwoningen voor Antwerpenaren die hun woning dreigen te verliezen. Dit doen we op basis van huurprijzen zoals voor sociale woningen en met een helder reglement. Via intensieve begeleiding zoeken we samen naar een nieuwe en betaalbare woning.

234. Geen enkele Antwerpenaar zou op straat moeten slapen. We zetten enerzijds in op preventie om mensen die dreigen om in dakloosheid te geraken tijdig te detecteren. Anderzijds worden de mensen die in dakloosheid zijn beland aanklampend en op maat begeleid naar een duurzame oplossing met een realistisch perspectief.
235. Met de ketenaanpak KADANS spelen we als Antwerpen een pioniersrol in de strijd tegen dakloosheid. Een integrale en geïntegreerde aanpak via de betrokken partners – outreach, hulpverlening, politie en de KADANS-ketenaanpak – leiden we dak- en thuislozen maximaal toe naar de reguliere hulpverlening en opvanginitiatieven en werken we zoveel mogelijk op maat om hun levenssituatie duurzaam te verbeteren. We verhogen de beschikbare woonopvang en zorgcapaciteit (Zorghostel en KADANS-woonvormen) en vragen de hogere overheid om bijkomende ondersteuning.
236. De winter- en zomeropvang voor daklozen wordt gehuisvest op de voormalige Digipolis-site met aandacht voor de kwaliteit van ieders nachtrust en op maat van de verschillende bezoekersgroepen. We realiseren bijkomende en flexibele capaciteit op de Digipolis-site. Bij dringende medische hulpverlening voor daklozen zetten we in op herstelopvang als tijdelijke oplossing. We sluiten een samenwerkingsakkoord met ZBA voor de opvang van oudere dak- en thuislozen.
237. Voor dak- en thuislozen behouden we de laagdrempelige inloopcentra. Naast opvang voorzien we daar ook de nodige aanklampende dienstverlening in functie van doorverwijzing en opvolging.
238. Dak- en thuislozen met een multiproblematiek kunnen overlast en claimedrag veroorzaken. Specifiek voor zorgmijdende mensen met een multiproblematiek vragen we de hogere overheid om wettelijke middelen om een verplicht hulpverlenings- en begeleidingstraject op te kunnen leggen in een daarvoor aangewezen residentiële zorgvoorziening om hun levenskwaliteit en de algemene leefbaarheid te verhogen. We vragen om hiervoor eveneens de nodige financiering te voorzien.
239. Om mensen schuldenvrij te maken, maakt de stad werk van een ruim aanbod aan schuldpreventie, schuldhulpverlening en schuldbemiddeling. We zitten in op vroege detectie. We werken hiervoor samen met deurwaarders, nutsbedrijven en schuldbemiddelaars. We geven prioriteit aan het voorkomen van huurachterstal om uithuiszettingen te vermijden.
240. Kennis van het Nederlands is een belangrijke basis voor opwaartse mobiliteit. In kleuterscholen krijgen kinderen de kans om hun kennis van onze gemeenschappelijke Nederlandse taal te ontwikkelen. Binnen het sociaal onderzoek zijn kinderopvang en kleuterschoolparticipatie belangrijke elementen in de beoordeling voor de toekenning van leefloon.
241. Indien de toeleiding naar de reguliere arbeidsmarkt een te grote drempel vormt, leiden we mensen die een leefloon ontvangen toe naar een vorm van sociale activering en/of vrijwilligerswerk. We enten dit model op een nieuw systeem van Samenlevingsjobs zoals voorzien in het Vlaams regeerakkoord. We vergroten en diversifiëren ons aanbod participerende en activerende werkvloeren. We versterken en activeren vrouwen met een migratieachtergrond.

242. In afwachting van het Vlaams bovenlokaal kader blijven we bijstand voorzien op basis van het theoretisch model van de REMI-tool. In combinatie met een grondig sociaal onderzoek stelt dit instrument de maatschappelijk werkers in staat om objectief de werkelijke inkomsten en uitgaven in kaart te brengen. Op deze manier kan de omvang van de eventuele behoefte aan ondersteuning bepaald worden zonder dat dit leidt tot een werkloosheids- of inactiviteitsval.
243. Bij het aanvragen van een leefloon wordt door de maatschappelijk werker een grondig sociaal onderzoek gevoerd. Bij het vermoeden van fraude wordt de dienst controle en inspectie ingezet zodat de meest aangepaste hulp terechtkomt bij wie het nodig heeft.
244. Mijn Sociaal Dossier, een online plek die elke klant beheert en kan raadplegen, wordt uitgebouwd tot een volwaardige rechtenverkenner. Sociaal werkers kunnen op die manier veel sneller helpen, opvolgen en bijsturen waar nodig. Dit gaat gepaard met de nodige inspanningen die we als stad leveren in het kader van e-inclusie.
245. We zetten verder in op de dienst Extra. Dat is de beste manier om verborgen armoede op te sporen bij kwetsbare mensen die de weg naar hulp en dienstverlening nog niet hebben gevonden.
246. Drugs richten onnoemelijke maatschappelijke schade aan, verwoesten mensenlevens en leiden tot onaanvaardbaar geweld in onze stad. De aanpak van drugs, de verslavingsproblematiek en de daaraan gerelateerde overlast en criminaliteit vergt een holistische aanpak van de lokale en bovenlokale partners en dit via een driesporenbeleid van vraagbeperking, curatie en aanbodbeperking.
247. We versterken het hulpverleningsaanbod dat consequent gericht is op preventie, afkicken en re-integratie en pakken de wachtlijsten in het ambulante aanbod aan. Voor gebruikers van harddrugs doen we aan gerichte preventie en nazorg met aandacht voor de gebruiker en zijn omgeving. We werken hiervoor nauw samen met alle betrokken partners, zowel lokaal als bovenlokaal.
248. We werken intensief aan schadebeperking, met een hulpverleningsaanbod voor specifieke zorgnoden en doelgroepen in de stad. Van vroeghulp tot langdurige zorg. We investeren in bijkomende ambulante behandeling en drughulpverleningscentra, spuitenuitruil en garanderen op die manier ook voor drugsverslaafden zorgzekerheid.
249. We vragen aan de hogere overheid om in een behoeftedekkend aanbod te voorzien voor drugspreventie en verslavingszorg, waardoor we zelf kunnen inspelen op lokale noden.
250. We zetten in op vraagbeperking door het bewustzijn rond drugs en de effecten op korte en lange termijn onder de aandacht te brengen, zowel wat de fysieke en geestelijke gezondheid betreft als de bijdrage aan een crimineel systeem. We doen dit door gerichte educatieve campagnes, sociale bewustmakingsinitiatieven en het versterken van de context van potentiële gebruikers.

Erediensten en samenlevingsopbouw

251. We versterken de interculturele en levensbeschouwelijke dialoog met de belangrijkste gemeenschappen in onze stad om de vinger aan de pols te houden. Van geloofsgemeenschappen die een positief erkenningsadvies van de stad nastreven, verwachten we maximale inspanningen inzake gebruik van het Nederlands, financiële transparantie en behoorlijk beheer. Tekenen van radicalisme of minachting voor de waarden en normen van de Verlichting en de mensenrechten leiden tot een negatief advies.
252. De geloofsgemeenschappen in Antwerpen hebben nood aan veilige en functionele gebedshuizen met voldoende capaciteit en faciliteiten. Gebedshuizen in dichtbebouwde woonwijken kunnen zorgen voor grote druk op de omgeving, overlast, parkeerproblemen ... Daarom gaan we proactief in overleg om nieuwe projecten te faciliteren op toegankelijke locaties waar het gebedshuis minder druk op de omgeving legt. Alle aspecten komen hierbij aan bod, zoals mobiliteitsafwikkeling, geluid en (brand)veiligheid.
253. We schakelen een versnelling hoger met de herbestemming van ongebruikte kerken met respect voor de erfgoedwaarde van het gebouw, op een financieel en ecologisch duurzame wijze met het Kerkenbeleidsplan als uitgangspunt. We gaan hierover verder in overleg met het bisdom.
254. We investeren in gemeenschapsgerichte projecten die bijdragen aan sociale cohesie en ontmoeting. Een sterke gemeenschap vormt de basis voor een veerkrachtige en inclusieve stad. We evalueren het reglement voor commons en burgerinitiatieven.
255. We ondersteunen de huidige werking van de buurtsecretariaten om allerlei verenigingen, organisaties en initiatieven te ontzorgen en we streven naar maximale administratieve vereenvoudiging.
256. De stad stimuleert vrijwilligerswerk en ondersteunt organisaties die een vrijwilligerswerking uitbouwen. We breiden het platform waar kandidaat-vrijwilligers terecht kunnen voor het zoeken van vrijwilligerswerk verder uit. Kwetsbare kandidaten kunnen persoonlijke, individuele begeleiding krijgen. We blijven de straatvrijwilligers, die een belangrijke rol spelen in het proper houden van onze straten en pleinen, ondersteunen met voldoende materiaal.
257. We ondersteunen gemeenschapsprojecten en kleinschalige korte-keteninitiatieven zoals pluk- en volkstuinten en zorgen voor nieuwe samentuin-projecten binnen de stad.

Integratie en inburgering

258. Nieuwkomers volgen een inburgeringstraject dat bestaat uit lessen Nederlands, maatschappelijke oriëntatie, toeleiding naar werk en participatie. Het stedelijk agentschap voor integratie en inburgering Atlas heeft de opdracht deze begeleiding te organiseren. Atlas staat garant voor een sterke, toegankelijke dienstverlening op maat van de stad en haar nieuwkomers.

259. Antwerpen is een superdiverse stad. Het samenleven van verschillende nationaliteiten, religies en gemeenschappen zorgt voor maatschappelijke uitdagingen. Het versterken van ons kostbaar sociaal weefsel en samenhang is onontbeerlijk. Daarom volgen nieuwkomers het inburgeringstraject. Om te voorkomen dat bepaalde groepen zich isoleren of geïsoleerd geraken, voeren we een inclusief integratiebeleid, met emancipatie van individuen als uitgangspunt. We vermijden de uitbouw van parallelle samenlevingen en aparte structuren. We zetten in op participatie om isolement tegen te gaan en zijn alert voor nieuwe evoluties in onze stad.
260. Het Nederlands is de gemeenschappelijke taal die alle Antwerpenaren met elkaar verbindt. Het is de voer-, omgangs- en bestuurstaal in Antwerpen. De stad en haar dochterbedrijven communiceren enkel in het Nederlands.
261. Wij voorzien een uitgebreid en gevarieerd aanbod aan lessen Nederlands voor nieuwkomers, waarbij zij snel starten en zo intensief mogelijk les volgen, ook 's avonds en in de vakanties. Nieuwkomers leren echter sneller Nederlands als zij ook buiten de les gestimuleerd worden om te oefenen. In regie door Atlas ondersteunen we initiatieven in (brede) scholen, bibliotheken, taalkampen voor kinderen en jongeren, taal oefenkansen via sport, Stadsklap, cultuurhuizen, buddywerking, Nederlands op de werkvloer, Nederlands voor anderstalige ouders op school ... die nieuwkomers zoveel mogelijk met het Nederlands in aanraking doen komen.
262. Activering van nieuwkomers is essentieel voor hun integratieproces. We intensifiëren de samenwerking met Atlas, SD, de VDAB, partnerorganisaties en bedrijven. Taal, opleiding en werken gaan hand in hand. We zorgen hierbij voor de nodige gegevensuitwisseling tussen deze partners.
263. Door verder in te zetten op sociale activering en participatie van nieuwkomers via sport, cultuur, buurtwerkingen en andere gemeenschapsvormende initiatieven bevorderen we het integratieproces en stimuleren we de uitbouw van een netwerk.
264. We continueren het beleid waarbij het volgen van een inburgeringscursus een voorwaarde is voor het verkrijgen van een leefloon.
265. Nieuwkomers in Antwerpen worden plechtig onthaald aan het einde van het inburgeringstraject. De inburgeringsceremonie wordt feestelijk afgesloten met de ondertekening van een Antwerps charter.
266. We zorgen voor meer Nederlandse taallessen met formele en informele leerkansen voor nieuwkomers, oudkomers en alle anderstaligen van onze stad. De taalverwerving is niet af na het volgen van een inburgeringscursus of het halen van het verplichte NT2-niveau.
267. Vrije huwelijkskeuze is een belangrijk onderdeel van zelfbeschikking. We stappen daarom actief mee in campagnes en acties om te sensibiliseren rond de risico's van huwelijksmigratie, achterlatingen en gedwongen huwelijken via de werkingen van GemmA, Atlas en Veilig Huis. Gedwongen of schijnhuwelijken, gedwongen wettelijke samenwoning of schijnwettelijke samenwoning en schijnnerkenningen van kinderen zijn strafbaar en moeten streng vervolgd worden. Hiervoor blijft de stad intensief samenwerken met de politie en de federale Dienst Vreemdelingenzaken.

Diversiteit en gelijke kansen

268. We kijken naar wat ons verbindt. We zijn allemaal anders, maar we zijn vooral Allemaal Antwerpenaar. Om deze boodschap kracht bij te zetten, voeren we een jaarlijkse impactvolle, sensibiliserende communicatiecampagne rond 21 maart, de internationale dag tegen racisme en discriminatie.
269. Om te voorkomen dat de tegenstellingen tussen de verschillende groepen in onze samenleving groter worden, werken we verder aan het Actieplan Polarisation en intimidatie. De politie treedt steeds op bij straatintimidatie.
270. We pakken de onderrapportering van alle discriminatie-gerelateerde meldingen van geweld of intimidatie aan. Om alle signalen rond discriminatie en intimidatie beter in kaart te krijgen, brengen we de reeds bestaande meldpunten zoals bij politie, ombudsdienst ... (fysiek, online, telefonisch of via een app) via een sensibiliserende communicatiecampagne onder de aandacht. Op basis van de meldingen voeren we een gericht beleid.
271. We versterken vrouwen met een migratieachtergrond via de verdere uitbouw van het stedelijk steunpunt gender en migratie GemMA en activeringstrajecten op maat. Via de werkingen van GemMA, Atlas en Veilig Huis stappen we actief mee in campagnes en acties om te sensibiliseren rond huwelijksmigratie, achterlatingen en gedwongen huwelijken.
272. Binnen het bestaande beleid rond LGBTQIA+ hebben we specifiek aandacht voor jongeren. We gaan in overleg met het werkveld dat actief is rond LGBTQIA+ om de bijkomende noden in kaart te brengen en daar gericht op in te spelen.
273. We willen extra aandacht besteden aan diversiteit in woonzorgcentra zodat etnisch-culturele minderheden en LGBTQIA+ er zich goed kunnen voelen.
274. Iedereen moet in onze stad comfortabel kunnen wonen, leren, werken, zich verplaatsen en ontspannen. Ook mensen met een zichtbare of onzichtbare beperking. Daarom nemen wij integrale toegankelijkheid op als horizontale doelstelling over alle beleidsdomeinen heen.
275. We onderzoeken hoe we een breed aanbod voor een betere mobiliteit van mensen met een beperking via onder meer het systeem van taxicheques, deelmobiliteit en fietstaxi's kunnen aanbieden.
276. Bij de verdere digitalisering hebben we oog voor E-inclusie met extra aandacht voor kansengroepen.
277. Discriminatie op de arbeidsmarkt en de huurmarkt omwille van leeftijd, geslacht, origine, beperking, geaardheid ... is onaanvaardbaar. We blijven daarom inzetten op praktijktesten voor de professionele huurmarkt en arbeidsmarkt op sectorniveau. We evalueren de actieplannen en voeren bijkomende sensibiliserende acties uit. Voor hardleerse overtreders zijn er gepaste gevolgen.

Dierenwelzijn

278. We voeren informatie- en sensibiliseringscampagnes over de rechten en plichten van diereneigenaars, verantwoord huisdiereigenaarschap en dierengedrag. Ook zetten we in op campagnes om veilige omgang met dieren te verhogen. Daarbij focussen we onder andere op de schoolgaande jeugd om de thematiek al van jongs af aan mee te kunnen geven.
279. We behouden de structurele samenwerking met dierenasielen voor de opvang van zwervende, achtergelaten of verloren dieren. Ook dieren die door een noodsituatie niet bij hun eigenaar kunnen blijven, vinden tijdelijk plek in het asiel.
280. De dierenambulance haalt gewonde dieren op die zich zonder eigenaar op het openbaar domein bevinden. Ze worden naar de dierenarts gebracht waar ze de nodige zorgen toegediend krijgen. De huidige werking met de dierenambulance zetten we verder. Tegelijk lanceren we een bewustmakingscampagne om de bekendheid van de dierenambulance te vergroten, zodat elke Antwerpenaar weet waar men terecht kan wanneer een gewond dier aangetroffen wordt.
281. Diersoorten die de stedelijke biotoop versterken, ondersteunen we. Diersoorten die de stedelijke biotoop bedreigen, bestrijden we.
282. Op Werelddierendag zetten we onze Antwerpse dieren extra in de kijker.
283. We streven naar een goed evenwicht tussen de wensen van hondeneigenaars en die van andere inwoners en bezoekers die willen ontspannen op ons openbaar domein. We zetten verder in op hondenloopzones doorheen de districten van de stad waar honden vrij kunnen ravotten. Buiten deze zones worden honden steeds aan de lijn gehouden. Hondeneigenaars dienen er ook voor te zorgen dat hun viervoeters niet voor (nachtelijke) geluidsoverlast zorgen.
284. We treden streng op tegen dierenmishandeling en -verwaarlozing. Onze Antwerpse dierenpolitie is 24/7 bereikbaar via de Blauwe Lijn en bevoegd om vaststellingen te maken, pv's op te stellen en indien nodig dieren in beslag te nemen.
285. Op thuisluchtingen en slachten in niet-erkende instellingen hanteren we nultolerantie.
286. De stad werkt samen met experts in dierengedrag na incidenten of openbare ordeverstoring met dieren in het opleggen van gepaste maatregelen en de ondersteuning van de uitvoering hiervan.

Woonstad

Antwerpen is onze thuis. Onze stad groeit. We zetten de vernieuwing van onze stad onverminderd verder, met prachtig openbaar domein, eersteklas voorzieningen en meer groene, open ruimte. Tegelijk zorgen we voor meer woonaanbod, want wonen in Antwerpen moet betaalbaarder worden.

Starterswoningen, grote gezinnen, alleenstaanden met kinderen, oudere Antwerpenaren ... We stemmen ons woningaanbod af op alle Antwerpenaren. Efficiëntie, kwaliteit, energiezuinigheid, duurzaamheid en betaalbaarheid zijn daarbij de kernbegrippen.

Ons woonbeleid is erop gericht Antwerpen aantrekkelijk te maken. Daarom zetten we ook in op de renovatie van het bestaande woonaanbod. Van leegstaande en verloederde panden maken we aantrekkelijke plekken. Huisjesmelkerij, overlastpanden en wantoestanden pakken we dan ook streng aan.

Naast renovaties bekijken we ook waar we bestaande gebouwen kunnen optoppen om nieuwe (woon)ruimte te creëren. Bij grote projecten gaan we in overleg over de gepaste woningmix.

Antwerpen moet niet enkel duurzame en leefbare stad zijn om in te wonen. Antwerpen moet ook een nette stad zijn. We blijven naast snel en grondig opruimen ook sterk inzetten op informeren, sensibiliseren en handhaven. Zo vermijden we sluikestort en informeren we rond correct aanbieden van afval. Samen zijn we verantwoordelijk voor een propere stad. Dat geldt ook voor bezoekers van onze stad. Wie hardleers is, afval op straat gooit of sluikestort, wordt streng bestraft met hoge boetes. Wie niet horen wil, moet voelen. We schalen de strijd tegen sluikestorters verder op.

287. Betaalbaar wonen veronderstelt een groter woonaanbod. De private markt speelt hierin een belangrijke rol en we verwelkomen en stimuleren alle initiatieven die een kwalitatief privaat woonaanbod in onze stad creëren. De private markt alleen zorgt niet voor voldoende aanbod voor alle segmenten. Daarom neemt de stad een actieve rol op, met Woonhaven en AG Vespa, om in te zetten op een sociaal en betaalbaar woonaanbod.
288. In een leefbaar Antwerpen streven we naar een evenwichtige balans van allerlei woonvormen voor verschillende profielen en budgetten voor zowel huur- als koopwoningen. Bij grote projecten gaan we in overleg over de gepaste woningmix.
289. Gezinnen moeten ook in de toekomst een betaalbare woning in onze stad kunnen vinden. Om de stadsvlucht van starters en jonge gezinnen in onze stad tegen te gaan, beschermen we onze eengezinswoningen. Het opsplitsen ervan in steeds kleiner wordende woningen blijft beperkt.
290. Om de woonkwaliteit in bepaalde buurten te verbeteren, lanceren we een actief aankoopbeleid. Deze aandachtswijken worden afgebakend in het Woonbeleidsplan. We onderzoeken of we panden kunnen opkopen aan een vaste prijs (naar analogie met de Ten Eekhoveleri) of eigenaars kunnen begeleiden naar de renovatie van hun pand. We doen hier maximaal beroep op beschikbare Vlaamse financiering.
291. Reeds verschillende jaren wordt gewag gemaakt van het efficiënter benutten van grotere sites (zoals supermarkten, retail ...) in en rond de stad. De stad maakt werk van systematisch onderzoek om de sites te bekijken in functie van het combineren met betaalbare (huur)woningen. Hierbij worden verschillende bouwtechnieken in beeld gebracht om onder andere de bovenbouw van woningen te realiseren zonder de gelijkvloerse functie te moeten sluiten.
292. In de marge van het woonbeleidsplan onderzoeken we de mogelijkheid en de wenselijkheid van de omvorming van verouderd kantorenpatrimonium naar wonen.
293. Rekening houdend met de kaders binnen het Strategisch Ruimteplan Antwerpen (SRA) maken we een strategisch en datagestuurd woonbeleidsplan. Een belangrijke doelstelling van dit plan is om de woonmarkt in grootstedelijke context in kaart te brengen, waardoor er gericht ingespeeld kan worden op de noden van alle verschillende doelgroepen in de verschillende fasen van hun wooncarrière (huurders, jonge starters, verhuurders, grote gezinnen, eenoudergezinnen, mensen met een beperking, studenten, tijdelijke arbeiders ...). Bij de opmaak van het plan betrekken we de verschillende woonactoren (Woonhaven, AG Vespa, projectontwikkelaars, verhuurders, universiteiten, werkgevers tijdelijke arbeidskrachten ...).
294. We zetten in op het beleid rond 'woningdelen' of 'co-living' als kwalitatieve aanvulling op het bestaand aanbod rond betaalbaar wonen. Naast het meer klassieke concept kan co-living ook verschillende andere vormen aannemen. Denk aan het VillaVip-project waarbij volwassenen met een beperking samenwonen in co-living met een zorgkoppel. De stad blijft dergelijke gemeenschapsvormende woonmodellen ondersteunen. We screenen de gemeentelijke reglementen op hinderpalen voor co-living en co-housing en zullen deze waar gewenst wegwerken. We zullen deze wegwerken zonder dat dit negatieve neveneffecten heeft op de stijging van de prijzen van gezinswoningen.

295. Voor sommige gezinnen, alleenstaanden of starters is het moeilijk om meteen een eigen huis te kopen of te huren. De stad onderzoekt hoe de scheiding van grond en opstal kan bijdragen tot betaalbaarheid en zet een pilootproject op. Dit kan in de vorm van een erfpacht, een recht van opstal en woonrechtcertificaten voor betaalbare (koop)projecten. Er wordt ook gekeken naar het stimuleren van wooncoöperaties die zich tot de gewenste doelgroep richten in de vorm van leningen aan voordelige voorwaarden. De stad evalueert hoe het leertraject van de Vlaamse overheid met het systeem wooncoöperatie kan worden geïmplementeerd en geprofessionaliseerd.
296. We zorgen ook voor een ruimer aanbod betaalbare aangepaste woningen voor senioren en voor mensen met een beperking, met de juiste zorg in de directe omgeving. We kijken ook naar toegankelijke gezinswoningen voor gezinnen met een inwonende ouder of een kind met een beperking. Ook bij grotere private bouwprojecten en nieuwe woonontwikkelingen, vragen we de nodige aandacht voor toegankelijkheid.
297. Leegstand, verwaarlozing en verkrotting worden actief aangepakt, onder andere met een jaarlijkse verhoging van de heffing voor de betrokken panden, via een leegstandsbelasting of belasting op verwaarlozing, of aan de andere zijde via (Vlaamse) renovatiepremies en een aankoopbeleid.
298. Conform het Vlaams regeerakkoord versterken we het gebruik van een conformiteitsattest om de kwaliteit van huurwoningen te verhogen. In overleg met de Vlaamse overheid zetten we een gefaseerd implementatietraject op. Hierbij houden we rekening met de uitdagingen binnen de grootstedelijke context. We kunnen de controles die nodig zijn voor het bekomen van een conformiteitsattest uitbesteden aan externe partners.
299. We zetten, complementair met acties van andere overheden, in op sensibiliseringsacties in het kader van preventieve veiligheidsmaatregelen. Denk bijvoorbeeld aan asbest, brandveiligheid, CO-vergiftiging ...
300. We onderzoeken hoe we, naast Woonhaven en AG Vespa, ook de privésector kunnen betrekken om het aanbod van betaalbare woningen te vergroten. We stimuleren het systeem van budgethuren (geconventioneerd wonen) en vergroten zo de waaier aan betaalbare woningen in Antwerpen. Toewijzing gebeurt via het gemeentelijk toewijzingsreglement. AG Vespa onderzoekt de opportuniteiten om afgewerkte units in lopende ontwikkelingen aan te kopen in functie van betaalbaar wonen. Door volumeafnames en lagere risico's voor de ontwikkelaar kan dit resulteren in een lagere aankooprijzen.
301. De sociale woonmaatschappij Woonhaven is ons uniek en laagdrempelig aanspreekpunt voor mensen die in aanmerking komen voor een sociale huur- of koopwoning, een betaalbare of budgethuurwoning, of sociale kredietbemiddeling. Woonhaven ondersteunt en begeleidt Antwerpenaren naar een betaalbare en kwaliteitsvolle woning, op maat van hun behoeften. Woonhaven neemt van AG Vespa de toewijzing en het beheer van betaalbare woningen over en fungeert als aanspreekpunt en houder van de registers. We onderzoeken hoe de synergie tussen AG Vespa en Woonhaven vergroot kan worden.

302. Woonhaven handhaaft en onderhoudt haar sociaal patrimonium als een goede huisvader. We kiezen zoveel mogelijk woonprojecten op mensenmaat met een beperkt aantal woningen per traphal. Antwerpen voorziet in een woonaanbod voor iedereen, ook zij die het minder breed hebben in onze samenleving. We voorzien een kwalitatief aanbod aan sociale en betaalbare woningen.
303. Naast de inspanningen die we doen voor betaalbaar wonen houden we vast aan het Vlaams bindend sociaal objectief (BSO). Wel verhogen we de investeringen van Woonhaven fors. We streven naar 7.500 nieuwe of vernieuwde sociale woningen. Sociale woningen die niet meer voldoen aan de hedendaagse normen worden grondig gerenoveerd of indien nodig onderworpen aan sloop en herbouw naar hedendaagse inzichten. Zo zetten we blijvend in op de opwaardering van ons sociaal patrimonium. We waken erover dat renovatiewerken zo snel mogelijk vooruitgaan. We houden ook rekening met de nood aan aangepaste en toegankelijke sociale woningen.
304. Antwerpen is pionier in fraudeonderzoek, in het bijzonder wat betreft onrechtmatig verkregen sociale woningen, en zal dit verder zetten. De toewijzingsvoorwaarden voor sociale huisvesting worden strikt toegepast, gecontroleerd en opgevolgd. Fraude, zoals het verzwijgen van onroerend bezit in binnen- of buitenland, domiciliefraude, onderverhuur van een sociale woning, identiteitsfraude ... wordt streng bestraft.
305. We vragen aan de Vlaamse overheid om versneld werk te maken van de administratieve vereenvoudiging in het kader van de bouw van sociale woningen. Verder willen we waar nodig afwijken van de conceptuele richtlijnen en het richtinggevend bestek, zodat we de bouw van sociale woningen kunnen versnellen en aanpassen aan een unieke grootstedelijke context met behoud van de kwaliteit van de woningen. We onderzoeken of Woonhaven kan werken met een raamcontract om de toewijzing van opdrachten aan architecten te versnellen.
306. Daarnaast blijven we periodiek evalueren of de gezinsgrootte van een sociale huurder nog in overeenstemming is met het type woning waarin men leeft en pakken we onderbewoning volgens de Vlaamse regelgeving aan. We zetten in op de bouw van ruimere woningen om overbewoning aan te pakken. Woonhaven controleert ook of huurders nog voldoen aan de inkomstenvoorwaarden van een sociale woning. Woonhaven zal deze huurders tijdig en proactief informeren en begeleiden naar sociale koopwoningen of een sociale lening, zodat doorstroom een positieve keuze wordt. Zo garanderen we dat onze sociale woningen optimaal ingezet kunnen worden voor zij die het meest nodig hebben.
307. We zetten sterk in op de leefbaarheid in en rond ons sociaal patrimonium in Antwerpen. Sluikstorten, geluidsoverlast of criminaliteit wordt snel en kordaat aangepakt. Woonhaven zet sterk in op de woonbegeleiding in haar projecten. Daarnaast willen we het publiek domein rond grotere sociale woonprojecten aanpakken, in overleg met de districten.
308. Sociale huurders hebben recht op een goede dienstverlening. Woonhaven garandeert een optimale bereikbaarheid van haar diensten en een snelle tussenkomst bij technische mankementen. Ook dit verhoogt de leefbaarheid in onze wijken. Huurgeschillen na betalingsproblemen worden aangepakt.

309. We blijven eigenaars van leegstaande panden aanmoedigen om via het systeem van 'huurzorgbeheer' hun woning via de woonmaatschappij te verhuren. In samenwerking met Het Pandschap informeren en begeleiden we eigenaars om in dit systeem te stappen. Eigenaars worden op die manier ontzorgd en zijn verzekerd van een inkomen, ook al wordt het pand een tijd niet verhuurd. Zo verhogen we het aanbod van woningen aan sociale huurtarieven.
310. Het autonoom gemeentebedrijf voor vastgoed en stadsprojecten in Antwerpen, AG Vespa, versterkt haar rol als grondontwikkelaar door strategische gronden aan te kopen en kan ze in samenwerking met private ontwikkelaars inzetten voor betaalbare en kwalitatieve woonprojecten.
311. AG Vespa hanteert een specifieke aankoopstrategie voor verkrotte panden in aandachtswijken. Deze panden kan AG Vespa dan zelf verder ontwikkelen, of na de afbraak en het bouwrijp maken van de grond terug verkopen met bepaalde voorwaarden rond bouwverplichtingen. Hiervoor maakt AG Vespa gebruik van het rollend fonds voor grond- en pandenbeleid.
312. We faciliteren de realisatie van een goed georganiseerde, veilige huisvesting voor buitenlandse arbeiders. Het Erasmusziekenhuis dat binnenkort komt leeg te staan, kan daarbij mogelijks dienen als pilootproject.
313. Via handhaving ondersteunen we een kwaliteitsvol stedelijk woonaanbod en bestrijden we misbruik. We blijven de woonkwaliteit van huurwoningen controleren en pakken ongeschikte, onbewoonbare en overbewoonde panden aan en versterken de toezichtscapaciteit om hiermee proactiever aan de slag te kunnen gaan.
314. We hanteren een nultolerantie voor huisjesmelkers en malafide verhuurders en rollen een ketenaanpak uit. We voeren de controles woningkwaliteit op. Bij eigenaars die ongeschikte panden verhuren, controleren we automatisch ook hun andere eigendommen. We zorgen ervoor dat eigenaars die onbewoonbare panden ter beschikking stellen, opdraaien voor de kosten van de noodopvang van hun slachtoffers. We richten voor de prefinanciering van de kosten voor noodopvang een fonds op, waar de gelden die gerecupereerd worden van de eigenaars aan toegewezen worden.
315. Om overlast, overbewoning en woonkwaliteitsproblemen te voorkomen, handhaven we op het naleven van het nieuwe wettelijk kader rond de huisvesting van buitenlandse arbeidskrachten. Die huisvesting (bijvoorbeeld voor de werken aan de Grote Verbinding) moet verlopen via professionele verhuurders binnen een duidelijk kader. We gaan hierover in gesprek met private spelers en hun aannemers om verantwoordelijkheden duidelijk af te spreken.
316. Illegale logies pakken we grondig en proactief aan om de reguliere woningmarkt te vrijwaren en overlast tegen te gaan. Voor tijdelijke of occasionele logies via een boekingsplatform (AirBnB, Booking.com ...) bekijken we hoe we met regelgeving en handhaving de negatieve effecten en de druk op de woningmarkt kunnen beperken. We vragen de hogere overheden meer lokale bevoegdheden.
317. We stappen mee in het Vlaams Kotlabel, waardoor eigenaars zich kunnen registreren en aantonen dat hun studentenkamers veilig en kwalitatief zijn. We gaan daarvoor in overleg met Vlaanderen om de controles uit te kunnen besteden en zo meer koten te

kunnen controleren. Studenten krijgen zo zekerheid dat hun studentenwoning vergund is en voldoet aan de woonkwaliteitsnormen en brandveiligheidsvereisten. We gaan in gesprek met universiteiten en hogescholen om te kijken hoe zij ook als woonactor kunnen optreden.

318. We doen er alles aan om dak- en thuisloosheid te voorkomen. De focus ligt op het behoud van woonst. Een dak boven het hoofd is een eerste stap in de hulpverlening voor de meest kwetsbare. We zetten in op vroegdetectie van uithuiszettingen door huurachterstallen aan te pakken en gezinnen naar schuldhelpverleningstrajecten door te verwijzen.
319. We zetten in op nood- en doorstartwoningen. In eerste instantie zorgen we voor snelle renovatie en beschikbaarheid voor nieuwe bewoning. De woningen hebben huurprijzen conform sociale woningen en een helder reglement.
320. Voor gezinnen en alleenstaanden waar (meer dan) betalingsmoeilijkheden spelen zetten we verder in op woonbegeleiding op maat. Hiervoor werken we samen met partners.
321. De stedelijke dispatch blijft de centrale toegangspoort voor alle dakloze Antwerpenaren, en voor wie dakloos dreigt te worden. De dienst heeft voornamelijk een preventieve functie en behoudt het overzicht en de regie over woonbegeleidingen.

Lerende, ondernemende en werkende stad

Antwerpen is een stad van kansen. We koesteren elk Antwerps kind dat in onze stad opgroeit en zorgen ervoor dat alle kinderen hun talenten zich ten volle kunnen ontplooiën. Voor onze kinderen is enkel het beste goed genoeg.

In onze kinderopvang krijgen de jongste Antwerpenaren een sterk fundament om veilig, vrij en onbezonnen te groeien. Dat is cruciaal voor hun verdere ontwikkeling. Om zoveel mogelijk kinderen deze kans te bieden, breiden we het aantal plaatsen uit. Tegelijk werken we ook aan de veiligheid en de kwaliteit van de kinderopvang.

Antwerpen is de onderwijs hoofdstad van Vlaanderen. Van kleuteronderwijs tot het hoger onderwijs: de stad neemt haar maximale verantwoordelijkheid om kinderen en jongeren kwaliteitsvol, innovatief en emancipatorisch onderwijs aan te bieden. Zo zorgen we ervoor dat de Antwerpenaren van morgen sterk staan in het leven, ten volle deel kunnen nemen aan onze stadsgemeenschap en gemakkelijk hun weg vinden naar de arbeidsmarkt. Ons onderwijs daagt kinderen en jongeren uit om hun talenten verder te ontwikkelen en levert kritische burgers af.

Antwerpen heeft alle talent nodig. We zetten in op maximale ontwikkelingskansen van elk kind in Antwerpen. We willen breed gevormde burgers afleveren: we werken dus aan de cognitieve, fysieke en affectieve conditie, maar zeker ook interesse- en karaktervorming. Scholen zorgen dat leerlingen de bagage en zin hebben om hun leven zelf in handen te nemen. We bieden hun een sterke en vooral ook betekenisvolle en boeiende vorming. Het versterken van de onderwijskwaliteit is een uitdaging voor heel Vlaanderen, maar nog meer voor onze stad.

Antwerpen wil hierin een pioniersrol opnemen en vraagt hiervoor de nodige ruimte: qua middelen maar waar nodig ook qua regelgeving. We focussen op de kerntaak van het onderwijs: goed lesgeven. We ondersteunen scholen bij het versterken van o.a. Nederlands en leesvaardigheid via een kennisrijk curriculum vanaf de kleuterschool. Daarnaast betrekken we ook het Antwerps bedrijfsleven voor vlotte toeleiding naar de arbeidsmarkt. Voor alle Antwerpse kinderen, maar nog meer voor diegenen met een minder gunstige startpositie, liggen de toekomstkansen in handen van het onderwijs. Het onderwijs moet terug de motor worden van sociale mobiliteit.

We verliezen onderweg niemand uit het oog. In onze stad laten we geen enkel talent verloren gaan. We voeren de strijd tegen de ongekwalificeerde uitstroom van jongeren op. We hebben iedereen nodig. Wie schoolmoe is, kan op de werkvloer ervaring en kennis opdoen. We leiden jongeren die daar nood aan hebben toe naar een job die voldoening brengt en hen helpt op te klimmen op de sociale ladder. We betrekken daarbij het Antwerpse bedrijfsleven. Werk is de beste garantie op zelfvertrouwen, welzijn en een hecht sociaal weefsel. We willen actieve, kritische, verantwoordelijke burgers die kansen omzetten. Burgers hebben rechten, maar ook plichten.

Antwerpen is ook een stad van economische kansen. Antwerpen is de welvaartsmotor en de meest innovatieve en duurzaam ondernemende stad van Vlaanderen. Onze stad is meer dan ooit open for business. Als metropool op mensenmaat met een wereldhaven stimuleren we innovatief ondernemerschap en creativiteit. We houden steeds de vinger aan de pols. Onze deuren staan open voor alle Antwerpse ondernemers, groot of klein, ervaren of jong talent. We luisteren naar hun bezorgdheden en ideeën, en we betrekken hen actief bij het beleid en de uitvoering ervan.

De haven van Antwerpen zorgt voor onze welvaart. We zijn het logistieke hart van Noordwest-Europa. Onze industrie investeert fors in duurzame en toekomstgerichte technologie en infrastructuur. We behouden daarom in het belang van alle Antwerpenaren en onze welvaart een bijzondere focus op de verdere groei van onze haven, de logistiek en de petrochemische cluster.

Kinderopvang

322. De stad blijft streven naar een toename van de kwalitatieve opvang voor alle Antwerpse kinderen die opvang nodig hebben. Hiervoor stimuleren we de uitbreiding van de opvangplaatsen in de kinderdagverblijven die werken met een inkomenstarief (IKT), qua locatie in synergie met het basisonderwijs. Daarnaast blijven we de focus leggen op inclusieve kinderopvang.
323. Nederlands blijft de omgangstaal in alle kinderdagverblijven, zowel met de kinderen als met de ouders. We zetten sterk in op taalontwikkeling van jongs af aan om zo de kwaliteit van het Nederlands te verhogen en de ontwikkelingskansen van het kind te vergroten. We maken ouders bewust van het belang van de kennis van het Nederlands, zowel voor hun kinderen als voor henzelf. Wie onvoldoende Nederlands spreekt, leiden we toe naar de vele bestaande initiatieven.
324. Veiligheid en kwaliteit zijn belangrijk in de kinderopvang. Een kind dat zich veilig voelt, heeft meer kans om zich optimaal te ontwikkelen. We zetten sterk in op veilige infrastructuur en het correct handelen om de veiligheid in de opvang te waarborgen en zoeken voortdurend naar verbeterpunten om de veiligheid te verhogen. Waar de stedelijke kinderopvang pionier was, stimuleren we nu de installatie van camera's ook bij private initiatieven.
325. We geven in de stedelijke kinderopvang voorrang aan werkende ouders, zowel tweeverdieners als alleenstaanden, en aan werkzoekenden die in een activeringstraject stappen.
326. We verlagen drempels naar werk ook via het kinderopvangaanbod. Om ouders maximaal te laten participeren op de arbeidsmarkt blijven we ook investeren in occasionele kinderopvang, zowel bij de OKIDO's als bij de reguliere opvangaanbieders waarbij ouders met een dringende/onverwachte opvangvraag terecht kunnen. We onderzoeken daarnaast ook in welke mate we de flexibiliteit van de openingsuren kunnen uitbreiden. We bekijken tenslotte waar we ondernemingen kunnen ondersteunen die willen investeren in bedrijfsopvang.
327. De stad heeft vertrouwen in de organisatoren van kinderopvang en blijft de regiefunctie van de stad versterken. Om de kwaliteit hoog te houden, blijven we via de Regie kinderopvang de kinderopvanginitiatieven regionaal ondersteunen door een sterk begeleidingsaanbod voor starters te ontwikkelen, toelages te voorzien en regelmatig te evalueren, vormingen op maat aan te bieden en kennis te delen via overlegmomenten met de sector. De focus ligt op het opbouwen van een netwerk rondom de opvanginitiatieven om zo de dienstverlening aan de ouders te optimaliseren. Deze dienst werkt maximaal digitaal.
328. De drempel naar sport- en cultuuraanbod is voor ouders met jonge kinderen vaak nog groot. We ondersteunen daarom partnerorganisaties die sport- en cultuuraanbod in de kinderopvang voorzien, zodat kinderen van jongs af aan met sport en cultuur in contact kunnen komen.
329. We blijven stadspatrimonium marktconform aanbieden in functie van kinderopvang. Bij grote nieuwbouwprojecten kijken we steeds of er plaats is voor kinderopvang en gaan we samenwerkingsovereenkomsten aan om deze te realiseren. Waar mogelijk brengen

we kinderopvang en basisscholen onder één dak samen. Zeker bij nieuwe scholen wordt er gekeken om kinderopvang mee in de plannen op te nemen.

330. De betaalbaarheid van kinderopvang blijft belangrijk. Naast de door Vlaanderen gesubsidieerde plaatsen volgens inkomenstarief, blijven we ook als stad werken aan de betaalbaarheid van de kinderopvang. Dit doen we door ons eigen systeem voor betaalbare kinderopvang (namelijk de kinderopvangtoelage), dat al jaren succesvol werkt, te optimaliseren en uit te breiden. We vragen aan Vlaanderen om onze initiatieven over te nemen.
331. We blijven voldoende kwalitatief personeel aantrekken. Ondanks dat kinderopvang een Vlaamse bevoegdheid is, blijven we als stad nauw in contact met de betrokken partners, zoals onderwijsinstellingen en VDAB, om ook als stad onze expertise en advies te delen. De lopende stedelijke projecten om werkzoekenden toe te leiden naar een job in de kinderopvang worden geëvalueerd en mits positieve evaluatie gecontinueerd en waar mogelijk uitgebreid.

Jeugd

332. Kinderen en jongeren zijn onze toekomst. We bundelen waar mogelijk de expertise, processen en middelen vanuit verschillende beleidsdomeinen die betrekking hebben op kinderen en jongeren om zo de dienstverlening en aanpak te versterken. Professionele jeugdwerkpartners zijn belangrijke partners voor de stad in de uitvoering van een aantal specifieke taken: het werk met kwetsbare jongeren, het pleinwerk, het aanleren van arbeidscompetenties ... Overal waar ze actief zijn, vormen ze een onderdeel van een bredere wijkwerking op maat. De stad legt hen duidelijke doelstellingen op. We laten hierbij de stem van kinderen en jongeren wegen op het beleid. De jeugdraad is daarbij een belangrijk instrument, maar zou nog effectiever kunnen zijn indien het decretaal kader ons zou toelaten echt op maat van de stad te werken. We leggen deze vraag op de tafel van de Vlaamse regering.
333. Het professioneel jeugdbeleid is een belangrijke partner in het lokaal integraal veiligheidsbeleid. Ze sluiten een duidelijke samenwerkingsovereenkomst met het Centraal Meldpunt Antwerpen, waar caseregie en trajectregie wordt gevoerd met o.a. partners uit onderwijs, welzijn en justitie. We beschermen jongeren zo tegen bedreigingen in en uit hun eigen leefwereld, fysiek en online. We versterken de band tussen jongeren en politie via de cel diversiteit en via projecten als connection league.
334. We evalueren het JEP-project. Politie en jeugdwerkers wisselen informatie uit via overlegstructuren en met respect voor de deontologische codes en wettelijke bepalingen die van toepassing zijn op alle betrokken organisaties.
335. Professioneel jeugdwerk speelt ook een rol in het verwerven van arbeidscompetenties en het toeleiden van jongeren naar werk. We onderzoeken verder hoe we de relatie tussen jeugdwerk, lokaal gekende partners en tewerkstelling van jongeren kunnen verbeteren.
336. Jeugdbeleid staat niet los van de andere bevoegdheden. Aandacht voor jongeren nemen we breed mee in alle stedelijke doelstellingen. Omgekeerd kan jeugdwerk ook

niet los gezien worden van het geïntegreerd geheel dat een stad vormt. We laten het jeugdbeleid, sportbeleid en cultuurbeleid nauwer aansluiten met een doorgaande leerlijn en in goede verbinding met het welzijns- en veiligheidsbeleid.

337. Binnen het jeugdwerk blijft Nederlands de omgangstaal, zowel met de kinderen en jongeren als met de ouders.
338. Deel uitmaken van jeugdverenigingen en jeugdhuizen is een belangrijke aanvulling voor jongeren om zich optimaal te ontplooiën. Onze Antwerpse jongeren leren er samenwerken, verantwoordelijkheid nemen en versterken zo het sociale weefsel in hun buurt. Daarom blijven we investeren in vrijwillig jeugdwerk.
339. Ook wat de bevoegdheid jeugd betreft passen we de strategie van gedeeld ruimtegebruik toe zoals vermeld bij het patrimoniumbeleid.
340. We stimuleren bestaande zaaluitbaters om aan redelijke prijzen hun infrastructuur aan jeugdorganisaties en jongeren aan te bieden, zodat er voldoende betaalbare fuifruimte beschikbaar is in de stad.
341. Samen met de vzw's LCB zorgen we ervoor dat de bestaande culturele en ontmoetingscentra hun ruimtes zo veel mogelijk openstellen als repetitie-, oefen- en werkruimte voor lokale actoren.
342. Het uitgebreide professioneel jeugdwerk heeft een uitgesproken opdracht naar en ervaring met kwetsbare doelgroepen. We evalueren de samenwerking en sturen bij in functie van het stadsbrede ondersteuningsbeleid. Nieuwe initiatieven worden via een open bevraging opengesteld voor alle mogelijke aanbieders. Daarnaast blijven we inzetten op kwalitatief experimenteel jeugdwerk.
343. Samen met het onderwijs, de kinderopvang en de jeugd-, sport- en cultuursector organiseren we opnieuw een sluitend en kwalitatief aanbod aan buitenschoolse activiteiten en zomerscholen in de vakanties.
344. We zetten volop in op de volledige uitrol van het nieuwe BOA-decreet (buitenschoolse opvang). We leggen hierbij de focus op de kwaliteit en de toegankelijkheid van zowel de voor- en naschoolse kinderopvang als de vakantieopvang. Hierbij houden we ook vast aan het belang van inclusieve kinderopvang.
345. In samenspraak met de jongeren- en jeugdorganisaties stellen we een jongerenactieplan op dat de Antwerpse jeugd zowel fysiek als mentaal voldoende ruimte biedt. Voor en met de jongeren van de stad brengen we de noden en behoeften van de Antwerpse jongeren in kaart. De noden qua mentale ruimte nemen we op in de afsprakennota's met de professionele jeugdwerkpartners. Op vlak van "fysieke ruimte" brengen we de ruimtevragen van jongeren in kaart: repetitieruimtes, jeugdcentra.

Onderwijs

346. We zetten de strijd tegen de ongekwalificeerde uitstroom netoverschrijdend en onverminderd voort. We betrekken daarbij alle partners en verwachten ook van ouders

dat ze gebruik maken van de mogelijkheden die er zijn. We vertrekken vanuit effectief onderwijsbeleid, preventief en zo vroeg mogelijk in het leertraject, vanaf de kinderopvang. We zetten in op een gedeelde kennisbasis om iedereen mee te krijgen. Voor de jongeren die dreigen uit te vallen, zetten we een curatief traject op.

347. De stedelijke scholen met het hoogst aantal ongekwalificeerde uitstromers worden intensief en aanklappend begeleid door de stad. Deze begeleiding gebeurt in samenwerking met het schoolbestuur en het schoolteam.
348. We vermijden doorstroom op leeftijd zonder dat er gericht ingezet wordt op remediëring. We organiseren daarvoor proeftuinen rond een verlengde schooldag waarbij expliciet wordt ingezet op gerichte remediëring. We gaan in gesprek met Vlaanderen rond een pioniersrol voor Antwerpen.
349. We zetten volop in op leerwinst in combinatie met welbevinden. We organiseren innovatieve proeftuinen om dit te realiseren. In grootstedelijke context is het van groot belang leerwinst te meten, de resultaten te interpreteren en ingrepen op maat van de leerling te nemen. De stad ondersteunt actief haar scholen bij de Vlaamse initiatieven rond kwaliteitsmetingen, het vinden van meetinstrumenten, leren omgaan met meetresultaten en opvolging.
350. We maken werk van een Expertisecentrum voor onderwijsdata en kennisdeling voor leerplichtonderwijs, volwassenenonderwijs, en andere Antwerpse partners. Daarnaast zetten we in op impactmetingen door hogescholen en UAntwerpen. Met Vlaanderen zorgen we voor een snelle en leesbare ontsluiting van onderwijsdata naar scholen en onderwijspartners.
351. We ontwikkelen een instrument voor vroegdetectie van schooluitval en een sterk netoverschrijdend spijbelbeleid met trajecten op maat.
352. We starten lerende netwerken op rond positief gedrag. Gewenst gedrag is immers ook een curriculum dat moet aangeleerd worden. We starten vanuit een warm, verbindend leerklimaat en zetten in op het versterken van rust, routines en leerondersteunend gedrag. Dat versterkt leerkrachten in het kunnen focussen op hun kernopdracht: goed lesgeven, en de focus van leerlingen op de les. Proactief werken rond gedrag vanaf schooldag één zorgt voor ‘gedeeld gedrag’, en voorkomt dat de focus ligt op corrigeren van storend gedrag.
353. De stad ontzorgt scholen zodat zij zich kunnen concentreren op hun kerntaak: onderwijzen en kinderen en jongeren voorbereiden op het leven. Het gedrag of de problematiek bij sommige leerlingen gaat echter veel verder dan de schoolmuren en overstijgt de macht en kracht van een schoolteam. Dergelijke leerlingen of situaties kan de school doorgeven aan het Centraal Onderwijsmeldpunt van de stad. Deze cel wordt versterkt zodat complexe problematieken opgenomen kunnen worden vanuit een netwerk aan partners. Deze cel brengt alle informatie over de betreffende leerling samen: welzijn, politie, school, justitie, jeugd- en buurtwerk, het CLB en andere relevante actoren. Scholen met een hoge Onderwijs Kansarmoede Indicator (OKI) werken met een brugfiguur welzijn.
354. Een goede samenwerking tussen de bedrijfswereld en het onderwijs is noodzakelijk om de kloof tussen onderwijs en de arbeidsmarkt te verkleinen. Het systeem van gastleraar

waarbij werknemers uit de privésector of ambtenaren enkele uren per week lesgeven is een win-winsituatie voor zowel bedrijven als het onderwijs. Zo brengen bedrijven expertise en innovatie naar de klasvloer en leren leerlingen de nieuwste technologieën en de arbeidsmarkt kennen. Ook heeft het een positief effect op de kwaliteit van ons onderwijs én de groei en ontwikkeling van lokale bedrijven. Dit systeem van gastleraar wordt actief gepromoot binnen de stedelijke diensten en Antwerpse bedrijven. Het stedelijk onderwijs neemt hierbij het voortouw.

355. We zorgen dat jongeren en ouders bewust en gericht kunnen kiezen voor arbeidsgericht onderwijs. We maken werk van een loopbaanpact vanaf het basisonderwijs in samenwerking met sectoren, sociale partners en werkgevers en onderwijsinstellingen. We voeren een campagne om deze opleidingen krachtig te profileren.
356. In Antwerpen en in de Antwerpse scholen wordt excellentie beloond. We stimuleren alle scholen in de stad Antwerpen om dit opnieuw te promoten, ook en vooral in de STEM-richtingen. De link met bekende knelpuntberoepen, bijvoorbeeld in de haven, biedt de ideale kans voor leerlingen om zich te tonen. Deze wedstrijden zijn zowel op theoretisch/cognitief gebied als op vak/stiel (lassen, elektro, ICT, metaal, hout ...). We promoten de samenwerking tussen scholen en bedrijven, we stimuleren scholen in de stad om hierin uit te blinken en zetten hen hiervoor extra in de verf. Leerlingen die zich onderscheiden via wedstrijden geven we een podium.
357. We focussen op de uitdagingen van de dubbele- en arbeidsmarktfinaliteit (het vroegere TSO, KSO en BSO). Ook deze leerlingen hebben recht op een gemeenschappelijke kennisbasis waarop kan verder gewerkt worden. We werken een proeftuin uit waarbij we schakelmodules organiseren met vakkennis voor jongeren die instromen in de loop van de tweede of derde graad, jongeren zonder technische of vakspecifieke voorkennis, of jongeren met onvoldoende geletterdheid en cijfermatige vaardigheden.
358. We richten een technisch specialisatiecentrum op in samenwerking met VDAB, leerplichtonderwijs en het bedrijfsleven. Praktijklessen worden daar gegeven en ruimte en materiaal wordt gedeeld met de bedrijven.
359. We blijven inzetten op Duaal Leren en zorgen dat jongeren die het moeilijk hebben in hun schoolloopbaan kunnen instappen. Voor jongeren die (nog) niet kunnen starten, voorzien we een gerichte aanloofase in samenwerking met externe partners. We vragen Vlaanderen om voldoende middelen te voorzien om passende trajecten in de aanloofase aan te bieden en zo ongekwalificeerde uitstroom te vermijden.
360. We creëren veilige plekken voor jongeren om hen in crisissituaties tot rust te laten komen, te luisteren en hen te begeleiden. We versterken het netwerk uitvalpreventie hiervoor. Gespecialiseerde partners kunnen zowel in de school leerlingen ondersteunen als buiten de school. Het Tejo-project en het pilootproject “prachtig veerkrachtig” dienen hiervoor als inspiratie.
361. Het is belangrijk dat kinderen ook thuis en in hun omgeving de Nederlandse taal kunnen gebruiken en niet enkel op school. Daarnaast is het belangrijk dat ouders in het Nederlands met de school kunnen communiceren. Zolang de ouders daartoe onvoldoende machtig zijn, voeren we een aanklampend beleid richting taallessen Nederlands om de ouders op die manier maximaal bij de leerloopbaan te betrekken. We breiden het KAAP-project uit naar alle scholen die dat wensen met oog op het

versterken van de Nederlandse taal bij ouders en realiseren zo een hogere participatiegraad van ouders en meer leerwinst bij de betrokken leerlingen.

362. We willen dat alle kinderen tot minstens een basisniveau Nederlands komen voor ze in het basisonderwijs starten. We zetten daarom in op een effectief taalbeleid en een kennisrijk aanbod, zowel op schoolniveau als in elke kleuterklas. We zetten hiervoor een lerend netwerk op. We verwachten dat ouders aan dit traject meewerken. We voeren een overkoepelend beleid. Nederlands is en blijft de voertaal in het onderwijs.
363. De toeleiding van leerling-nieuwkomers wordt gestroomlijnd. Atlas neemt, in samenwerking met onderwijsexperts, de coördinatie op en zorgt voor een zorgvuldige screening zodat leerling-nieuwkomers gericht kunnen doorverwezen worden naar basisscholen en secundaire scholen in functie van hun schoolervaring, interesses en competenties.
364. We geven nieuwkomers en OKAN-leerlingen taalondersteuning gedurende de hele schoolcarrière, naargelang de noden van de leerling. De stad ondersteunt de best practices in dit verband. We zetten hiervoor onder andere een proeftuin met Vlaanderen op. In scholen waar het aantal niet-Nederlandstalige kinderen de reguliere werking en differentiatiemogelijkheden bemoeilijkt, voorzien we intensieve taalbadklassen waar kinderen eventueel netoverschrijdend worden samengebracht tot ze voldoende Nederlands begrijpen om hun schoolcarrière succesvol te kunnen verderzetten.
365. In Antwerpen worden jonge, beginnende leerkrachten of zij-instromers intensief opgeleid om de specifieke uitdagingen van een grootstad aan te kunnen. We onderzoeken hoe we het beroep van leerkracht in Antwerpen aantrekkelijker kunnen maken met specifieke aandacht voor zij-instromers en het veerkrachtig maken van de schoolteams. We gooien hen niet zomaar in het diepe en bieden hun perspectief op een loopbaan die voldoening geeft. We vragen de Vlaamse overheid om leerkrachten die in moeilijke omstandigheden lesgeven extra aan te moedigen.
366. We zetten in op taalrijk en kennisrijk kleuteronderwijs in samenwerking met de versterkte en uitgebreide kinderopvang. We sluiten samenwerkingsverbanden af en trekken de kaart van doorlopende leerlijnen.
367. We volgen het Vlaamse beleid rond gezonde schoolmaaltijden in de kleuter- en basisscholen in de stad en zorgen zo mee voor gelijke kansen in het onderwijs en een gezond leven. We evalueren het project smakelijke scholen en sturen bij waar nodig.
368. Onze Antwerpse jeugd is de toekomst van onze stad. Om hen beter vertrouwd te maken met de zorgende functies die een grootstad kenmerken, en in het kader van positieve gemeenschapsvorming, onderzoeken we met de Antwerpse scholen de invoering van de burgerstage voor Antwerpse leerlingen van de derde graad van het secundair onderwijs als aanvulling op de verplichte stages. Deze burgerstage, die binnen het schooljaar georganiseerd wordt, brengt hun kennis en ervaring bij die nuttig en noodzakelijk is om volwaardig deel te kunnen nemen aan de Antwerpse stadsgemeenschap. De burgerstage kan aanvullend op de bestaande stages in het zorglandschap, in het onderwijs, in sociale dienstverlening en in de zorg voor het openbaar domein plaatsvinden. Respect voor andere stadgenoten, het stadspersoneel en het openbaar domein is daarbij een rode draad. Stiptheid, orde, discipline,

samenwerking, netheid, hoffelijkheid, waardenvorming en weerbaarheid staan centraal. Als erkenning voor een succesvolle stage krijgt een leerling een stedelijk attest. We bekijken hoe we de hierdoor verworven competenties aan het SODA- en COMPASS-attest kunnen linken.

369. Buiten de schooluren, maar binnen de schoolmuren, organiseren we huiswerk, DKO, sport en andere verrijkende activiteiten op school. Ook hier is Nederlands de voertaal.
370. Kwaliteitsvolle en betaalbare voorschoolse-, naschoolse- en middagopvang moet bijdragen aan de ontwikkeling van creatieve, sportieve en samenlevingsgerichte vaardigheden. DKO wordt hierbij systematisch ingeschakeld en ook andere organisaties worden actief in kaart gebracht en betrokken. We versterken hierdoor het Deeltijds Kunstonderwijs en maken het toegankelijker voor elke Antwerpenaar. Het DKO is een onmisbare schakel, ook ter versterking van de muzische- en kunstvorming in de scholen. We blijven erin investeren, geven het DKO een hoofdrol in uitvoering van het BOA-decreet en we rollen het succesvolle proefproject met de A-kaart met automatische korting voor VT-tarief verder uit.
371. Als voortrekker van Duaal leren blijft het stedelijk onderwijs inzetten op de 2 eigen centra (CDO) en de samenwerking tussen scholen, lokale bedrijven (bijvoorbeeld in horeca en zorg) en technologische innovators om een brug te slaan met de snel evoluerende arbeidsmarkt. We zorgen voor een structurele samenwerking met VDAB met oog op een warme overdracht.
372. Met het oog op maximale keuzevrijheid in het onderwijs faciliteren en begeleiden we scholen in hun capaciteits- en renovatieprojecten. De stad kan indien gewenst een regisserende of ondersteunende rol op zich nemen om scholen te bouwen en te verbouwen, in samenspraak met de onderwijsverstrekkers in de stad. We voorzien extra capaciteit met een focus op de b-stroom en het buitengewoon onderwijs. We zetten verder in op het verduurzamen van onze schoolgebouwen. Binnen de lokale taskforce wijzen we ook hier alle netten op hun verantwoordelijkheid.
373. Het AG Stedelijk Onderwijs is een volwaardige speler in het onderwijslandschap en brengt het stedelijk onderwijsbeleid in de praktijk. Het AGSO focust prioritair op een hogere gekwalificeerde uitstroom en maximale leerwinst.
374. We voeren het verbod op het gebruik van de smartphone in het basisonderwijs onverkort uit. In het volledige onderwijs sturen we aan op een effectief beleid rond schermtijd. Schermen nemen een steeds groter deel van de onderwijstijd in beslag. Schermtijd moet efficiënt zijn en rechtstreeks leerwinst opleveren. Daarom werken we ook in het secundair onderwijs een beleid uit rond het beperken van het smartphonegebruik op school. Het AGSO neemt hierin een voortrekkersrol.
375. We maken onze stedelijke scholen breed toegankelijk door een ruim en kwaliteitsvol aanbod te garanderen waarbij de doorlopende leerlijn gewaarborgd wordt. Dit wil zeggen dat een leerling van de kinderopvang tot en met het secundair onderwijs zijn of haar schoolloopbaan kan doorlopen. Hierbij hebben we oog voor de capaciteitsdruk op het secundair onderwijs waarbij we de net-overschrijdende samenwerking aanmoedigen om voor elke Antwerpse leerling een juiste plek te voorzien.

376. We blijven ons aansluiten bij het GO! en het provinciaal onderwijs inzake de levensbeschouwelijke neutraliteit bij het onderwijzend personeel van het stedelijk onderwijs.
377. Er wordt een vast overleg opgezet tussen het stadsbestuur en vertegenwoordigers van het hoger onderwijs en het bedrijfsleven. Zo krijgen stad en onderwijsinstellingen een platform om de principes van de Triple Helix in de praktijk te brengen en gezamenlijke belangen te behartigen.
378. Het Antwerps hoger onderwijs moet een aantrekkingspool blijven van talent. De onderwijsinstellingen in onze stad, waaronder onder andere onze zeer gespecialiseerde opleidingen rond mode en scheepvaart, brengen talentvolle studenten uit binnen- en buitenland naar de stad. Studenten worden aangemoedigd om na de studies te blijven wonen en werken in de Antwerpen.
379. De hogere opleidingen in techniek en ingenieurswetenschappen in Antwerpen moeten, omwille van de technologische vernieuwing in het kader van het verduurzamen en digitaliseren van onze maatschappij, verder uitgebouwd worden. We faciliteren het fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek van onze hogere onderwijsinstellingen. Dit vereist verhoogde investeringen en het verkennen van samenwerkingsmogelijkheden met vooraanstaande instellingen, zoals de technologiecampus in Eindhoven. We dringen bij de instellingen aan dit als speerpunt in hun beleid op te nemen.
380. Met de nood aan hoogopgeleide technische profielen voor de industrie 4.0 en de circulaire economie vragen we aan de hogere onderwijsinstellingen om hun technische campussen meer in de verf te zetten en op het niveau van internationale voorbeelden als de TUDelft of TUEindhoven te brengen. De universiteit vragen we de ingenieursfaculteit en andere STEM-opleidingen sterker uit te bouwen en te promoten.
381. De stad Antwerpen stimuleert de onderwijsinstellingen om bedrijfsgericht te werken en al tijdens de opleidingsfase het bedrijfsleven te betrekken. Door een sterkere samenwerking met het bedrijfsleven kunnen studenten hun opleiding niet alleen afronden met een diploma op zak, maar ook mogelijk met een job. Universiteit en hogescholen zetten STEM-opleidingen voorop in hun marketing en communicatie.
382. De stad moedigt het studenten-ondernemerschap aan. Studenten moeten hun creatieve en zakelijke ideeën al tijdens hun studies kunnen testen. Zo kunnen ze bij succes al onmiddellijk doorstarten in de stad. Ook bij de vele creatieve opleidingen in onze stad is een wisselwerking met andere actoren zoals ondernemers, overheden, onderwijs ... zeer belangrijk. Deze benadrukken het innovatieve karakter van onze stad.
383. We faciliteren het fundamenteel en toegepast wetenschappelijk onderzoek van onze hogere onderwijsinstellingen en zoeken mee naar creatieve oplossingen om de resultaten toepasbaar te maken voor onze samenleving.
384. Nieuwe studenten moeten zich welkom voelen in de stad. Daartoe dragen niet alleen de instellingen bij. Ook de extra curriculaire activiteiten zijn erg belangrijk. We geloven in het verenigingsleven, ook bij de studenten. Studenten worden aangemoedigd om zichzelf te organiseren en te ontplooiën in (studenten)verenigingen. Studenten worden ook aangemoedigd om te participeren aan het algemene uitgebreide vrijetijdsleven in

de stad. Antwerpen heeft een rijk aanbod aan cultuur, sport en andere evenementen en organisaties waar studenten, net zoals alle Antwerpenaren, ook welkom zijn. De stad is de katalysator en facilitator van de dialoog tussen de stedelijke ambities, het hoger onderwijs en de studenten. Ze heeft aandacht voor het partnerschap met de studenten en ondersteunt deze via het Antwerps Studentenoverleg. Ze bouwt haar netwerk met het Hoger Onderwijs verder uit rond de stedelijke doelstellingen. De stad heeft aandacht voor de tendensen binnen het studentenleven en kaart deze aan bij het beleid.

385. Het studentenleven zorgt voor plezier en vertier van studenten maar ook voor risico's op overlast voor de bewoners van de stad. Daarom zijn goede afspraken noodzakelijk. In het studentencharter worden die afspraken elk jaar opnieuw besproken, bijgesteld en vastgelegd. Daarin beogen we een veilige omgeving voor inwoners en studenten door een billijke spreiding van evenementen en activiteiten. Om onnodige overlast te vermijden, ijveren we er als stad voor, in samenspraak met de onderwijsinstellingen, dat onze studenten voldoende passende en veilige locaties ter beschikking hebben voor feesten en cantussen. We vragen aan de Universiteit Antwerpen om de capaciteit van feestlocaties op de buitencampus opnieuw op peil te brengen.

Innovatie

386. We positioneren Antwerpen Internationaal als 'innovatieve stad' met de speerpunten in sectoren die onze welvaart het meest ondersteunen: duurzame en circulaire chemie, logistiek en mobiliteit, zowel voor de stad als voor de haven, Industrie 4.0, gezondheid en zorg (e-health), digitale technologie zoals AI en IoT. Elke ondernemer die innovatieve oplossingen heeft voor deze sectoren begeleiden we naar een plek in een omgeving/ecosysteem waar hij alle noodzakelijke diensten vindt en snel en efficiënt zijn producten en diensten kan ontwikkelen, testen, financieren en uitrollen.
387. We ambiëren de opschaling van ons innovatief ecosysteem: een hecht netwerk van living labs, kennisinstellingen, incubatoren, industriële en digitale groeibedrijven, kapitaalverschaffers, corporates en internationale merken waar de stad van morgen wordt ontwikkeld. Antwerpen wordt de grootste Vlaamse proeftuin voor slimme technologie.
388. We ontwikkelen slimme oplossingen voor praktische problemen. We betrekken nieuwe en gevestigde spelers via onze 'Marktplaats', waar we deze spelers vragen innovatieve oplossingen uit te werken voor stedelijke uitdagingen. Deze nieuwe technologieën en ondernemers geven nieuwe impulsen aan onze economie. De stad organiseert marktoproepen voor innovatieve ontwikkelingsprojecten die bij moeten dragen aan de groei en internationalisering van bedrijven die behoren tot de ecosystemen van onze digitale, industriële, circulaire, creatieve en/of gezondheidseconomie, waarbij we de techniek van innovatief aanbesteden toepassen.
389. We versterken connecties tussen stad, bedrijven, sociale partners en kennisinstellingen als actieve quadruple-helix samenwerking, zodat zij straks het verschil kunnen maken in onze innovatieve kennisregio. We creëren een stimulerende omgeving voor universitaire spin-offs en voor startups om te groeien en te internationaliseren.

390. In samenwerking met Netwerk Ziekenhuis aan de Stroom, Ziekenhuisnetwerk Helix, Universiteit Antwerpen en Eerstelijnszone Antwerpen bouwen we verder aan de vierde cluster rond gezondheid: Antwerp Health Harbour. Deze cluster deelt in eerste instantie big data en gebruikt die voor de versterking van de preventieve geneeskunde. Verder werken we samen met het strategisch onderzoekscentrum Imec zodat health startups in Antwerpen vruchtbare bodem vinden voor innovatie en groei.
391. We heroriënteren de stedelijke samenwerking met Imec naar op grote schaal toepasbare, concrete realisaties die een antwoord bieden op onze grote uitdagingen. We zorgen dat Imec zich in Antwerpen verankert met programma's op maat van stad en haven, bijvoorbeeld met oplossingen en onderzoek rond simulatoren, manieren om mensen met een zekere afstand tussen hun opleiding en de vacatures in onze haven en industrie naar die sectoren toe te leiden en strategische werking rond de logistieke en industriële vragen van onze haven- en petrochemische bedrijven, die het kloppend economisch hart van Vlaanderen vormen.
392. De vraag naar logistieke dienstverlening in onze stad neemt alsmaar toe en e-commerce is niet meer weg te denken uit onze economie. Het innovatieve ecosysteem zoekt samen met de logistieke sector, bouwfederaties, ondernemingen en dergelijke naar slimme oplossingen voor logistiek waarmee we de stad leefbaar en bereikbaar houden. We moedigen ondernemers aan om mee te surfen op de golven van de digitale revolutie.
393. Antwerpen blijft een levend laboratorium. Startende ondernemers kunnen hun innovatieve toepassingen in de stad uittesten. De stad faciliteert de oprichting van private innovatiehubs en biedt haar opgebouwde kennis aan ter versterking van deze. Het grootste testlabo in onze stad is het openbaar domein en het patrimonium van de stad. We willen nieuwe ontwikkelingen op grote schaal laten testen op het grondgebied van de stad.
394. Blue Gate versterkt haar positie als innovatieve industriële cluster. We stimuleren dit bedrijventerrein om een sterke motor te worden die op eigen kracht kan draaien, door het aantrekken van R&D en circulaire bedrijvigheid.
395. Onze petrochemische cluster zal verduurzamen. De onderzoekshub BlueApp, de incubator BlueChem en Bluechem XL maken deel uit van één waardeketen en zijn de troef om nieuwe bedrijvigheid te ontwikkelen rond de valorisatie van afval- en nevenstromen, het gebruik van chemische componenten uit hernieuwbare chemicaliën en de productie van duurzame goederen. BlueChem breidt verder uit op Next Gen District.
396. We maken de transitie naar circulaire economie. Grondstoffen worden niet telkens opnieuw uit de aarde gehaald, maar worden hergebruikt. Nieuwe producten maken, uit wat we vandaag nog als afvalstromen kennen, is de toekomst. Bedrijven en productontwikkelaars die hier oplossingen bieden, zijn meer dan welkom in Antwerpen. Nieuwe ontwikkelingen gemaakt van duurzame grondstoffen leggen de basis voor onze toekomst. We voorzien een vestigingsklimaat voor circulaire activiteiten.
397. Antwerpen wil zich internationaal blijven positioneren als speerpunt voor technologische innovatie. Daarom blijven stad en havenbedrijf actieve partners in the Beacon waar we blijvend inzetten op het aantrekken van innovatieve bedrijven in een

kader waar ze noodzakelijke diensten en opportuniteiten vinden in een stimulerende campusomgeving. We zoeken een geschikte goed ontsloten plek tussen haven en stad om deze campus te enten en de nodige groeiruumte te geven.

398. Op het grensgebied tussen stad en haven wordt de zone ‘Innovatieve stadshaven’ herontwikkeld voor de nieuwe economie. In synergie met POAB, universitaire onderzoeksgroepen, kennisinstellingen, opleidingsinstellingen en het bedrijfsleven bouwen we daar een innovatiecampus met ruimte voor maritiem-industriële opleidingen, harde en zachte R&D, testzones en maakindustrievoorzieningen.

Haven

399. In het kader van de groeiende geopolitieke instabiliteit erkennen we de cruciale rol van onze haven voor onze economische welvaart en onze strategische autonomie. Met haar kritieke infrastructuur, moeten we ze maximaal beschermen tegen de risico's van economische afhankelijkheid, spionage en sabotage ten gevolge van de aanwezigheid of operationele betrokkenheid van niet-Europese entiteiten met betrekking tot cyberveiligheid, financiële en operationele controle over de haveninfrastructuur en het welzijn en de integriteit van wie in de haven werkt. Dit beleid rollen we samen met andere overheden uit, rekening houdend met het behoud van een open investeringsklimaat. We ondersteunen de inzet van alle mogelijke technische middelen, waarbij onder andere Certified Pick-up, het container vrijgavebericht, een belangrijke rol speelt.
400. We werken samen met de onderwijsinstellingen om de weg naar jobs op het havenplatform helder te maken, onder andere via ‘Havenjobs.com’. De stad is trots op haar haven; die fierheid mag nog verder in de verf worden gezet. Initiatieven als het havenbelevingscentrum ‘Havenwereld’ die garanderen dat die fierheid ook naar volgende generaties wordt overgedragen zijn dan ook broodnodig.
401. De haven is een specifiek gebied met eigen bestuurlijke bevoegdheden, toegekend aan het Havenbedrijf. Ruimtelijke ontwikkelingen conform het GRUP kunnen verder worden gestuurd via een concessiebeheer of via omgevingsvergunningen.
402. Het vergunningenloket in het havenbedrijf faciliteert vooroverleg en biedt inhoudelijke en administratieve ondersteuning in vergunningsprocedures aan de stad. De toegankelijkheid van dit loket met gebiedsspecifieke kennis draagt bij tot een bedrijfsvriendelijk vestigingsklimaat in de haven op grondgebied van de stad.
403. Stad en haven werken toe naar een allesomvattende overeenkomst met betrekking tot de ontwikkeling en het duidelijk eigenaarschap van de innovatieve stadshaven en de overdracht van resterende stukken Eilandje van haven naar stad.
404. We blijven aandringen op de realisatie van het ECA-project. In die zin erkennen we het Ommelandverbond. We onderzoeken eveneens hoe de afgesproken modal shift en de realisatie ervan onder meer via het concessiebeleid verwezenlijkt kan worden. We blijven aandringen op de snelle realisatie van de Tweede Tijdsmanstunnel.

- 405. Om beter gewapend te zijn tegen de mondiale uitdagingen van het havenbedrijf, voeren de aandeelhouders van POAB gesprekken met vertegenwoordigers van het Waasland met betrekking tot de integratie van MLSO in POAB met erkenning van en respect voor het belang van het Waasland.
- 406. POAB voert een innovatief, technologie-neutraal beleid en faciliteert in deze de ondernemingen bij de uitdagingen inzake energie-transitie. Initiatieven ter zake worden telkens besproken met de betrokken private actoren in de haven en ook afgewogen op hun meerwaarde voor de hele havengemeenschap en havenomgeving.
- 407. We blijven inzetten om onze haven future proof te maken als strategisch transport-, energie- en industriecentrum in Europa. Met de grootste geïntegreerde petrochemische cluster in Europa willen we vooroplopen in het klimaatvraagstuk en onderscheidend zijn in een duurzame klimaataanpak.

We profileren Antwerpen verder als speerpunt voor innovatieve economie en circulaire innovaties.

De stad vraagt het havenbedrijf de chemische cluster qua uitstoot verder te laten evolueren naar een geïntegreerde “net zero” chemische cluster tegen 2050. Digitalisering, data en delen van gegevens zijn kritische succesfactoren en we helpen bedrijven in hun zoektocht naar een ecosysteem waarbinnen er ruimte, partnership en ondersteuning is om hun innovatieve oplossingen maximaal te ontwikkelen.

We vragen het havenbedrijf een beleidskader uit te werken om de haven verder uit te bouwen als een “multi-fuel” haven die verschillende duurzame brandstoffen aanbiedt aan rederijen en binnenschippers. Het havenbedrijf rust op termijn alle aanlegplaatsen voor binnenschepen uit met walstroomvoorzieningen. Investeringsinitiatieven van terminaloperatoren met het oog op de bouw en exploitatie van walstroominstallaties voor zeevaart (roro, container, bulk ...) worden via het concessiebeleid actief ondersteund. Het Havenbedrijf werkt hiervoor een beleidskader uit. De eigen bagger- en sleepvloot van het havenbedrijf wordt klimaatneutraal.

- 408. POAB volgt de doelstellingen inzake verduurzaming, natuur en milieu zoals ze door de hogere overheden worden vastgelegd. POAB zal regelgevend niet aan goldplating doen ten opzichte van Europese doelstellingen. Bij de uitrol hiervan zorgen we ervoor dat er geen concurrentieel nadeel ontstaat voor de private havensector. Wanneer nodig zal het havenbedrijf ook samen met de betrokken partijen de hogere overheden aanspreken op moeilijk uitvoerbare maatregelen.
- 409. De stad erkent het belang van de Hogere Zeevaartschool die tot de top van de wereld behoort. De stad faciliteert de verdere renovatie en uitbouw van de Hogere Zeevaartschool die in samenwerking met de POAB dient uit te groeien tot een maritiem kennis- en ontmoetingscentrum.
- 410. We zetten verder in op een multi-modale ontsluiting van de haven via spoor, water en pijpleiding. Het 3RX-tracé (Ijzeren Rijn) en de tweede spoorontsluiting houden we hoog op de agenda van Infrabel. Daarnaast blijven we ook aandringen op de verdere ontwikkeling van pijpleidingstroken voor het meest duurzame en veilige transport van vloeistoffen en gassen. We faciliteren de aanleg van transitienetwerken in de haven (waterstofnet, lokale CO2-cluster, stoomnetten).

411. Waar nodig participeren we met havenbedrijfsdochter Pipelink in de aanleg en het beheer van transitienetwerken, zodat we kunnen waken over een eerlijke derde partij toegang en een deugdelijk beheer. We bekijken hoe we bedrijven “off balance” financieringsmogelijkheden voor aansluitingen op deze netten kunnen aanbieden.

Economie en werk

412. Ondernemers worden begeleid en gestimuleerd om te investeren in de stad. Als stad willen we ondernemers begeleiden naar plaatsen waar ze zich kunnen vestigen, groeien en verankeren. We zetten verder in op het clusteren van industriële en ambachtsfuncties. We geven via het vergunningenbeleid ondernemers de kans om in alle vrijheid en rechtszekerheid te ondernemen en begeleiden hen naar de geschikte locaties. Nieuwe ondernemingen die ontstaan in woonwijken worden, wanneer ze door hun groei voor overlast in de buurt zorgen, begeleid naar geschikte locaties.
413. Internationaal talent moeten we verankeren. Samen met de provincie Antwerpen zetten we International House Antwerp op poten, een one-stop-shop waar internationale expats, bedrijven én internationale studenten terecht kunnen voor informatie en ondersteuning over wonen, werken en ondernemen in Antwerpen.
414. We dragen zorg voor een ondernemingsvriendelijke overheid, over alle stadsdiensten heen. Het digitaal portaal voor ondernemers en investeerders moet klantvriendelijker worden uitgebouwd. We werken samen met bovenlokale overheden aan administratieve vereenvoudiging en mogelijk zelf aan de afschaffing van aftandse regels.
415. De stad moedigt het studenten-ondernemerschap aan. Studenten moeten hun creatieve en zakelijke ideeën al tijdens hun studies kunnen testen. Zo kunnen ze bij succes al onmiddellijk doorstarten in de stad. Ook bij de vele creatieve opleidingen in onze stad is een wisselwerking met andere actoren zoals ondernemers, overheden, onderwijs ... zeer belangrijk. Deze benadrukken het innovatieve karakter van onze stad.
416. De Europese industrie staat voor grote uitdagingen, zoals hoge energiekosten, toenemende regelgeving en geopolitieke spanningen. De ‘Antwerp Declaration’ en Clean Industrial Deal benadrukken het belang van een sterk industrieel beleid om Europa’s concurrentievermogen te behouden en te versterken. Antwerpen neemt het voortouw in de versterking van ons industrieel weefsel en valoriseert de keuzes uit de Antwerp Declaration. We zetten actief in op het Europees industrieel beleid (onder andere het versnellen van onderzoek en technologieontwikkeling op het gebied van geavanceerde materialen, het stimuleren van innovatie en het versterken van de productiecapaciteit) met bijzondere aandacht voor de toegang tot financiering.
417. We maken afspraken met Blue Gate Antwerp Development voor een betere acquisitie van duurzame bedrijven. Het bedrijventerrein Blue Gate Antwerp moet zijn ambitie waarmaken, de private vermarktingspartner moet het verschil maken in het aantrekken van R&D en circulaire bedrijvigheid.
418. Leegstand van bedrijfspanden wordt verder aangepakt door de stad. Eigenaars worden aangesproken door de stad op hun verantwoordelijkheid om de panden actief te

exploiteren, onder andere via de leegstandsbelasting. We kunnen de leegstandstaks differentiëren in de afgebakende kernwinkelgebieden, onder andere door daar een verhoogd tarief toe te passen.

419. We nemen het voortouw om jaarlijks een economisch forum te houden waarbij zowel het Havenbedrijf, FIT en Antwerp Convention Bureau actieve deelnemers zijn. We richten ons hierbij op een goede samenwerking met het buitenland, zulke kennisuitwisseling komt onze economische diplomatie ten goede.
420. We trekken buitenlandse investeringen aan die in de stad voor jobs en welvaart zorgen. Daarnaast richten we ons ook op menselijk kapitaal, studenten en bezoekers kunnen op lange termijn een meerwaarde zijn voor onze Antwerpse economie.
421. De nota ruimtelijke economie wordt geactualiseerd en verder getoetst aan de marktdynamiek. Concepten zoals woon-werklocaties, productieve zone of innovatiecampus en het ruimtelijk detailhandels- en horecabeleid worden steviger verankerd in het stedelijk omgevingsbeleid. We gebruiken die nota als houvast voor het stedelijk ontwikkelings- en vergunningenbeleid.
422. De gekende bedrijvenlocaties zoals Katwilgweg, Innovatieve Stadshaven, de Kanaalkant en Ter Beke worden verder ontwikkeld en ingevuld. Ook wordt onderzocht hoe andere locaties op termijn ontwikkeld kunnen worden als bedrijvenlocatie. Ook de andere Antwerpse bedrijventerreinen worden aantrekkelijk gemaakt via flankerende maatregelen en een sterke ambassadeurswerking. Ook kleinere maak- of herstelbedrijven vinden hier een plek.
423. We maken een masterplan voor optimalisering van bestaande industrieterreinen en de creatie van bijkomende ruimte voor industrie en KMO met betere inrichting en bereikbaarheid, rationeler beheer van ruimte en versnelde energietransitie. We voeren een actief promotiebeleid om bij uitstek bedrijven uit de maintenance-industrie en de nieuwe maakindustrie te verankeren in de stad. De ontsluiting en multimodale bereikbaarheid van bedrijfslocaties in het kader van woon-werkverkeer en vlot goederentransport krijgt daarbij de nodige aandacht. We faciliteren marktevoluties waarbij de clustering van activiteiten kansen bieden tot het bundelen van logistieke stromen en tot transport-oriented development.
424. We blijven inzetten op compacte, levendige en aantrekkelijke handelskernen, zowel in de kernstad als in de districten. We clusteren baanwinkels in de bestaande grootschalige retailclusters. Bij het opmaken van ruimtelijke plannen wordt het potentieel voor nightlife gescreend en op bedrijventerreinen kan het uitzonderlijk beperkt en nevensgeschikt toegelaten worden.
425. We stimuleren gemengde ontwikkelingen op niveau van het bouwblok op daarvoor geschikte stedelijke woon-werklocaties.
426. We zetten om het leiderschap als hoofdstad van diamant te behouden en de diamantbewerking te versterken verder in op innovatietrajecten, nieuwe technologieën en ondersteuning van opleidingen tot diamantbewerker.
427. We voeren samen met de sector een recurrente promotiecampagne voor diamant, zowel naar eigen publiek als naar de buitenlandse markten, waarbij het historisch

diamantverhaal van Antwerpen en de sterke positie die Antwerpen inneemt op het vlak van compliance en controle centraal te staan.

428. We werken verder aan de internationale erkenning van Antwerpen als maatschappelijke, transparante, verantwoordelijke en duurzame wereldhoofdstad voor handel in diamant waarbij we de nadruk leggen op compliance en de daarbij horende traceerbaarheid van diamant van mijn tot vinger. Naast de 4 klassieke diamant-C's van 'carat', 'clarity', 'colour' en 'cut' dient de vijfde C van 'compliance' voor Antwerpen de belangrijkste te zijn. We werken hiervoor een kwaliteits/compliance label/paspoort voor In Antwerpen verhandelde diamant uit.
429. We zetten in overleg met de sector verder in op een lokaal ondernemingsvriendelijk klimaat in een veilige en bereikbare diamantwijk. Hierbij wordt het bestaande veiligheidsprotocol hernieuwd.
430. We blijven actief inzetten op de uitbreiding en promotie van het Antwerp Most Brilliant-kwaliteitslabel voor juweliers dat de consument op kwalitatief en ethisch vlak alle garanties biedt. Daarbij speelt ook het Checkpoint Diamant een belangrijke rol. We zetten het initiatief van de Jewelry Days verder.
431. We blijven inzetten - in nauw overleg met de sector - op de bestrijding van de handel en verkoop van conflictdiamant in onze stad, ondersteunen de uitrol van het G20-initiatief rond traceerbaarheid van diamant en bepleiten actief een hervorming van het Kimberly-proces en de toegang tot de bankensector bij de Federale Regering en de Europese Commissie.
432. We zetten, samen met de districtsbesturen, verder in op de ondersteuning en vernieuwing van onze Antwerpse markten, met de nadruk op het aantrekkelijker maken van de markten in de buitendistricten, waarbij we tevens naar een divers aanbod van producten streven en ontmoetingskansen voor bewoners creëren.
433. De Sinksenfoor heeft zijn plek op Spoor Oost gevonden. We zetten daarom in op het duurzamer en integraal toegankelijker maken van het terrein. We pakken de veiligheids- en de overlastproblemen op en naast de site aan.
434. We onderzoeken waar ambulante handel versterkend kan werken vooral op plaatsen waar weinig aanbod is. In de Antwerpse binnenstad breiden we het bestaande aanbod echter niet verder uit.
435. We stappen af van een beleid met forfaitaire bijdragen voor elektriciteitsverbruik bij markten, foren en evenementen. We gaan hierbij uit van het principe: "De verbruiker betaalt."
436. We rollen de volledige digitalisering van de administratie voor onze markthandelaars en foorkramers verder uit.
437. We willen sterke winkel- en horecakernen, zowel in de kernstad als in de districten. We voeren het kernversterkend horeca- en detailhandelsbeleid verder uit, onder meer ruimtelijk-juridisch. We evalueren en sturen de afbakening van onze kernen regelmatig bij op basis van metingen en trendevoluties. Om lokale kernwinkelgebieden levendig en aantrekkelijk te houden, zijn goede bereikbaarheid voor alle modi,

bereikbaarheidsinformatie en een sterke eigen identiteit belangrijk. We steunen daarom identiteitsversterkende projecten in alle districten.

438. We stimuleren handelaars om de Antwerpse identiteit en het Nederlands aan te nemen bij het opzetten van hun etalages en reclamecampagnes.
439. Of het nu gaat om het organiseren van evenementen, acties of inspraak tijdens een heraanleg; samen kunnen ondernemers meer. Samen met de pas opgerichte overkoepelende vereniging, die retail, horeca en andere actoren verenigt, werken we eraan om de Antwerpse binnenstad nog aantrekkelijker te maken. We bekijken samen met deze vereniging en de betrokken handelaarsverenigingen hoe een fiscale maatregel ('promotaks') kan ingezet worden voor een aangename winkel- en horeca-omgeving waar alle actoren aan bijdragen.
440. We bieden vanuit de hele stad een uitmuntende dienstverlening aan handelaars en zorgen mee voor een versterking van de commerciële mix. Centrum- en horecamanagers spelen samen met partners een sleutelrol in de versterking van lokale en bovenlokale kernen. We versterken individuele ondernemers door coaching en stimuleren de werking van de handelaarsverenigingen.
441. Wanneer de sector in het toeristisch centrum beslist om op zondagen open te zijn met voldoende winkels, zal de stad haar rol opnemen om dit uit te dragen naar de bezoekers via promotiecampagnes, waarbij we extra aandacht geven aan het autoluwe karakter van de binnenstad.
442. We blijven investeren in sterke winkelkernen waar het aangenaam vertoeven is. Ondernemers die hun pand willen renoveren kunnen rekenen op onze hulp door middel van de renovatietoelage.
443. Samen met de Lijn en de nutsmaatschappijen zoeken we naar de beste manier om heraanleg en onderhoud in winkelstraten en de omgeving ervan steeds logisch en zo efficiënt mogelijk aan te pakken. Tijdens werken moeten de handelaars steeds bereikbaar zijn en bij voorkeur vinden structurele werken plaats in rustige periodes. Een vast aanspreekpunt, systematische opvolging en communicatie zijn belangrijk.
444. Om nieuwe ondernemers aan te trekken en leegstand te bestrijden werken we met plug-en-play winkelconcepten. Zo krijgen starters de kans om hun concept te testen in een fysieke winkel vooraleer ze zelf deze grote stap zetten. Ook na de test gaan we op zoek met hen naar manieren om hen aan haalbare prijzen te laten starten, zodat ze geleidelijk kunnen groeien naar de normale marktprijzen.
445. De Abdijstraat en de winkelstraten in Antwerpen Noord zijn bruisende en evoluerende shoppingbuurten. De mobiliteitsuitdagingen die gepaard gaan met nieuwe ontwikkelingen, verhelpen we. We begeleiden bezoekers naar bestaande en eventueel nieuwe parkings daar waar het nodig is.
446. We erkennen het belang van het nachtleven en horeca voor onze bruisende stad. We verankeren het nachtleven in de stad, met onder meer het Agent of Change principe en de locatiestudie voor grootschalige clubs als uitgangspunten. Voor de zones waar er nood aan is, wordt een ruimtelijk beleid horeca opgemaakt dat ook stoelt op het Agent of Change principe en het belang van horeca in de kernen. We schrappen in de

horecabelasting het bijkomende forfait voor danshoreca. We blijven evenementen faciliteren die het nachtleven stadsbreed en op een positieve manier in de picture zetten.

447. Dankzij een overzicht van de verschillende winkelsfeergebieden in onze stad krijgen winkeliers een helder zicht op waar zij zich best kunnen vestigen met hun onderneming. We nodigen hen uit om kennis te maken met Antwerpen als shoppinghoofdstad en brengen makelaars, investeerders en huurders bij elkaar. We blijven inzetten op het aantrekken van een divers aanbod.
448. Wanneer een ondernemer in contact komt met de stad, legt hij een vlot parcours af doorheen de verschillende vergunningen die nodig zijn. Hiervoor stellen we het online ondernemersloket verder op punt en voorzien we performante teams die werken op maat van de ondernemer en niet andersom.
449. Het modeplan 2030 blijft het houvast voor het stadsbrede beleid. Binnen een economisch programma ligt de klemtoon op ondersteuning van de nieuwe mode-ondernemers. Hiervoor verlengen we ons strategisch partnerschap met Flanders District of Creativity.
450. We blijven sterk inzetten op vooruitgang, emancipatie, het vergroten van zelfredzaamheid en de activering van mensen. Het belang van financiële zelfredzaamheid wordt dan ook in alle cursussen maatschappelijke oriëntatie benadrukt. Solidariteit van de gemeenschap gaat gepaard met werkbereidheid van degene die ondersteuning krijgt. Werken moet dan ook lonen en het financieel verschil tussen werken en niet-werken voldoende groot zijn.
451. Werk is de beste en meest effectieve manier om het leven op waardige wijze op te bouwen. We maken een nieuw samenwerkingsakkoord tussen stad-VDAB-Atlas en het onderwijslandschap in functie van lokaal activeringsbeleid. Hierbij ligt de focus op toeleiding van inactieven of art. 60'ers naar jobs in de reguliere economie of tijdelijke werkervaringsplaatsen in de sociale economie. Bij die toeleiding hebben we bijzondere aandacht voor vrouwen met een migratieachtergrond. Tijdens het werkervaringstraject zorgen we dat er voldoende gekwalificeerde begeleiding is op de werkvloer. De uiteindelijke doelstelling blijft een volwaardige job op de reguliere arbeidsmarkt.
452. We maken een grootstedelijk banenplan om langdurig werkzoekenden, leefloongerechtigden, nieuwkomers en de grote groep niet-beroepsactieven maximaal toe te leiden naar werk. Één aanpak, één begeleiding, één aanspreekpunt om draaideuractivering te vermijden. In samenwerking tussen de stedelijke dienst werk en activering, sociale centra, VDAB, Atlas en bedrijven zetten we een opleidings- en tewerkstellingsproject op waar jongeren en jongvolwassenen arbeidsvaardigheden kunnen aanleren en kwalificaties behalen. We zullen hiervoor samenwerkingen afsluiten met Jobs in de Grote Verbinding, De Lijn, NMBS en andere partners. Samen met de VDAB stellen we alles in het werk om het nieuwe Antwerpse opleidingscentrum, specifiek gericht op logistiek, te laten openen in 2028.
453. Conform het Vlaams regeerakkoord wordt er tijdens het tewerkstellingstraject door alle betrokken actoren voldoende begeleiding voorzien zodat alle hindernissen die een succesvolle kwalificatie of tewerkstelling in de weg staan, worden weggewerkt. Daar

maken we maximaal gebruik van om Antwerpse werkzoekenden toe te leiden naar jobs in de haven, in onze industrie, de zorg, de horeca, het onderwijs ...

454. De voorbereiding op een job start op school. Jongeren die uitzicht hebben op een job waarmee ze kunnen bouwen aan de stad van de toekomst, geven we perspectief Maar het onderwijs en de arbeidsmarkt zijn niet altijd goed op elkaar afgestemd. Daarom stimuleren we maximaal samenwerking en uitwisseling tussen de VDAB, het bedrijfsleven en het onderwijs. Al op hun 13de bieden we leerlingen in technische of vakspecifieke richtingen uitzicht op een job in sectoren die vandaag schreeuwen om bekwame arbeidskrachten. Dan denken we vooral aan de bouw- en de zorgsector.
455. Activering en tewerkstelling van nieuwkomers is prioritair. Het activeringsbeleid van Atlas wordt ingebed binnen een grootstedelijk arbeidsmarktbeleid. Nieuwkomers moeten vlotter aan het werk kunnen op hun werkelijke (opleidings)niveau. Hoogopgeleide nieuwkomers worden te vaak naar jobs geleid die niet overeenkomen met hun diploma. Waardig werk betekent ook gepast werk.
456. De stad schat zelf het arbeidspotentieel in van Antwerpse werkzoekenden. De VDAB richt zich aanklampend op wie vlot aan de slag kan. Mijn Weg naar Werk wordt verder uitgebouwd om dubbel werk bij de stad, Atlas en de VDAB te vermijden en om efficiënt relevante informatie te kunnen uitwisselen. We dringen aan op de decreetwijziging die nodig is om die informatie-uitwisseling verder te vereenvoudigen. Om de historiek van schoolbank tot werkzoekende goed op te volgen, onderzoeken we hoe we overdracht van relevante informatie uit persoonlijke dossiers tussen onderwijsinstellingen onderling en de VDAB mogelijk kunnen maken, rekening houdend met de geldende privacyregels.
457. We ondersteunen sociaal ondernemerschap dat begeleiding en tewerkstellingskansen biedt aan personen met een afstand tot de arbeidsmarkt, en we zetten in op de ontwikkeling en creatie van activiteiten, arbeidsplaatsen of nieuwe werkvloeren.
458. We stimuleren samenwerkingen tussen sociale en reguliere economie oa via netwerking en we nemen als stad de regie hiervan op.

Bruisende stad

Antwerpen is de onbetwiste Vlaamse hoofdstad van cultuur, sport, gastronomie en genieten. Als stad van het bourgondisch leven en barokke uitstraling is Antwerpen fier op haar identiteit die alle Antwerpenaren in al hun diversiteit verbindt.

We versterken, stimuleren en dragen deze identiteit uit door verbindende culturele evenementen, de Antwerpse (cultuur)geschiedenis en ons lokaal immaterieel erfgoed.

We betrekken daarbij alle Antwerpenaren. Onze stad is onze warme thuis. Ons gedeeld verleden maakt onze stadsgemeenschap tot wat ze vandaag is en doet ons nadenken over wie we samen willen worden. Verleden en toekomst gaan hand in hand. We brengen hulde aan ons gedeeld verleden en maken tegelijk ruimte voor de tradities van morgen.

We staan garant voor een visionair, grootstedelijk en innovatief kunst- en cultuurbeleid. We koesteren onze grote cultuurhuizen en jong en nieuw talent. Antwerpen is een broedplaats en vrijhaven voor cultureel experiment. We maken werk van een duurzaam ecosysteem waarin culturele organisaties, gemeenschappen en individuele kunstenaars gedijen en alle ruimte krijgen. We doen dat in goed gestructureerd en door de stad gefaciliteerd overleg met het brede veld, zowel met de professionele- als vrijetijdskunsten. Ons stedelijk cultuurbeleid sluit nauw aan bij het Vlaams cultuurbeleid waar we maximaal op inhaken.

We putten kracht en inspiratie uit ons prachtige erfgoed. We zetten in op restauratie en herwaardering van Antwerpse parels die ook het verhaal van onze stad vertellen. Daarbij komt ook ons waardevol modernistisch erfgoed in beeld. We focussen ons op een integrale benadering van erfgoed in al zijn aspecten, met nadruk op herbestemming en toegankelijkheid. We zetten ons herdenkingsbeleid verder.

Ook bezoekers uit binnen- en buitenland willen we ten volle laten genieten van al wat Antwerpen te bieden heeft. Wij zijn al overtuigd dat Antwerpen de mooiste stad ter wereld is. Elke bezoeker moet daar ook van doordrongen worden. Om de grandeur van onze stad nog beter in beeld te zetten, steken we onze toeristische campagnes in een nieuw jasje en zetten we in op de sterke aantrekkingskracht van Antwerpen als stad van museale verrijking, winkelplezier en smaakvol tafelen.

Genieten gaat hand in hand met bewegen. Sporten brengt Antwerpenaren met geheel verschillende achtergronden samen, motiveert, geeft zelfvertrouwen en is gezond. We sporten dus niet enkel voor de sport. We werken ook aan sociale inclusie, onze gezondheid, ons welzijn en onze persoonlijke ontwikkeling. De stevige inhaalbeweging die we hebben gemaakt op het vlak van sportinfrastructuur en sportstimulering maakt ons ambitieus. We blijven een voortrekkersrol spelen om nog méér Antwerpenaren aan het sporten en bewegen krijgen én houden.

Evenementen

459. Grootschalige evenementen zoals de Zomer van Antwerpen, Winter in Antwerpen, het Bollekesfeest, Vlaanderen feest op 11 juli, de intrede van de Sint, 85 jaar bevrijding in 2029, de 10 Miles, de Ronde van Vlaanderen, het Gansrijden, het Carnaval in Ekeren, de Geitenstoet, de jaarmarkt in Borsbeek, de Reuzenstoeten en de Sinksenfoor blijven de sterkhouders van ons beleid. Ook in de districten trachten we ondernemers warm te maken om zich voor evenementen te engageren. We verwelkomen nieuwe ideeën en concepten uit de brede stadsgemeenschap, bijvoorbeeld een bovenlokaal festival waar de verbinding tussen de verschillende gemeenschappen centraal staat.
460. De Antwerp Pride zet Antwerpen internationaal op de kaart als tolerante stad. We blijven dit evenement voluit ondersteunen. We stellen ons kandidaat om gaststad te zijn van Euro games. Dit internationaal sportevenement van de LGBTQIA+ gemeenschap brengt een sportieve en positieve sfeer naar onze stad.
461. We blijven festivals en feesten die belangrijk zijn voor de zichtbaarheid van Antwerpen als kunststad ondersteunen en mee organiseren.
462. We maken van de Grote Markt steeds meer een plek om elkaar te ontmoeten. Het blijft een plaats om in de zomer van de beiaardconcerten te genieten en waar we een plaats geven aan bestaande sterkhouders zoals het Bollekesfeest en de Winter in Antwerpen met onder andere de kerstmarkt.
463. We organiseren, faciliteren en verwerven positionerende en gemeenschapsversterkende evenementen voor alle Antwerpenaren zoals The Tall Ships Races in 2026 en 2030, het EK 3x3 basketbal in 2026, EK damesbasket in 2027, een Dartsevenement, het European Youth Olympic Festival, een groot Futsalevent, een wielerevent, een E-sports evenement/beurs en een nieuw Urban evenement. We betrekken thematisch onze lokale verenigingen en sportclubs die actief zijn in Antwerpen zodat elk event ook een plaatselijke return naar hen genereert.
464. We blijven grote sport- en culturele evenementen naar onze stad halen en stellen ze laagdrempelig open naar alle bewoners. Er is ook aandacht voor onze Antwerpse sport- en cultuuriconen die we in de picture kunnen plaatsen.
465. We faciliteren de vaste verankering van het technologiefestival Supernova als jaarlijks wederkerend Europees business techevent in Antwerpen. Daar vinden digitale groeibedrijven investeerders, financiering of klanten. Samen met Vlaanderen connecteren we Supernova met de tweejaarlijkse editie van het publieksfestival Flanders Tech & Innovation.
466. We vieren elke belangrijke stap die in De Grote Verbinding wordt afgewerkt met een groots evenement. We zoeken originele manieren om de Antwerpenaar als eerste een afgewerkt deel te laten ontdekken.
467. Creatief talent stimuleren, is cruciaal voor de imagoclusters mode, design en juwelen. We bouwen aan een jaarlijkse wederkerende kalender van internationale toon en ontmoetingsmomenten gebundeld in een modedriedaagse, designweek en jewelry days. Ook de modeshow van de Academie willen we stevig verankeren in de stad.

468. We zorgen voor een goede spreiding van evenementen en pakken overlast en afval aan. We staan open voor evenementen op niet voor de hand liggende plaatsen. Organisatoren van evenementen worden goed opgevolgd en ondersteund en wie zich niet aan de afspraken houdt, wordt geweerd. We handhaven de locaties voor evenementen volgens het ‘Agent of Change’- principe. We willen dus zeker de bestaande evenementenlocaties behouden, maar we breiden het aantal evenementendagen voor de Middenvijver niet verder uit.
469. Iedereen moet zich veilig kunnen voelen op evenementen. Daarom zorgen we ervoor dat mensen die belaagd worden of zich onveilig voelen op de grote stedelijke evenementen steeds terecht kunnen op een veilige plek. Die kan ingericht worden bijvoorbeeld bij de EHBO. We verwachten een gepaste opleiding voor personeel en organisatoren om hiermee om te gaan.
470. Antwerpen faciliteert evenementen van lokale verenigingen, bewoners en ondernemers in harmonie met de bewoners in de buurt. We ondersteunen ze proactief en gelijkwaardig in hun evenementaanvraag, regelgeving en voorzien één single point of contact om de aanvraag administratief eenvoudig te laten verlopen. We waarderen hierin de inzet van de vrijwilligers. Dit doen we door onder andere voldoende feestmaterialen zoals tafels, stoelen, tenten en dergelijke ter beschikking te stellen aan verenigingen en niet-commerciële organisatoren.
471. De stad onderzoekt actief een aantal mogelijke locaties om uitgaansinfrastructuur te realiseren binnen de nieuwe ringparken die worden gerealiseerd als onderdeel van de Grote Verbinding. Dat kan gaan van clubs, tot locaties die verhuurd kunnen worden, tot plekken waarin in de zomer zomerbars/ cultuurevenementen/... kunnen plaatsvinden.
472. We streven ernaar om alle evenementen zo maximaal mogelijk integraal toegankelijk te maken voor bezoekers met een beperking.
473. We verwachten dat organisatoren toegankelijke, veilige en propere toiletten voorzien.
474. De duurzaamheid van evenementen wordt structureel aangepakt, bijvoorbeeld door het verminderen van afval, het gebruik van herbruikbare materialen, strikte richtlijnen voor afvalbeheer, de promotie van openbaar vervoer, en de verplichting voor evenementorganisatoren om duurzame keuzes te maken.

Cultuur

475. Cultuureducatie is een krachtig middel om alle Antwerpenaren dichterbij elkaar te brengen. Het is een opdracht van iedere culturele instelling in Antwerpen. Om cultuureducatie te versterken installeren we een culturele leerlijn tussen de bevoegdheden onderwijs, cultuur, kinderopvang, jeugd en sport. We benutten maximaal de mogelijkheden van het BOA-decreet en we stimuleren waar mogelijk ook de verbanden tussen kunst, wetenschap en technologie, stuk voor stuk disciplines die een sterk ontwikkelde creativiteit nodig hebben.

476. De A-kaart is het instrument bij uitstek om vrijetijdsparticipatie en beleidsoverschrijdende kunst- en cultuureducatie te bevorderen, met een automatische toepassing van het kansentarief.
477. De bibliotheek is de toegangspoort tot geletterdheid, leesplezier en taalvaardigheid. Antwerpen is een geletterde stad met het Nederlands als taal die ons allemaal verbindt. We zetten ons succesvol bibliotheekbeleid voort, dat leesplezier en bibliotheekbezoek onder jongeren heeft bevorderd. We versterken de samenwerking tussen het bibliotheeknetwerk, de Erfgoedbibliotheek Hendrik Conscience en het Letterenhuis. Daarnaast blijven we inzetten op lees- en taalbevordering vanaf jonge leeftijd, op leeshonger en liefde voor de Nederlandse taal. Het bib-plan voorziet sinds 2020 heel wat acties over dit thema die we onverminderd voortzetten. Ook bestaande, succesvolle initiatieven zoals 'Start met Boekstart' in de kinderopvang zetten we verder om leesplezier van jongs af aan te bevorderen.
478. Antwerpen staat klaar om opnieuw een groots boekenevenement te ontvangen. Sterk omkaderd in onze boekenmaandcampagne en samen met alle actoren uit de boekensector kunnen wij een unieke ervaring bieden aan lezers en boekenliefhebbers.
479. Na dertig jaar vragen we van de vzw Zomer van Antwerpen een toekomstplan voor het volgende decennium waarbij niet enkel oog is voor de verworvenheden van het verleden, maar waarbij ook op een open manier naar de toekomst wordt gekeken, zowel inzake programmatie, publieksbereik als organisatie.
480. Antwerpen huisvest talrijke wereldvermaarde kunstopleidingen. We zijn fier op onze afstuderende kunstenaars en zorgen mee voor meer zichtbaarheid. De bestaande initiatieven zoals afstudeerfestivals ondersteunen we waar nodig en op maat.
481. We gaan verder met het uitwerken van een multidisciplinair kinder- en jongerenkunstencentrum op basis van de uitgevoerde studie met het Paleis, het door Vlaanderen erkende centrum in onze stad.
482. Gedeeld ruimtegebruik is en blijft de norm. Aansluitend hierop kijken we ook naar de eigen stedelijke infrastructuur die we maximaal willen benutten. We onderzoeken samenwerkingen tussen het (kunst)onderwijs, bibliotheken en culturele centra om dezelfde fysieke ruimtes te delen.
483. We zetten verder in op het versterken van het bestaande atelierbeleid en blijven zoeken naar ruimtes om atelier- en repetitieruimte in te richten. Waar mogelijk houden we maximaal vast aan gedeeld ruimtegebruik. We brengen opportuniteiten in kaart en letten op een goede spreiding van deze initiatieven over de stad in functie van de noden.
484. Cultuur laten we niet enkel over aan de markt, ook voor de stedelijke overheid is er een rol weggelegd. We evalueren het ondersteuningsbeleid van de culturele sector binnen het kader van het stadsbrede ondersteuningsbeleid om te komen tot een rechtszeker en transparant systeem. We respecteren de eigenheid en de autonomie van de culturele organisaties.
485. We zetten het traject rond cultureel ondernemerschap verder en stimuleren dat culturele organisaties inzetten op een evenwichtige financieringsmix.

486. Nieuwe makers kansen geven doen we via het reglement “nieuwe makers”. We evalueren het reglement ‘Nieuwe makers’ en sturen bij waar nodig in functie van een performante ondersteuning van startende kunstenaars.
487. Het festival Jazz Middelheim is muzikaal erfgoed en daarom zetten we volop door met de nieuwe incarnatie van dat festival op de gekende plaats met de nieuwe organisator en een vernieuwd elan, met aandacht voor de jazzopleidingen en -actoren in de stad.
488. We zetten de inspanningen verder om naast de rijke podiumkunstencultuur van Antwerpen ook de beeldende kunst een sterke plaats aan het firmament te geven. We verankeren deze kunstvorm in de stad met instrumenten als:
- Kunstintegratie in de publieke ruimte via het Middelheimmuseum in samenwerking met de districten.
 - Het aankoopbeleid voor hedendaagse Antwerpse kunst via het M HKA.
 - Een Antwerps beeldende kunstenfestival dat vertrekt vanuit het Middelheimmuseum, waarbij de beeldende kunsten in dialoog gaan met een andere kunstvorm.
 - Antwerp Art Weekend.
489. De start van het culturele seizoen markeren we eind augustus. Nieuwe publieken en de ticketverkoop stimuleren zijn belangrijke accenten. We onderzoeken samen met de sector wat de meest geschikte aanpak is.
490. Naast de professionele kunstenaars zetten we in op kunst in de vrije tijd. De verbindende kracht van cultuur uit zich ook in de creatie en daar kan iedereen aan deelnemen. We geven vrijetijdskunstenaars de plaats die ze verdienen en zetten deze talenten in de kijker door een groot evenement rond kunst in de vrije tijd te organiseren, aanhakend aan het Vlaams jaar van de amateurkunsten in 2028. Het Fonds voor Talentontwikkeling evalueren we en sturen we bij in functie van de performante ondersteuning van vrijetijdskunstenaars.
491. Cultuur is een gedeelde bevoegdheid met de districten. We maken in 2025 samen met hen een diepgaande evaluatie van het lokaal cultuurbeleid en de financiering ervan. Op basis van deze evaluatie herijken we de financiële en materiële stromen tussen stad en districten. Daarbij hebben we oog voor de eigenheid van het beleid in elk district. We erkennen de kracht van lokaal cultuurbeleid op vlak van bereikbaarheid, toegankelijkheid, participatie en laagdrempeligheid. We evalueren en versterken het bestaande masterplan culturele ontmoeting.
492. De Antwerpse musea zijn de trotse symbolen van onze stad, een stralend uithangbord voor zowel Antwerpenaren als bezoekers. Ze bewaren niet alleen ons rijke erfgoed, maar brengen ook ons cultureel verleden tot leven op een actuele, relevante en professionele manier, dit zowel voor toeristen als voor de volgende generaties Antwerpenaren. Ze inspireren en dagen het denken uit. Internationale toptentoonstellingen moeten ook hun weg naar Antwerpen vinden en onze toptentoonstellingen moeten kunnen reizen. We versterken de samenwerking van ons museumnetwerk, delen onze expertise en blijven streven naar de hoogst haalbare

classificaties voor onze museale instellingen onder het cultureel erfgoeddecreet. We onderzoeken de piste om tentoonstellingen te digitaliseren zodat mensen die niet in de mogelijkheid zijn om fysiek naar de musea te gaan toch virtueel door het museum kunnen lopen.

493. We volbrengen het traject van het collectie centrum Antwerpen om onze musea een hoogwaardige bewaarinfrastructuur aan te bieden, die zij als erkende instellingen verdienen. We staan daarbij open voor strategische partnerschappen met prioriteit voor instellingen op Antwerps grondgebied. We bewaren en beveiligen ondertussen onze collecties volgens de hoogste standaarden. We zetten daarnaast in op de digitalisering van onze collectie en waken over de kwaliteit ervan. Daarom zorgen we voor duidelijke schenkings-, verwervings- en afstootprocedures.
494. Niet alleen het bewaren, maar ook het ontsluiten van ons rijke erfgoed in de beste omstandigheden is essentieel. We werken de erfgoedsites van het Rubenshuis, Mayer van den Bergh, Brouwershuis, de Bourlaschouwburg, het Maagdenhuis en het Vleeshuis af.
495. Het muziekbeleid, en in het bijzonder het muziekplan, zet Antwerpen op de kaart als muziekstad. Samen met de muziekkopleidingen, het muziekmuseum Vleeshuis, het DKO en de vrijetijdskunstenaars maken we een verbindend bruisend muziekjaar 2028.
496. 2030 wordt het grote Rubensjaar waarin we de Antwerpse meester bij uitstek, geroemd in binnen- en buitenland, vieren doorheen de stad. We heropenen het Rubenshuis in samenwerking met Toerisme Vlaanderen.
497. Markante figuren en gebeurtenissen hebben de stad van vandaag mee vormgegeven. Wat we hierrond organiseren heeft een wervende duurzame impact op het weefsel in de stad. 2026 wordt het jaar van de Antwerpse mode, in het muziekjaar 2028 brengen we ode aan Wannes Van de Velde, die zo treffend de ziel van de stad heeft vertolkt in zijn muziek en in 2030 vieren we 100 jaar Wereldtentoonstelling.
498. We begeleiden het traject voor het productiecentrum van Opera Ballet Vlaanderen op het Kempeneiland. Dit biedt mogelijkheden tot lokale partnerschappen.
499. We zetten het bestaande street art beleid verder, met de districten in de lead en de adviesinstanties verzameld in de street art commissie zodat de vergunningen snel en probleemloos verleend kunnen worden bij positief advies.
500. Ons circusbeleid met onder andere een door Vlaanderen erkend circusatelier en de werking in de Arenberg zetten we verder. We streven naar het oprichten van een erkende circuswerkplaats.
501. Antwerpen is een bruisende filmstad. Niet alleen omwille van het historisch decor, maar ook omwille van het Jeugd Filmfestival Antwerpen dat reeds vele jaren kinderen en jongeren samenbrengt rond media en mediawijsheid. We verankeren hun werking verder en geven hun ruimte om te groeien.
502. De Droogdokkensite wordt een belangrijke ontdekkingsplek in de stad voor de beleving van maritiem erfgoed, met de maritieme (buiten)collectie van het MAS, het provinciaal havenbelevingscentrum en de schepen van de maritieme erfgoedverenigingen. We

onderzoeken of een museale doorgroei op termijn tot de mogelijkheden behoort. De site blijft een belangrijke plek voor jongeren in deze stad waar naast en rond het maritiem erfgoed zowel een educatief aanbod als een unieke fuif- en feestruimte wordt uitgebouwd.

503. We brengen de collectie van het voormalige OCMW volledig in kaart, ontsluiten die optimaal en we bepalen aan de hand van een wetenschappelijk waarderingstraject de toekomst van de objecten.

Toerisme

504. We vinden het belangrijk dat onze logiessector tijdens de wekdagen ook bezoekers kan ontvangen en blijven dan ook inzetten op congrestoerisme. Deze toeristen bezoeken na hun meetings vaak op eigen houtje de stad. Het is daarom van groot belang om deze ervaren reizigers in de watten te leggen. Zij zijn immers toekomstige ambassadeurs van onze stad. Door het Antwerp Convention Bureau te ondersteunen vinden meerdaagse internationale congressen hun weg naar Antwerpen.
505. Antwerpen is reeds bekend als congresbestemming maar botst vaak op een capaciteitstekort qua grootte van locaties. Daarom zetten we samen met Vlaanderen en andere partners, onze schouders onder een uitbreiding van de congres- en expo-infrastructuur. (FMCCA en Antwerp Expo)
506. Antwerpen is een culinaire stad. Het ruime aanbod van restaurants en bars, zowel hippe nieuwe eetconcepten als tijdloze klassiekers, is één van onze grote troeven. Dat wordt bevestigd door de komst van het Vlaams Culinair Centrum Smaakhaven in het Loodswezen dat in samenwerking met Toerisme Vlaanderen verder uitgetekend en gerealiseerd wordt. We zorgen voor een groots openingsmoment.
507. Bij de verdere positionering van Antwerpen als culinaire wereldstad gaan we actief op zoek naar verborgen parels binnen de diverse gemeenschappen om aan te sluiten bij bestaande initiatieven als smaakmeesters, Antwerpen proeft ...
508. We stimuleren de besturen van de verschillende monumentale kerken om één gezamenlijk aanbod, waaronder nocturnes, voor bezoekers uit te rollen onder leiding van de vzw Monumentale Kerken. We geloven dat dit net zoals musea, theater en concertbezoek, in combinatie met een restaurantbezoek de perfecte formule is om bezoekers te verleiden om een overnachting in onze stad te boeken.
509. De nieuwe stadscamping op Linkeroever trekt avontuurlijke toeristen aan maar ook campertoeristen. Zij kunnen hier comfortabel verblijven in het groen en zijn slechts op enkele minuten met het openbaar vervoer in de bruisende binnenstad. In de buitendistricten bekijken we of er op interessante plaatsen camperplaatsen kunnen gerealiseerd worden. Zo willen we concreet onderzoeken of dit kan in de buurt van de Oude Landen in Ekeren, de Hobokense Polder of aan andere natuurgebieden.
510. Antwerpen beschikt over een brede waaier aan logiesconcepten. Nieuwe woonconcepten, zoals korte termijn verhuur, worden goed gescreend en getoetst aan de hotelnota, om een overaanbod aan logies te vermijden.

511. Rivier- en zee-cruise-passagiers zijn welkom in onze stad. Ons state-of-the-art ponton wordt uitgerust met walstroomaansluitingen zodat alle riviercruises hierop kunnen aansluiten. We werken dankzij Antwerp Cruise Port nauw samen met alle betrokken partners om het imago van Antwerpen als boetiekhaven hoog te houden. Verder onderzoeken we of riviercruises vanop hun winterligplaats ook toeristisch aantrekkelijk of functioneel kunnen zijn. Alle andere vormen van waterrecreatie zullen aan populariteit winnen dankzij het stadshavenplan.
512. We promoten toeristische fietsroutes, door het Vlaamse en provinciaal beleid voor fietstoerisme wordt dit extra versterkt. We voorzien wielertoeristen van de beste fietsinfrastructuur en laten hen kennismaken met aparte routes in én rond de stad. Ook de (toeristische) fietsroutes in de districten worden in de kijker gezet.
513. We onderzoeken de mogelijkheid voor het uitbaten van een (online) ticketplatform waar alle attracties, cultuurhuizen, concertzalen en musea hun tickets op kunnen aanbieden. Zo kan een bezoeker in één oogopslag zien wat er allemaal te beleven valt.
514. Verder waken we ook over de aanwezigheid van onze stad in de campagnes die Toerisme Vlaanderen lanceert op de internationale markt.
515. De districten spelen hun toeristische troeven verder uit. De stad benadrukt de lokale toeristische troeven in de districten en zet in op trekpleisters in de buitendistricten, zoals een toeristische fietsroute langs de forten, de Kinderboerderij, het Stampe en Vertongen Museum, en het Trammuseum. We ondersteunen het opzetten van een toeristische tramuitbating, in samenwerking met De Lijn en het Trammuseum. Historische rytuigen worden ingezet in het toeristenseizoen.
516. We blijven jongeren aantrekken als bezoekers van onze stad. Daarom breiden we de logies voor jongeren uit. In het spoorpark Zurenborg, vlak bij het Scoutel, bekijken we de mogelijkheid om een scoutslokaal annex jongerenverblijf in te richten naar het voorbeeld van het scoutslokaal op Linkeroever. In de nieuwe stadscamping op Linkeroever worden overnachtingsmogelijkheden voor backpackers voorzien.

Sport

517. Een 100% actieve stad en bruisende stad is een fijne stad om in te wonen, werken en studeren. Hiervoor gaan we aan de slag met het aanwezige sportkapitaal in onze stad. We stimuleren alle Antwerpenaren om de beweegnorm te halen en promoten zo een actieve levensstijl. We verlagen de financiële en administratieve drempels zo veel mogelijk en zorgen ervoor dat het kansentarief via de A-kaart automatisch wordt verrekend, met betere communicatie, toeleiding en toegankelijkheid voor alle doelgroepen.
518. Een stad komt pas volledig tot ontwikkeling en in beweging als er ook voldoende aandacht en ruimte is voor de 'versporting' van de stad. Een veilige en inclusieve publieke ruimte is een belangrijke voorwaarde voor sportparticipatie. We stimuleren de districten om ook verder te investeren in een 'sportief' openbaar domein met onder andere openlucht fitnessstoestellen en sport- en speelaanleidingen.

519. De meer dan 900 Antwerpse sportverenigingen en sportpartners vormen de ruggengraat van ons inclusief sportbeleid. Sterke en zelfredzame verenigingen die naast het sportieve ook aandacht hebben voor hun sociale en maatschappelijke rol in de wijk, zijn de beste garantie op levenslang sporten. We zetten dan ook bewust in op taal oefenkansen Nederlands tijdens het sporten met veel aandacht voor interactie en duidelijke taal. We zetten meer in op sport als middel om kwetsbare doelgroepen te versterken, nieuwkomers taal oefenkansen aan te bieden en ontmoeting in de buurt te bevorderen. De stad steunt clubs hierin zich te professionaliseren. We zorgen voor administratieve vereenvoudiging voor de beheerders van sportclubs. Zodat de vrijwilligers meer tijd kunnen spenderen aan het effectieve sportbeleid.
520. Sport dient plaats te hebben in een veilige en sportieve context. We doen dan ook de nodige inspanningen om clubs gericht te ondersteunen en hun organisatiekracht op bestuurlijk en sportief vlak te verhogen. De stad en de districten zorgen voor ondersteuning met subsidies, informatie, logistiek, groepsaankopen en infrastructuur.
521. Jong geleerd is oud gedaan. De basis voor een goede motorische ontwikkeling, sportieve gewoontevorming en een gezonde levensstijl wordt gelegd door als kind systematisch te bewegen en te sporten. Daarom zetten we in op initiatieven die de bewegingsarmoede bij onze jeugd terugdringen, zeker bij de kwetsbare groepen die de aansluiting bij het reguliere sportaanbod niet vinden. We blijven ook verder inzetten op de sportieve uitrol van het nieuwe BOA-decreet.
522. Uit onderzoek blijkt dat jongeren tussen 12 en 16 jaar beginnen af te haken bij sportverenigingen en (nog) minder bewegen. Daarom zetten we extra in op deze doelgroep met acties rond populaire street- en urban sporten.
523. Ook mensen met een beperking geven we structureel de kans om zich sportief te ontplooiën en hun talenten te etaleren. Voor mensen met een beperking is de integrale toegankelijkheid daarom cruciaal om maximaal te kunnen participeren aan het Antwerpse sportgebeuren. Naast de steun aan de Antwerpse G-sportclubs stimuleren we acties voor een geïntegreerde werking, op vrijwillige basis, bij alle sportverenigingen en ondersteunen we de initiatieven van G-Sport Vlaanderen.
524. We streven naar een topsportklimaat waarin zowel gevestigde waarden als jonge talenten optimaal gedijen en het beste uit zichzelf halen. Clubs en atleten die inzetten op hun gemeenschapsvorming en een actieve bijdrage leveren aan de sportieve en positieve uitstraling van de stad, worden beloond voor die inspanningen onder andere via het Topsportfonds.
525. Alle Antwerpenaren worden zo veel mogelijk aangemoedigd om te leren zwemmen. Daarvoor zetten we het bestaande zwemwater nog efficiënter in en stemmen we de inspanningen van het onderwijs, de zwemclubs, de Antwerpse zwemschool en erkende privé-zweminitiatieven op elkaar af.
526. Met het nieuwe watersportplan breiden we de mogelijkheden voor watersport en waterrecreatie uit in onze stad. Zo komen er nieuwe zwemmogelijkheden in het Bonapartedok. We werken verder aan de bijkomende mogelijkheid voor openluchtwemmen aan het Lobroekdok.

527. De Antwerpse scholen zijn een belangrijke partner in het sportbeleid. Het maximaal openstellen van schoolsportinfrastructuur buiten schooltijd biedt veel mogelijkheden om via gedeeld gebruik de (kostbare) sport- en beweegruijnte in de stad op een efficiënte en duurzame wijze op te krikken. We ontsluiten de sportinfrastructuur maximaal buiten de bemande openingsuren, met behulp van technologische middelen.
528. Een modern, kwaliteitsvol en duurzaam sportpatrimonium is één van de sleutels om nog meer Antwerpenaren in de beste omstandigheden aan het sporten en bewegen te brengen. We zetten verder in op de renovatie en aanpassing van de bestaande zwem- en sportinfrastructuur met extra aandacht voor de modernste zwembadtechnieken en energie- en klimaatmaatregelen. We stellen een investeringsplan op voor extra sportinfrastructuur en extra kunstgrasvelden.
529. We behouden de bestaande (informele) sportlocaties op het openbaar domein en sportinfrastructuur maximaal en investeren volgens de noden per district in het wegwerken van de tekorten voor openlucht- en indoorsportinfrastructuur. We stimuleren gedeeld gebruik om extra sportruimte te creëren. We onderzoeken de mogelijkheden voor extra sportinfrastructuur op bedrijventerreinen of in parken. In de Ringparken voorzien we, naast de reeds geplande sportvoorzieningen, ook BMX, gravel- en mountainbikeparcours.
530. We onderzoeken hierbij de mogelijkheid hoe we bestaande sportsites nog meer kunnen ontsluiten voor de buurtbewoners, met prioriteit voor de openluchtsites. We bekijken de noden in de districten en zorgen dat er voldoende sportvoorzieningen in proportie tot het aantal inwoners zijn, zodat er mogelijkheden zijn voor nieuwe initiatieven en een divers aanbod.
531. We stimuleren en ondersteunen clubs en andere partners die verantwoordelijkheid nemen en participeren aan het beheer en onderhoud van nieuwe en bestaande sportinfrastructuur met een gericht ondersteunings- en concessiebeleid. Specifiek voor het stadspatrimonium sport maken we een inhaalbeweging inzake onderhoud en veiligheid van onze verouderde sportconcessies.
532. De grote traditieclubs zijn verankerd in het sportweefsel van de stad. We geven hun de kans verder te groeien op hun huidige locatie met extra aandacht voor jeugdvoorzieningen en gemeenschapsvorming in hun buurt.
533. Sport en integratie gaan hand in hand. Voor discriminatie, racisme en seksisme is er geen plaats op het sportveld. Via de bestaande veiligheidsscan responsabiliseren we sportaanbieders om aandacht te besteden aan een veilige sportomgeving waar fysieke, psychische en sociale integriteit vooropstaan. We wijzen hen op hun verantwoordelijkheid om op een constructieve manier mee te werken aan de opbouw van een stad waarin burgers zonder onderscheid, met respect voor elkaar, harmonieus samenleven en de A-waarden mee uit te dragen.

Erfgoed en herdenkingsbeleid

534. We bouwen een meer geïntegreerd erfgoedbeleid uit, waarbij materieel en immaterieel erfgoed samen beschouwd worden en elkaar kunnen versterken. We zetten daarbij in

op restauratie en herwaardering van Antwerpse parels die ook het verhaal van onze stad vertellen. Daarbij komt ook ons waardevol modernistisch erfgoed in beeld. We focussen ons op een integrale benadering van erfgoed in al zijn aspecten, met nadruk op herbestemming en publieke toegankelijkheid. We zetten ons herdenkingsbeleid volop verder.

535. Na het Stadhuis, het Steen en de Handelsbeurs restaureren we nu het Vleeshuis. Het Vleeshuis blijft een museum, maar krijgt wel een nieuwe publieksfunctie op het gelijkvloers. Ook voor de historische panden van Mayer van den Berg, het Brouwershuis en het Kasteel Schoonselhof worden projecten opgestart waarbij de publieke toegankelijkheid voorop staat. De lopende projecten van het Rubenshuis en de Bourlaschouwburg worden afgerond.
536. Voor grote erfgoed dossiers, zoals die van de forten, gaan stad en het betrokken district samen actief op zoek naar middelen bij de hogere overheden. Voor de verschillende forten zorgen we waar nodig voor een geactualiseerd masterplan, waarvan de uitvoering gestart wordt. We ontwikkelen en realiseren een toekomstvisie voor de forten in Merksem en Hoboken. De herbestemming en renovatie van het fort in Borsbeek zetten we verder. Daarbij hebben we aandacht voor de huidige gebruikers en voor maatschappelijke invullingen.
537. We brengen de verhalen en het erfgoed van de fortengordels in de buitendistricten onder de aandacht. Deze stellingen moesten onze stad verdedigen en verbergen nog veel verhalen, mythes en militaire kennis. De militaire geschiedenis van Antwerpen heeft een educatieve functie en mag niet vergeten worden. Een digitaal ontsloten erfgoedroute opgebouwd van fort naar fort, van verhaal naar verhaal, is een meerwaarde voor de Antwerpenaar van nu en van de toekomst.
538. Erfgoed bescherm je door het functioneel te houden, want dan blijft het onderhouden. We zetten extra in op herbestemming. Een 'tweede leven' is immers de beste garantie voor een lang leven. Bij woningen gelegen in CHE-gebied maken we functionele renovatie makkelijker door het behoud van de erfgoedwaarde af te wegen samen met hedendaagse duurzaamheidsvoorwaarden. Kostelijke herstellvoorwaarden worden beoordeeld in verhouding tot hun bijdrage aan het herbestemmingspotentieel van het project.
539. In beschermingsdossiers bekijken we kritisch de verhouding tussen de erfgoedwaarde, de benodigde investeringen enerzijds, en het perspectief op (functionele) herbestemming anderzijds. Wanneer de investeringen excessief zijn, vragen we de bescherming stop te zetten.
540. We blijven voortwerken aan de verdere restauratie van onze monumentale kerken en hun interieur.
541. We blijven inzetten op herinneringseducatie bij de jongste generaties, en nemen de democratische grondwaarden van vrijheid en gelijkheid daarbij als uitgangspunt. We blijven daarbij kritisch kijken naar onze eigen geschiedenis.
542. De stad wordt een open geschiedenisboek waarbij de geschiedenis en de genese van de stad maximaal zichtbaar en leesbaar worden in het straatbeeld. Projectmatig gebruiken we ook mondelinge geschiedenis om levensverhalen van Antwerpenaren een plek te

geven en persoonlijke geschiedenis van mensen en gemeenschappen te ontsluiten. In onze straatnaamgeving hebben we oog voor belangrijke Antwerpenaren uit het verleden, rekening houdend met meer diversiteit. We vragen de straatnamencommissie daar aandacht voor te hebben.

543. We zetten verder in op het herdenkingsbeleid gelinkt aan gebeurtenissen in onze Antwerpse geschiedenis dat afgelopen legislatuur succesvol op poten werd gezet. In de volgende bestuursperiode werken we het Namenmonument aan de Scheldekaaien verder af en bouwen we het digitale namenmonument verder uit. We blijven investeren om onze herdenkingsplechtigheden maatschappelijk relevant en kwalitatief te organiseren, en om het bereik naar participanten en toeschouwers toe te vergroten.
544. We zetten de 85-jarige herdenking van de bevrijding extra luister bij. Tegelijkertijd nemen we ook een initiatief om de meeste dodelijke V-bom-inslag op de Cinema Rex passend te gedenken. Belangwekkende historische gebeurtenissen, zoals de 100ste verjaardag van de Wereldtentoonstelling in 2030 of de 200ste verjaardag van de onafhankelijkheid worden gepast herdacht, al dan niet binnen een bovenlokaal kader.
545. Lokaal materieel en immaterieel erfgoed, vaak zeer sterk verankerd in onze districten, krijgt meer aandacht en met respect voor de Vlaamse regelgeving versterken we de lokale initiatieven rond erfgoed in samenspraak met de betrokken districtsbesturen, zeker waar mogelijk verlies van erfgoed dreigt. Erfgoedlab is ons voornaamste beleidsinstrument. We bekijken of we in het kader van de districten een extra stedelijke opdracht kunnen geven aan het Erfgoedlab.

Sterk bestuurde stad

Een sterk bestuur zorgt voor een financieel gezonde stad en investeert in de toekomst. De stad en haar bestuur staan ten dienste van de Antwerpenaar. We kiezen daarom voor een verantwoordelijk, doeltreffend, transparant, eerlijk en toekomstgericht beleid waarbij de stedelijke kerntaken centraal staan.

Antwerpen is na een doorgedreven inspanning van drie decennia schuldenvrij. Dat komt niet alleen de stadskas ten goede. Ook de Antwerpenaren en onze bedrijven plukken daar de vruchten van. De financiering van onze pensioenen blijft evenmin een grote uitdaging die steeds zwaarder doorweegt. We dragen zorg voor de stadskas. De democratische en financiële controle op de groep stad Antwerpen en de organisaties die we ondersteunen, wordt verder verstevigd. Ook in onze dienstverlening staat de Antwerpenaar centraal. We staan dicht bij de Antwerpenaar, zowel aan het loket als digitaal. De digitalisering van onze dienstverlening gaat hand in hand met toegankelijkheid en aanspreekbaarheid.

In de stedelijke administratie en de tien districten staan professionalisme, klantgerichtheid en efficiëntie voorop. Onze stedelijke medewerkers zijn onze beste ambassadeurs. Een moderne, robuuste administratieve werking berust op processen die zo eenvoudig mogelijk zijn. Samenwerking en creativiteit zijn daarbij sleutelwoorden.

De stad en haar districten zijn evenwaardige partners die respectvol met elkaar omgaan. Onze districten krijgen alle ruimte om hun autonome bevoegdheden optimaal in te vullen om een stevig beleid te voeren dat dicht bij de Antwerpenaar staat.

Patrimonium

546. De gebouwen en terreinen van de stad zetten we optimaal in om onze maatschappelijke doelstellingen te realiseren en de stedelijke werking nog performanter te maken. Wel dringen zich duidelijke keuzes op omwille van de grootte van het patrimonium (ongeveer 950 panden), noodzakelijke investeringen in duurzaamheid op ecologisch, economisch en sociaal vlak (klimaatneutraal tegen 2050), brandveiligheid en het grote aandeel erfgoed (20%).
547. Voor stedelijk patrimonium dat we ter beschikking stellen van sociale, culturele, jeugd-, sport- en seniorenfuncties streven we maximaal naar slimme casco's volgens het "parochiezaalmodel". We willen locaties creëren die kunnen fungeren als wijkontmoetingscentrum, naar het voorbeeld van Costa, waarbij gedeeld gebruik van de ruimtes maximaal wordt toegepast. We brengen sociale, culturele, jeugd-, sport- en seniorenfuncties hierin onder en we laten deze voorzieningen uitbaten door een sitemanager/coördinator. We waarderen het stadspatrimonium op zodat het voldoet aan de geldende regels rond klimaat, energie en (brand)veiligheid. We maken daarvoor een haalbaar en doorgerekend plan voor de lange termijn.
548. Tegelijk weten we dat het onhaalbaar is om die inspanning te leveren voor alle panden die de stad momenteel in eigendom heeft. Bepaalde panden en locaties zullen dus prioriteit krijgen: die worden op niveau gebracht en optimaal ingevuld. Panden waarvan na analyse blijkt dat ze geen bijdrage leveren aan de doelstellingen van het bestuursakkoord, minder geschikt blijken of waarvoor de onderhouds- en renovatiekosten buitensporig zijn, worden gevaloriseerd. AG Vespa krijgt de opdracht om:
- Een beslissingsflow op te stellen die leidt tot opwaardering, herbesteding of valorisatie.
 - Een methode uit te werken om de geschiktheid en langetermijnkosten van het stedelijk patrimonium transparant te beoordelen.
 - De coördinatie op te nemen voor een optimaal ruimtegebruik: gedeeld gebruik, openstelling buiten de werkingsuren, geschiktheid voor de betreffende functie of maatschappelijke doelstelling daarbij leidende principes.
549. Terbeschikkingstelling van stedelijk patrimonium aan een tarief dat lager is dan de marktwaarde, is een belangrijke vorm van ondersteuning aan maatschappelijke partners. We geven uitvoering aan het principebesluit rond ondersteuning via vastgoed:
- We brengen de waarde van de gegeven ondersteuning transparant in beeld.
 - Het ter beschikking stellen van vastgoed als ondersteuning is alleen mogelijk met een ondersteuningsbasis of erkenning.
 - De ondersteunende bedrijfseenheid en AG Vespa geven een advies over de geschiktheid van het pand, de financiële aspecten tegenover de bijdrage aan de beleidsdoelstelling, en de draagkracht van de ondersteunde organisatie.

- De rechten en verantwoordelijkheden van de stad en de ondersteunde partner worden duidelijk vastgelegd. We waken erover dat deze worden gerespecteerd.
 - We stellen enkel vastgoed ter beschikking dat ervoor geschikt is.
550. We brengen en houden de onderhoudsconditie van het stadspatrimonium op peil en maken ons vastgoed zo energie-efficiënt als mogelijk.
551. AG Vespa onderzoekt de toekomstmogelijkheden van stedelijke panden met twee mogelijke uitkomsten: ofwel optimaliseren met het oog op betere kwaliteit, het behalen van veiligheids- en klimaatnormen en optimaal (gedeeld) ruimtegebruik, ofwel valoriseren.
- Optimaliseren:
 - i. Vastgoed met een heel specifieke functie of invulling.
 - ii. Panden die gebruikt worden voor basisdienstverlening van de stad.
 - iii. Vastgoed dat gebruikt wordt door organisaties die door de stad worden ondersteund en waar mogelijkheden voor optimalisering van ruimtegebruik zich aandienen.
 - Valoriseren:
 - i. Panden die leegstaan of aan het einde van hun levensduur zijn.
 - ii. Panden die worden gebruikt door organisaties die verder niet door de stad worden ondersteund.
 - iii. Panden die na de optimalisatieoefening leeg staan.
 - De opbrengsten van deze valorisaties zijn bestemd voor het Vastgoedfonds dat zal worden aangewend voor de kwalitatieve verbetering van het bestaand patrimonium (en slechts in ondergeschikte orde voor de aankoop van nieuw patrimonium).
 - Voor de valorisatie van panden die een strategische waarde hebben voor de stad, kijken we in de eerste plaats naar overdracht aan partners van de stad of aan erfpacht met behoud van de stedelijke grondpositie.
 - Voor panden met minder strategische waarde voor de stedelijke werking is verkoop de aangewezen optie. In de regel verkoopt de stad of haar dochters patrimonium onder voorwaarden. In principe geldt de schattingsprijs als het minimumbod op het criterium prijs.
 - Publieke gebouwen en gronden met (mogelijke) woonbestemming worden verkocht onder voorwaarden die passen binnen het stedelijk woonbeleid (betaalbaar wonen, gezinsvriendelijk wonen ...).

552. Ook al zullen deze afwegingen op een rationele manier gebeuren, de stad noch AG Vespa zijn blind voor de emotionele waarden die met gebouwen, invullingen, verenigingen en mensen (vooral vrijwilligers) samenhangen. We gaan daarom zorgzaam te werk en begeleiden verenigingen en personen die een gebouw zullen verlaten op een respectvolle manier. We communiceren hierbij positief en transparant.
553. Naar analogie met Technische Cluster Noord, starten we met de voorbereidingen om de stedelijke operationele diensten in de zuidrand te bundelen in een Technische Cluster Zuid. Dit zal een kwaliteitsvolle dienstverlening garanderen en de leefbaarheid in verschillende woonwijken versterken.

Personeel

554. De stad is een grote en aantrekkelijke werkgever. Om onze ambitieuze plannen te verwezenlijken beschikken we over voldoende personeelsleden met de nodige competenties. We stellen op basis van het nieuwe bestuursakkoord een duidelijke personeelsplanning op. We voeren een concurrentieel en hedendaags personeelsbeleid en zetten in op een positieve organisatie- en leiderschapscultuur.
555. De A-waarden Klantgerichtheid, Kostenbewustzijn, Integriteit, Diversiteit en Samenwerking blijven de leidraad voor het omgaan met collega's, burgers en partners. Rond deze waarden wordt beleidsmatig gewerkt. Medewerkers in data-gevoelige of veiligheidsfuncties worden grondig gescreend en opgeleid.
556. In een superdiverse stad zoals Antwerpen is het logisch dat ook de samenstelling van ons personeelsbestand eveneens een brede diversiteit vertoont. Daarom blijven we aandacht hebben voor de instroom en doorstroom van kandidaten met diverse achtergrond, met bijzondere aandacht binnen het management. We stimuleren groeikansen binnen ons personeelsbeleid.
557. De dienstverlening van de overheid gebeurt neutraal, niet enkel in werking maar ook in uitstraling. Levensbeschouwelijke of ideologische symbolen horen niet thuis in een functie waarbij personeel in rechtstreeks contact komt met de Antwerpenaar of externe partners. Om de groeiende polarisatie hierover te ontmijnen, overwegen we de invoering van uniformkledij, met name voor het personeel aan de loketten en in de stedelijke zorginstellingen. Hierbij kan optioneel een hoofddekseel worden voorzien zonder religieuze connotatie. We gaan hierover het sociaal overleg aan.
558. De jobs binnen de stad zijn uitdagend en aan heel wat verandering onderhevig. Om onze medewerkers hierin te ondersteunen, zetten we actief in op een beleid rond welzijn op de werkvloer en veerkracht van medewerkers. Daarnaast hebben we de ambitie om medewerkers aan ons te binden via de grote verscheidenheid aan jobs die we aanbieden. Daarom zetten we in op levenslang leren en het groeipotentieel van medewerkers zodat zij zich kunnen ontplooiën in een job volgens hun talenten, competenties en ambities.
559. Geweld, zowel verbaal als fysiek, tegen medewerkers van de stad wordt niet getolereerd. Er geldt een absolute nultolerantie.

560. De processen binnen de stedelijke werking worden continu tegen het licht gehouden. De burger verdient een efficiënte en kwalitatieve dienstverlening die zo goed mogelijk georganiseerd wordt.

Marketing en communicatie

561. De verbindende kracht van Antwerpen is de centrale lijn voor alle stedelijke communicatie, gericht op inwoners, bezoekers en bedrijven. De éénmerkstrategie rond de “Stralende A” wordt doorgetrokken met respect voor de eigenheid en autonomie van de districten en met behoud van bestaande bredere merken zoals de Grote Verbinding, Sporting A en Slim naar Antwerpen. We stroomlijnen boodschappen en kanalen naar vorm en inhoud met het oog op effectiviteit in doelstellingen en efficiëntiewinst in budget en personeelsinzet. Zo vormen alle campagnes van de stad en haar dochters één geheel. De communicatie van de stad is duidelijk en impactvol, richt zich op de sterktes van Antwerpen en de fierheid van de Antwerpenaar.
562. Er komt een nieuwe overkoepelende stedelijke campagnelijn waarmee we mikken op de trots van de Antwerpenaar en de verbondenheid met de stad en met mekaar. Die lijn overkoepelt alle campagnes en wordt dan ook door elk beleidsdomein in principe als baseline gebruikt.
563. Bij campagnes die zich richten op mentaliteits- of gedragswijziging brengen we de boodschap op een impactvolle manier en durven we de problemen benoemen. We richten ons hierbij op het positieve (het gewenste gedrag) en maken ook de inspanningen van de stad en de Antwerpenaren zichtbaar.
564. We bouwen de Mijn Antwerpen-app verder uit met focus op dienstverlening, informatie en gebruiksgemak voor alle Antwerpenaren.

Loketwerking

565. De burger kan ook buiten de reguliere werkuren terecht bij de loketten om zijn of haar administratieve dienstverlening in orde te maken. De regioloketten zijn minstens 2 avonden per week en iedere zaterdagvoormiddag open.
566. De burger kan rekenen op klantvriendelijk, behulpzaam en beleefd stadspersoneel. Het personeel krijgt voldoende vorming en ondersteuning om kwalitatieve dienstverlening aan te bieden. De dienstverlening gebeurt in het Nederlands. Het gebruik van klare taal is hierbij een aandachtspunt.
567. Digitalisering staat ten dienste van de Antwerpenaar: meer efficiëntie, minder administratieve rompslomp en minder verplaatsingen. We hebben hierbij speciale aandacht voor slechtzienden. Waar mogelijk ontlasten we onze inwoners en ons personeel via automatische rechtentoekenning.
568. De Mijn Antwerpen-app fungeert als een loket op zak en is een succesvol instrument om de dienstverlening te verbeteren. De burger kan deze app niet alleen gebruiken om

digitale uittreksels terug te vinden en een afspraak te maken, maar kan ook de stand van zaken van al zijn stedelijke dossiers, meldingen en interacties met de stad opvolgen. Zo is de stad 7/7 bereikbaar voor haar inwoners.

569. De loketwerking is digitaal voor wie het kan, fysiek voor wie het moet. We verkleinen de kloof tussen overheid en burger door in te zetten op nabije en toegankelijke dienstverlening. Bepaalde Antwerpenaren hebben nood aan een fysiek aanspreekpunt voor laagdrempelige eerstelijns hulp. We onderzoeken of we hiervoor samen met B-post een proefproject kunnen uitbouwen, dat na positieve evaluatie uitgebreid kan worden over het grondgebied van de stad Antwerpen.
570. Voor minder digitaal vaardige Antwerpenaren is digitale dienstverlening niet evident. Sociale centra, woonzorgcentra en multifunctionele stadsgebouwen staan het dichtst bij kwetsbare groepen, daarom zorgen zij voor (fysieke) begeleiding op maat. Via de web- en digipunten begeleiden we Antwerpenaren in het gebruik van de app.
571. Nieuwkomers moeten snel duidelijkheid krijgen over hun toekomstmogelijkheden. Mensen die een verblijfsaanvraag indienen in het kader van tewerkstelling worden snel geholpen. Mensen zonder toekomstperspectief in onze stad worden via flankerend beleid richting (vrijwillige) terugkeer gestimuleerd. Het loket migratie werkt nauw samen met Atlas, dat nieuwkomers begeleidt richting Nederlands, werk en onderwijs.

Financiën

572. De financiering van de pensioenen zal een grotere hap uit het budget vragen dan tot nu toe het geval is. We steken onze kop niet in het zand en zullen hiervoor opnieuw de nodige middelen inschrijven op basis van geactualiseerde studies van Ethias. Onvoorziene eenmalige ontvangsten zullen in het pensioenfonds gestoken worden.
573. We verankeren onze positie voor de toekomst door enkel voor de financiering van investeringen indien nodig leningen aan te gaan, dus zeker niet voor de reguliere werking. We hanteren daarbij een leningplafond zodat de uitstaande schuld onder controle blijft. Sterker nog, we zorgen jaarlijks voor een voldoende groot positief exploitatiesaldo om onze investeringen zo veel mogelijk zelf mee te financieren. Ook houden we vast aan een jaarlijkse positieve autofinancieringsmarge, de andere parameter die aantoont dat we structureel financieel gezond zijn.
574. We passen diezelfde maatstaven toe bij alle entiteiten van de groep stad Antwerpen en houden zo ook de globale schuldpositie op gelijkaardige manier onder controle. Om dit overkoepelend te kunnen monitoren en aansturen, heeft de stad volledig inzicht in de financiën van de dochters en wordt er een geconsolideerd meerjarenplan en een jaarrekening opgemaakt van de publiekrechtelijke entiteiten van de groep stad Antwerpen. Waar nodig oefent de stad toezicht uit om die doelstellingen te behalen.
575. We gaan zonder meer voor een gezonde en sluitende stadsbegroting in evenwicht, die een ambitieus investeringsprogramma vertaalt in een meerjarenplan dat we uitvoeren zonder de belastingen te verhogen. Integendeel, we verlagen en vergroenen de belastingen wanneer we de kans zien, zowel voor onze bewoners als voor onze bedrijven.

576. Ontvangsten en uitgaven vallen niet mooi samen in de tijd. Hierdoor kan er soms nood zijn aan een korte termijn financieringskrediet, terwijl er op andere momenten tijdelijk middelen op een rekening staan. Een goede liquiditeitsplanning is onontbeerlijk om hier op een verstandige manier mee om te gaan. De stad treedt hier op als ‘centrale bankier’ voor de groep stad Antwerpen. Op die manier vermijden we versnippering van middelen en worden de beschikbare middelen zo efficiënt mogelijk ingezet. Eventuele tijdelijke overschotten zullen enkel op initiatief van de centrale bankier worden belegd, mét kapitaalsgarantie.
577. Door de genoemde financiële criteria/regels in verband met evenwichten en financieringen voor alle entiteiten van de groep stad Antwerpen te hanteren, kunnen we entiteiten voorzien van het nodige werkkapitaal en bij eventuele onverwachte noden op korte termijn eveneens van thesaurievoorschotten.
578. De samenwerkingsovereenkomsten met de entiteiten van de groep stad Antwerpen die hierover reeds zijn afgesloten, worden geëvalueerd en bijgestuurd waar nodig.
579. We gaan verder met de integratie van alle leidinggebonden nutsinfrastructuur. Daarnaast maken we werk van een verdere consolidatie van de samenwerkingsverbanden rond afval en de financiering van hernieuwbare energie. Daarbij houden we de belangen van de stad en haar inwoners voor ogen.
580. We moeten niet alles zelf of alleen willen doen. Voor vele aspecten van ons ambitieus programma, komen we in aanraking met andere partners. Dat kunnen andere overheden zijn, maar ook middenveldorganisaties en private partners. We rekenen erop dat zij op tijd hun deel van de verantwoordelijkheid opnemen en het budget voorzien.
581. In relatie tot onze dienstverleners, leveranciers en aannemers stellen we ons laagdrempelig op. We zetten door op de ingeslagen richting om lokale ondernemers te rekruteren, we vergemakkelijken deelname en we bestrijden marktmonopolies door contracten waar mogelijk toe te wijzen aan meer dan één ondernemer. We houden het vizier op duurzaamheid, fair trade, ethische clausules (ook in relatie tot de landen van herkomst), het tegengaan van sociale dumping en het stimuleren van ondernemingen die zich inspannen op vlak van arbeidsmarktintegratie in ons aankoopbeleid. Na toewijzing bewaken we het gelijk speelveld en zien we toe op de naleving van de vastgelegde contractvoorwaarden. Als betrouwbare partner halveren we de wettelijke betalingstermijnen, met gunstig effect op de cashpositie van bedrijven. Met onze expertise behartigen we de belangen van de groep als professionele gespreks- en onderhandelingspartner. We zetten in op technieken voor innovatief aanbesteden.
582. We werken met het geld van de belastingbetaler. We zijn daarom niet enkel streng voor anderen, we leggen de lat ook hoog voor onszelf. We stellen onszelf voortdurend de vraag ‘Doen we de dingen juist en doen we de juiste dingen?’ Een evenwichtig organisatiebeheersingssysteem stelt ons hiertoe in staat. Met een integraal beleid voor de groep stad Antwerpen leggen we zo de focus op wat er echt toe doet en komt er tijd vrij voor verdiepende analyses en opvolging van cruciale en/of complexe dossiers. Zo bouwen we verder aan een doelmatige en efficiënte overheid.

Bestuurszaken, decentralisatie en ondersteuningsbeleid

583. We bestendigen en verruimen de werking van Interne Audit en Inspectie Financiën als onafhankelijke diensten. Het audituniversum wordt verruimd naar de hele groep stad Antwerpen en er is één Auditcomité voor de hele groep. IF maakt afspraken op maat van en met respect voor de specifieke werking van alle entiteiten binnen de groep.
584. De rollen, taken en organisatie van Inspectie Financiën en Interne Audit worden geëvalueerd en bijgestuurd zodat er een duidelijke invulling komt van de tweede- en derdelijnscontrole op de financiën en processen van de groep stad Antwerpen.
585. Het bestaande model van doelstellingen en beleidsdomeinen wordt vereenvoudigd. Het beleid, de administraties en de autonome entiteiten werken met eenzelfde lijst van strategische projecten met duidelijk eigenaarschap per project. De focus ligt op realiseren, op het bereiken van onze doelstellingen. De stad kan uitvoerder, regisseur of facilitator zijn. Via kwartaalrapporteringen wordt de vooruitgang hiervan collegiaal gemonitord en worden sleutelkwesaties opgelost.
586. De afdeling Fondsen voert actief de regie over de werving van Vlaamse, federale en Europese fondsen en houdt het overzicht over de opportuniteiten op langere termijn. Zo halen we strategisch zo groot mogelijke geldstromen binnen in functie van de reële noden en concrete projecten, en vermijden we versnippering binnen de verschillende bedrijfseenheden.
587. De stad ondersteunt structureel initiatieven en verenigingen die bijdragen aan de realisatie van de stedelijke doelstellingen. We volgen dit op aan de hand van duidelijke afspraken, transparante financiële gegevens en concrete indicatoren. We zijn een betrouwbare partner voor wie meewerkt aan een stad waarin burgers harmonieus samenleven. We behouden daarbij de voorwaarden uit het kaderbesluit rond ondersteuningsbeleid. Wie ondersteuning krijgt, engageert zich om:
- Op een constructieve manier mee te werken aan de opbouw van een stad waarin burgers zonder onderscheid, met respect voor elkaar, harmonieus samenleven.
 - Zich in te schakelen in de waarden en normen van de Verlichting en de mensenrechten.
 - Het Nederlands te gebruiken als voertaal.
 - De A-waarden (diversiteit, integriteit, klantgerichtheid, kostenbewustzijn, samenwerken) mee uit te dragen in de eigen werking.
 - In de eigen communicatie bij te dragen aan de doelstellingen van de stad en de districten
 - Vermoedens van strafbare feiten te melden.
 - De ondersteuning aanwenden op een wijze die in strijd is met bovenstaand engagement leidt steeds tot sancties zoals:
 - i. Het weigeren of terugvorderen van de ondersteuning.

- ii. Het éézijdig beëindigen van de samenwerking.
 - iii. Een huurverbod in alle stedelijke infrastructuur.
 - iv. Het weigeren van logistieke ondersteuning.
588. We creëren een kader om bij partners die meer dan 500.000 euro per jaar aan ondersteuning van de stad ontvangen een stadscommissaris af te vaardigen. Die stadscommissarissen hebben als taak het bewaken van de goede besteding van stedelijke middelen en de realisatie van de stedelijke doelstellingen waarvoor de organisatie wordt betoelaagd.
589. De Vlaamse overheid heeft haar subsidieregister opgeleverd. De stad en de districten pleiten voor een integratie en consolidatie van dit register met haar eigen lijsten om zo transparantie van subsidiëringen helder in beeld te brengen.
590. Ons ondersteuningsbeleid is ook van toepassing op logistieke ondersteuning, huisvesting en stadsdagen van stedelijke partners.
591. We blijven inzetten op strategische relaties in het buitenland. We focussen op economische en culturele diplomatie, waarbij we in de eerste plaats op zoek gaan naar synergiën naar aanleiding van concrete opportuniteiten gesignaleerd door onze economische spelers. Een geïntegreerde werking van Externe Relaties met Business en Innovatie is daarbij noodzakelijk.
592. De stad zet de actieve historische zusterbanden met een aantal (haven-)steden verder, maar gaat geen nieuwe verzusteringen aan. Mits een duidelijke win-win voor beide steden kan wel een nieuw (al dan niet tijdelijk) partnerschap opgezet worden. De opportuniteit voor zo'n partnerschap wordt bepaald aan de hand van een acquisitieprofiel, waarin concrete economische, culturele en maatschappelijke voordelen voor beide partners centraal staan.
593. Het beleid rond Internationale Solidariteit focust zich in de eerste plaats op landen en gemeenschappen waarmee Antwerpen via de diaspora een sterke band heeft. We evalueren hoe we met gerichte ondersteuning in noordwerking een maximale impact in het Zuiden kunnen genereren. We verkiezen om te investeren in projecten met een duurzame impact. We focussen op de bestaande convenantenwerking. Focus is belangrijk: zowel thematisch als geografisch. Verder bekijken we het overlegmodel samen met de partners. We evalueren de werking van AROSA en herbekijken in overleg wat hun toekomstige rol kan zijn.
594. De besluiten over de bevoegdheidsverdeling tussen stad en districten worden nu na één legislatuur geëvalueerd en er wordt bekeken waar de uitvoering en samenwerking kan verbeteren. Het district is het eerste aanspreekpunt voor de lokale bevoegdheden. De stad respecteert de bestuurlijke autonomie van de districten.
595. De verdeelsleutel voor de budgetenveloppe onder de districten blijft behouden. In het kader van de investeringsnoden van het openbaar domein worden er meer middelen voorzien. We vergroten de financiële slagkracht van de districten. Hun budget wordt opnieuw bekeken in functie van hun bevoegdheden.

596. De stad geeft geen geormerkte dotaties meer aan de districten. De stad kan wel de investeringsdotaties voor de districten verhogen in het kader van algemene beleidsdoelstellingen om de vernieuwing van het publiek domein te versnellen, zonder deze middelen in welbepaalde projecten vast te zetten.
597. De stadsadministratie werkt voor het stadsbestuur en de tien districtsbesturen. Het aantal personeelsleden per district wordt bepaald door de verdeelsleutel. Daarnaast schakelen ook de stedelijke medewerkers zich in om de besluiten van de districtsbesturen mee uit te voeren. We zorgen voor inzicht in de prestaties van de personeelsleden van stad en districten, zodat geobjectiveerd kan worden dat elke stadsmedewerker de taken van de 11 besturen uitvoert. Daartoe onderzoeken we een systeem van trekkingsrechten.
598. In de projectwerking van de stad en de districten worden de verantwoordelijkheden geëvalueerd. Vaak gaat een dossier door handen van verschillende medewerkers. De stad gaat voor één verantwoordelijke voor één dossier over de verschillende beleidsdomeinen heen. Dit doen we door een duidelijke afbakening van de verantwoordelijkheid van de medewerker en beoordeling van die medewerkers op basis van de realisatie en uitvoering.
599. De districten mogen een extra lokale medewerker voor beheer en opvolging van het openbaar domein aanduiden. Zij kunnen als projects- en beheersconsulent optreden en krijgen de opdracht en het mandaat om kleine herstelwerken snel uit te (laten) voeren en op te treden als werftoezichter.
600. De bevoegdheid openbaar domein is (deels) de bevoegdheid van de districten. Alle betrokken draaiboeken en andere kaders worden met hen afgestemd. De stad neemt de procedures voor de (her)aanlegprojecten van het openbaar domein van de districten onder de loep met het oog op efficiëntieverbeteringen. De doorlooptermijn voor deze projecten is vandaag lang. De districten zijn de investeringsbesturen bij uitstek, dus moeten zij snel en efficiënt kunnen schakelen in de planning en uitvoering van projecten.
601. In 2001 kregen de Antwerpse districten een eigen verkozen bestuur. Om het 25-jarig jubileum hiervan te herdenken, het Antwerpse bestuursmodel te vieren en het belang van de democratische en maatschappelijke waarden te benadrukken, zal het jaar 2026 een heus feestjaar worden voor de districten. Daarenboven verwelkomen we ook het nieuwe district Borsbeek. Dat feestjaar zal de identiteit en het unieke karakter van onze districten in de verf zetten. In samenwerking met de districtsbesturen zullen we voor elk district afzonderlijk een feestprogramma uitwerken waar alle districtsbewoners van kunnen genieten.
602. We maken de hele stedelijke organisatie cyberveilig volgens de geldende normen. De Chief Digital Officer zet een groepsbrede, robuuste strategie uit waarbij bescherming tegen cyberaanvallen en kostenefficiëntie voorop staan. Deze strategie wordt door Digipolis uitgerold.
603. Voor de verdere digitalisering van onze ondersteunende processen kiezen we zo veel mogelijk voor standaardisering en vermijden we nodeloos duur maatwerk. Digipolis zet effectieve, efficiënte en transparante bedrijfsvoering hoog op de agenda, over de werking en kosten wordt inzichtelijk gerapporteerd.

604. We bestendigen ons systeem van klachtenbehandeling en zorgen voor een correcte opvolging van de aanbevelingen van de ombudsdienst.
605. Als de stad beroep doet op externe leveranciers van goederen of diensten doen we dat bij voorkeur bij Antwerpse ondernemers. We communiceren actief over onze oproepen en maken ondernemers warm om zich in te schrijven. Zo kunnen we onze jubilarissen bijvoorbeeld in de bloemetjes zetten met een leuk geschenk van een lokale handelaar in plaats van een onpersoonlijke cadeaubon van een grote keten.

Veilige stad

Antwerpen is onze veilige haven. Alle Antwerpenaren moeten zich hier veilig en geborgen thuis voelen. Antwerpen is vandaag de veiligste grootstad van het land. Dat moet zo blijven. We werken aan een leefbare, warme stad en doen de criminaliteit en overlast verder dalen.

Een veilige stad is een fundament van onze stedelijke werking en doordringt en overbrugt vele diensten en kerntaken. Leefbaarheid en veiligheid zijn verantwoordelijkheden die gezamenlijke inspanningen en wederzijds respect vragen. Van alle stedelijke entiteiten, maar ook van alle Antwerpenaren en bezoekers.

Veiligheid betekent meer dan kordaat ingrijpen bij overlast of criminaliteit. Een veilige stad doet er alles aan om zo weinig mogelijk situaties te laten escaleren. Door preventie, hulpverlening, een ketenaanpak of maatwerk. Dat komt het veiligheidsgevoel van alle Antwerpenaren ten goede.

Dat begint in onze wijken. We schakelen een versnelling hoger met de wijkgerichte werking van onze stads- en veiligheidsdiensten. We zorgen ervoor dat al wie meewerkt aan een veilige stad, verder kijkt dan de eigen doelstellingen en bevoegdheden. Handhaving is in dat verhaal niet de enige focus, maar een sluitstuk om doortastend en doelgericht op te treden wanneer het toch noodzakelijk is.

In het kader van de internationale drugsproblematiek blijft Antwerpen samen met andere havensteden en bovenlokale (veiligheids)diensten het voortouw nemen om het politiek en maatschappelijk bewustzijn te vergroten. Drugs richten onnoemelijke maatschappelijke schade aan, verwoesten mensenlevens en leiden tot onaanvaardbaar geweld in onze stad.

Drugsoverlast en -criminaliteit pakken we verder aan. Tegelijk versterken we de preventieve, hulpgerichte zorg om de verslavingsproblematiek en de daaraan gerelateerde gezondheidsuitdagingen aan te pakken. Dat vergt een sterke samenwerking van lokale en bovenlokale partners met een driesporenbeleid van vraagbeperking, curatie en aanbodbeperking.

Voor verkeersveiligheid zijn individuele verantwoordelijkheid en respect cruciaal. We hanteren het principe van de 5 E's: Engineering, Education, Engagement (of Encouragement), Enforcement en Evaluation. We treden streng op tegen verkeersovertredingen van alle weggebruikers en zetten in op handhaving van zone 30 en fietsstraten, roodlichtnegatie, tegen de richting fietsen ... We pakken de killers (drugs, alcohol en snelheid) doortastend aan.

606. Veiligheid en leefbaarheid worden bepaald door de kwaliteit van de omgeving waarin we wonen en verblijven en de mensen waarmee we in aanraking komen. Onze wijken zijn daarbij de sleutel. We hanteren een wijkgerichte methodiek met drie stappen:
- In elke wijk is en blijft een buurtregisseur actief die een signaalfunctie heeft en preventief de leefbaarheid van de buurt ondersteunt.
 - Daarnaast selecteren we aandachtswijken, waar complexere veiligheids- en leefbaarheidsproblematieken spelen. Daar verwachten we van alle stedelijke actoren een gecoördineerde en doelgericht inzet voor structurele leefbaarheidsmaatregelen.
 - De gebiedsgerichte werking, in samenwerking met het Parket en andere federale diensten, passen we toe in Deurne-Noord en op het Kiel.
607. In de te bepalen aandachtswijken, waar complexe veiligheids- en leefbaarheidsproblematieken spelen, sturen we de beschikbare stedelijke middelen en diensten transversaal aan zodat ze elkaar versterken in de doelgerichte aanpak van de leefbaarheid in deze wijken.
608. We verwachten van alle stedelijke partners dat ze de focus leggen op deze aandachtswijken via structurele leefbaarheidsmaatregelen in de domeinen veiligheid, leefbaarheid, armoede, wonen, onderwijs, jeugd, sport, cultuur en publiek domein. Met verbeterde coördinatie worden dan ook doelgerichte transversale stedelijke actieplannen opgemaakt.
609. Door de beschikbare middelen transversaler en gericht te bundelen, kan er gefocust worden op fenomenen zoals probleempanen, problematisch gedrag en ondermijning om tot duurzame verbetering te komen.
610. We breiden de succesvolle gebiedsgerichte werking Deurne-Noord uit naar het Kiel. Deze langdurige intensieve holistische wijkaanpak met structurele ondersteuning vanuit politie, parket, douane, arbeidsauditoraat, inspectiediensten, stadsdiensten, hulpverlening, jeugdwerk en andere (stedelijke) partners en onder regie van de stadsmarinier zorgt voor scherpere beeldvorming en kan via de verhoogde en gereserveerde inzet van capaciteit en middelen de veiligheid en leefbaarheid in dat gebied verbeteren.
611. Alle betrokken (stads)diensten scharen zich achter deze “whole of government” - aanpak en engageren zich om de nodige middelen vrij te maken en deze gebundeld in te zetten in deze gebieden.
612. De stadsmariniers brengen de gebiedsgerichte werking in Deurne Noord en het Kiel in de praktijk. De stadsmariniers hebben het mandaat en de middelen om oplossingen in functie van leefbaarheid en veiligheid voor te stellen en waar nodig versneld door te duwen. Ze kunnen, mits akkoord van het college, transversaal binnen de stedelijke groep dwingende prioriteiten leggen binnen hun wijk waarmee ze de betrokken stadsdiensten en stedelijke partners in stelling kunnen brengen.
613. De stadsmariniers worden versterkt en krijgen een eigen budget voor leefbaarheids- en veiligheidsinitiatieven met een structurele impact in hun wijk.

614. Er wordt een investeringsfonds voor veiligheid en leefbaarheid opgericht voor de gerichte en selectieve aankoop van overlastpanden of opportuniteiten die een buurt opwaarderen. Zo kan er bijvoorbeeld bijkomende open ruimte worden ontsloten en kunnen aanslepende leefbaarheidsproblemen structureel worden opgelost.
615. We vergroten onze impact door proactiever en gebiedsgerichter te werken. We brengen meer toezicht op straat tegen overlastproblemen zoals sluikstorten, nachtlawaai en vandalisme, waarvoor de GAS-wetgeving essentieel is.
616. We versterken de stadsbrede werking van het eengemaakt toezicht. Daaronder vallen onder andere woon-, bouw-, brand- en milieutoezicht en hun ondersteunende diensten zodat overtredingen passend aangepakt en bestraft worden. Zo kan er ook sneller en gericht ingespeeld worden op nieuwe fenomenen en complexe handhavingss dossiers. Specifieke aandacht gaat naar complexe woon- en huisvestingsgerelateerde overlast.
617. In de aanpak van ondermijnende criminaliteit streven we ernaar een proactieve evaluatie van bedrijven mogelijk te maken. De politie en Maatschappelijke Veiligheid verzamelen en verwerken hiervoor informatie over bedrijven en het achterliggende bestuurdersnetwerk uit diverse bronnen. Deze informatie gebruiken we om vroegtijdige signalen van vermoedelijke fraude te kunnen detecteren. We engageren ons om deze informatie te gebruiken, waardoor de lokale bedrijfsgemeenschap beter wordt beschermd en middelen efficiënter en correcter ingezet worden.
618. De functie van toezichter wordt opgewaardeerd. De toezichters werken sensibiliserend, aanklappend en indien nodig sanctionerend. Ze werken flexibel en krijgen moderne werkingsmiddelen. Ze hebben allen vaststellingsbevoegdheden en treden aanklappend op.
619. We richten de beschikbare capaciteit voor de handhaving van bouwovertradingen prioritair op ernstige inbreuken zoals onvergunde handelingen die de leefbaarheid aantasten (opdelen van panden, functiewijzigingen ...) of die de veiligheid in het gedrang brengen.
620. We blijven in nauwe samenwerking met politie en parket strijden tegen ondermijnende criminaliteit en overlast. Via gerichte gezamenlijke acties ageren politie, parket en stad tegen de criminele invloeden door ze te identificeren, ontwrichten en ontmantelen. We vragen aan de hogere overheden om te investeren in de versterking van politie, parket, toezichtsdiensten en flankerende maatregelen in het kader van een gemeenschappelijke aanpak.
621. We dringen bij de federale overheid aan op een herziening van de wet op de bestuurlijke handhaving en vragen de uitbreiding ervan naar Nederlands model waardoor we als lokaal bestuur krachtiger en proactiever zullen kunnen optreden tegen gekende overlastpanden en winkels of horecazaken die een dekmantel zijn voor criminele activiteiten.
622. Overlast van drug- en alcoholgebruik op het openbaar domein wordt op een structurele manier aangepakt voor een geïntegreerde aanpak van hulpdiensten en de politie. Hierbij zijn geen taboes en baseren we ons op resultaten in andere steden in binnen- en buitenland.

623. Een alcoholverbod op het openbaar domein is een sterk hulpmiddel voor de leefbaarheid en leidt tot een voelbare vermindering van overlast en zwerfvuil. We zetten dit middel enkel gericht in en evalueren periodiek.
624. Als sluitstuk maken we gebruik van handhaving, plaats- en toegangsverboden of andere bestuurlijke maatregelen om publieke plaatsen leefbaar te houden.
625. In parken en of gebieden die recreatief worden gebruikt, houden we meer toezicht om overlast of claimgedrag tijdig aan te pakken.
626. In probleemstraten of -panden zetten we meer in op periodieke controles door een multidisciplinair team. Op die manier worden op een kort tijdsbestek en tegelijk tal van knelpunten en schendingen onderzocht met het oog op het verbeteren van de leefbaarheid (drugs, overlast, arbeidsinspectie, immigratie, handelspraktijken ...).
627. Antwerpen is een tolerante stad. Er is geen plaats voor (seksuele) intimidatie. Daders worden hier kordaat op aangesproken en riskeren een GAS-boete bij verstoring gedrag. Via campagnes verhogen we de aangiftebereidheid voor respectloos of strafbaar gedrag zoals discriminatie en haatmisdrijven.
628. We bieden preventietips voor veilig uitgaan waarbij we samenwerken met de uitgaanssector en versterken mensen in hun handelingskader wanneer ze geconfronteerd worden met ongewenst gedrag. Politie en stedelijke medewerkers krijgen bijkomende training voor de behandeling van deze feiten.
629. We blijven strijden tegen alle vormen van mensenhandel. Samen met de bevoegde overheden bekijken we hoe we kwetsbare personen goed kunnen opvangen in de stad.
630. De strijd tegen intra-familiaal geweld, seksueel geweld en partnergeweld wordt samen met de politie, hulpverlening en het parket verder gevoerd. Het 'Veilig Huis' biedt hierbij een veilige en toegankelijke haven. Maatregelen zoals een stalkingsalarm en contactverboden voor geweldplegers zorgen ervoor dat we kort op de bal kunnen spelen. In samenwerking met andere diensten stelt de politie een actieplan op voor de strijd tegen femicide en gendergerelateerde doding, en al het geweld dat eraan voorafgaat en voert dat systematisch uit.
631. Voor elk groot bouwproject en elke grondige heraanleg van een straat, plein of wijk moet vanaf de projectdefinitie een ruimtelijk veiligheidsadvies worden geformuleerd om de veiligheid te verhogen en nood aan toezicht en handhaving tot een minimum te herleiden.
632. We geven prioriteit aan vroegtijdige detectie en de opvolging van radicalisering, waarbij de focus ligt op een persoonsgerichte aanpak. Scholen, verenigingen en familie worden nauw betrokken inzake preventie. De politie besteedt aandacht aan onderzoek naar rekruteringsmethoden en digitale communicatiekanalen van ronselaars en haatpropaganda op het internet. Bij de aanpak van radicalisering leggen we een evenwichtige focus op alle vormen van radicalisering.
633. De Wijkwerking is de nabijheidspolitie bij uitstek. De wijkwerking is zichtbaar en aanspreekbaar aanwezig voor de Antwerpenaar. We benutten de terreinervaring van de wijkwerking optimaal en versterken daarom haar werking en capaciteit ook verder.

De nadruk ligt op de relatie met de burgers en verenigingen zodat veiligheidsproblemen in de wijk structureel aangepakt worden. Medewerkers van de wijkwerking krijgen dezelfde waardering als bij de afdelingen die de hardere politietaken op zich nemen. De wijkagent verplaatst zich bij voorkeur te voet of per fiets. Naast het verder promoten van de bestaande mogelijkheden om politie te bereiken houden we ook wijkbezoeken en spreekuren om rechtstreeks voeling te houden met wat er leeft in de wijken.

634. Bij (dringende) interventies komt de politie naar de Antwerpenaar zelf.
635. Persoonlijk contact leidt tot meer tevredenheid over en een beter beeld van de Antwerpse politie. Daarom maakt de Onthaalfunctie van de politie een duidelijke stap voorwaarts inzake bereikbaarheid en opvolging van oproepen via de Blauwe Lijn.
- De nieuwe politievoertuigen zijn rijdende kantoren, uitgerust om de belangrijkste verklaringen ter plaatse af te nemen.
 - Het nieuwe hoofdkantoor van de politie is altijd open. We monitoren de wachttijden van de onthaalkantoren en sturen deze bij waar nodig.
 - Voor wie wel naar het politiekantoor komt, zorgen we voor een warm onthaal en behouden we de mogelijkheid om via niet-digitale weg met de politie in contact te komen.
 - De triage en opvolging van oproepen via de Blauwe Lijn wordt versterkt. Mensen die eigenlijk bij een andere dienst moeten zijn, worden correct doorverwezen. Waar mogelijk krijgen burgers feedback over wat er met hun oproep verder is gebeurd.
636. Technologie en geavanceerd materiaal kunnen contact tussen de politie en de Antwerpenaren nooit vervangen, maar zijn wel een belangrijk hulpmiddel om overlast en criminaliteit snel te detecteren en aan te pakken. We blijven dus investeren in de werking, kwalitatief personeel en innovatieve technologie voor de Antwerpse lokale politie. We zetten nog sterker in op technologie en datagerichte aansturing van de hulp- en handhavingdiensten. Via innovatieve technologieën zoals AI (tekstanalyse), robotica, camera's, dronenetwerk, software ... versterken we de operationele werking. De politie werkt even kostenbewust als de andere stedelijke diensten. Elke investering wordt onderworpen aan een duidelijke business case.
637. De politie treedt streng op tegen verkeersovertredingen, vooral wat betreft rijden onder invloed, overdreven snelheid, roodlichtnegatie, tegen de rijrichting rijden, geluidsoverlast van wagens enz. Er komt een betere handhaving met vaste en mobiele camera's dankzij de inzet van GAS 5. De aanleg van het openbaar domein is erop gericht langzaam verkeer op een natuurlijke wijze te stimuleren.
638. De afdeling Openbare Orde maakt evenementen en manifestaties mogelijk zodat de organisatoren hun vrijheid van meningsuiting en vereniging zodanig kunnen uitoefenen dat de rest van de bevolking zo weinig mogelijk hinder ondervindt en de openbare veiligheid gewaarborgd blijft.
639. Om de vinger aan de pols te houden van wat er gebeurt in de stad monitoren we verschillende digitale kanalen, zoals Hoplr en dergelijke. We versterken ook onze BIN-

werking en bekijken ook of we BIN's kunnen opzetten voor specifieke groepen die permanent aanwezig zijn in de stad, zoals taxichauffeurs, parkeerwachters ...

640. We blijven inzetten op de strijd tegen cybercriminaliteit, een bijzonder kwalijke vorm van misdaad waarvan Antwerpenaren grote gevolgen ondervinden.
641. Door te investeren in eigen rekrutering, opleiding, welzijn en kwalitatief personeelsbeheer zorgen we voor wendbaardere en veerkrachtige politieagenten die klaar zijn voor de steeds veranderende maatschappelijke context in een zo optimaal mogelijke werkomgeving. Door middel van ons aanwervingsbeleid en het dagelijkse politiebeleid willen we ervoor zorgen dat zoveel mogelijk Antwerpenaren zich kunnen herkennen in hun politiekorps. De politie laat een longitudinaal onderzoek uitvoeren naar de resultaten van de eigen rekrutering in vergelijking met de traditionele centrale aanwervingen. Uiteraard blijven capaciteiten en competenties de voornaamste wervingscriteria.
642. Op risicovolle plaatsen zoals drukbezochte locaties en rondom Joodse instellingen voorzien we een duurzaam, verhoogd veiligheidstoezicht als er sprake is van een verhoogd dreigingsniveau. We vragen aan de federale overheid om te voorzien in de inzet van de federale politie en/of andere veiligheidsdiensten (bijvoorbeeld de DAB) voor dit bijkomend toezicht zodat de eigen capaciteit opnieuw vrijgemaakt kan worden voor de kerntaken. We dringen bij de federale overheid bijkomend aan om te onderzoeken of veiligheidsagenten ook lokaal aan te werven.
643. Respect voor overheidsfunctionarissen en hulpdiensten is essentieel. We willen dat alle vormen van intimidatie of geweld tegen overheidspersoneel en hulpverleners, zoals politie, brandweer, parkeerwachters en zorgpersoneel, met prioriteit door justitie worden behandeld. We stimuleren hulpverleners en veiligheidsdiensten om agressie steeds te melden en klacht neer te leggen en leggen een GAS-boete op wanneer het parket niet kan tussenkomen.
644. De brandweer en andere hulpdiensten kunnen blijven rekenen op politiebijstand tijdens interventies met een hoog risico.
645. Voor wapenbezit op het openbaar domein geldt een nultolerantie. Hier wordt actief toezicht op gehouden.
646. De nationale samenwerkingen rond FOCUS en ANPR worden versterkt. Ook multidisciplinaire samenwerkingen, zoals met de Brandweerzone Antwerpen of andere partners worden verder bevorderd.
647. Bij zijn aankoopbeleid van materiaal zal de politie bijzondere aandacht hebben voor de ethische aspecten in relatie tot de landen van productie en verkoop.
648. We zorgen voor een betere samenwerking tussen de stedelijke diensten, scholen, jeugdwerkwijzen, politie en justitie rond de doelgroep jonge aanwas. Deze jongeren kunnen vanuit kwetsbaarheid en aanwezige criminele actoren in hun leefwereld de nieuwe instroom vormen van de volgende generatie (drugs)criminelen.
649. We gaan problematisch jongerengedrag tegen en grijpen zo vroeg en kordaat mogelijk in met een aangepaste totaalaanpak. We treden ook sterk op tegen de vorming van

jongerenbendes (drillrap, dealen ...). Door vroegdetectie en het continuüm van preventie tot ketenregie voor de meest complexe dossiers te versterken via extra capaciteit in de huidige werkvormen (ketenaanpak KOMPAS+, PROJO van de PZA en Sociale Interventie van MV) aangevuld met nieuwe werkvormen, kan begeleiding zo vroeg mogelijk en zo intensief als nodig worden opgestart.

650. We blijven onze pioniersrol omtrent prostitutiebeleid verderzetten. Onterecht gebruik van panden met tijdelijke of occasionele logies via een boekingsplatform (AirBnB, Booking.com ...) in het kader van prostitutie en mensenhandel pakken we verder aan.
651. De Voetbalcel werkt samen met de voetbalclubs en supportsverenigingen aan het tegengaan van hooliganisme, racisme en antisemitisme in en buiten de stadions. We verwachten van alle actoren dat ze hun verantwoordelijkheid opnemen.
652. Om de lokale impact van de (inter)nationale drugsriminaliteit aan te kunnen pakken vragen we de hogere overheden om de slagkracht van de federaal gerechtelijke politie Antwerpen (FGP), scheepvaartpolitie, inspectiediensten waaronder de Douane en het parket in Antwerpen dringend te verhogen in functie van de werkelijke werklust. Alleen zo kunnen we de strijd tegen de georganiseerde drugsriminaliteit effectief voeren in het belang van de veiligheid van de stad en haven. Onze lokale politie treedt kortdurend op tegen druggereleerde geweld via een gerichte en verstorende aanpak in samenwerking met de federale bevoegde diensten. We nemen bestuurlijke maatregelen tegen panden die betrokken zijn bij dat geweld om de openbare orde te vrijwaren.
653. We zetten in het kader van het Stroomplan en de bestrijding van georganiseerde criminaliteit (ondermijning) en internationale drugshandel verder in op de samenwerking en infodeling tussen lokale en federale politie, parket en andere inspectiediensten. Het drugsondersteuningsteam en het financieel onderzoeksteam worden daarbij uitgebreid.
654. De havens van Antwerpen-Brugge, Rotterdam en Hamburg richten een formeel havenveiligheidsnetwerk op dat periodiek samenkomt. We spreken onderling af welke beveiliging in onze havens nodig is en streven samen naar interne toepassing van onze normen. Dit netwerk overlegt met andere havens, havenbedrijven, veiligheidspartners en private bedrijven en neemt waar nodig initiatieven naar overheden voor initiatieven die buiten haar bevoegdheden vallen.
655. Wat de lokale aanpak van de drugsproblematiek betreft voeren we de strijd tegen dealers en druggereleerde overlast op het openbaar domein verder op. We dringen bij de federale overheid aan om een sluitstuk te voorzien voor het fenomeen van drugsdealers zonder legaal verblijfsstatuut via de realisatie van een bijkomend gesloten centrum, meer Antwerpse capaciteit voor uitzettingen en een verhoogde gevangenis capaciteit. We blijven consequent drugspanden bestuurlijk sluiten.
656. Camera's zijn een zeer waardevolle aanvulling om de toezichtscapaciteit van politie en de stedelijke toezichters te verhogen en efficiënter te maken. Samen met de stedelijke cameramanager, maatschappelijke veiligheid en de lokale politie wordt de transversale camerawerking van de stad verder versterkt in een duidelijk governance model en wordt het innovatief en efficiënt gebruik van technologieën binnen de stad verder gestroomlijnd.

657. We ontwikkelen een camerabeleid dat transparant is en waarin de doelen en toepassingen publiek worden gecommuniceerd. Een helder afwegingskader voor investeringsbeslissingen zijn daarbij essentieel. We evalueren de bestaande netwerken en streven naar effectieve en efficiënte inzet van middelen en technologie.
658. De komende jaren zullen heel wat grote stadsontwikkelingsprojecten worden opgeleverd die door hun publieke functie een flankerende cameranood genereren. Ook de bestaande veiligheidscamera's en infrastructuur dienen blijvend te worden gemoderniseerd en verder uitgebreid waar nodig. We voorzien in de nodige structuren en werkmiddelen om deze verhoogde cameranood voldoende vlot te kunnen uitrollen.
659. Bij de realisatie van nieuwe grote publieke en private projecten behoort de uitrusting met (vaste) camera's tot de standaardvoorwaarden. Bij grote aanlegprojecten op openbaar domein wordt standaard een ruimtelijke veiligheidscheck doorgevoerd onder meer in functie van de cameranood en toekomstige aansluitingen. Bij (her)aanleg van het openbaar domein en voor stadsontwikkelingsprojecten wordt de investeringskost en onderhoudskost voor cameratoezicht opgenomen door de bouwheer of beheerder in de algemene project- en beheerskost wanneer op grote schaal nieuw en bijkomend openbaar domein wordt voorzien of heraangelegd, wanneer na analyse de locatie overlast of criminaliteitsgevoelig is of wanneer bij (her)ontwikkeling een grote veiligheids- of overlastimpact verwacht kan worden op de omgeving.
660. Bij private projecten nemen we bij een overdracht naar openbaar domein of bij publiek toegankelijke buitenruimte deze kosten voor camera's op als ontwikkelingskost.
661. Naast de vaste camera's maken we de omslag naar meer mobiele en semi-verplaatsbare veiligheidscamera's in combinatie met een vaste basisinfrastructuur, zodat camera's flexibeler kunnen worden ingezet in functie van de toezichtsnoden. We veranderen camera's geregeld van locatie om de pakkans te verhogen.
662. Er wordt, met respect voor de wettelijke richtlijnen en privacy, ingezet op innovatieve digitale toepassingen om camerabeelden en andere data slimmer en sneller te gebruiken. Zo zetten we het politie- en toezichtspersoneel intelligenter en gericht in om overlast en criminaliteit pro-actiever te bestrijden. We onderzoeken ook of sensoren (bijvoorbeeld geluid) een toegevoegde waarde kunnen betekenen om sneller in te kunnen spelen op incidenten of fenomenen.
663. Ook het ANPR-cameranetwerk (vast en mobiel) wordt verder uitgebreid gezien de enorme meerwaarde.
664. We zetten het rijke verleden van ons politiekorps in de kijker, onder andere door de ontsluiting van het erfgoedcentrum van de politie.
665. Onze brandweer blijft de beste en snelste hulpverleningszone van het land dankzij modern materiaal, efficiënte kazernes en kwalitatief personeel. De werking en de werkmiddelen van de brandweerzone Antwerpen blijven hierbij minstens gehandhaafd. We blijven onverminderd verder investeren in personeel, opleidingen, materiaal en innovatieve technologie voor de Brandweer Zone Antwerpen.

666. We mikken op een verhoogde lokale rekrutering. Het korps weerspiegelt zo goed mogelijk de Antwerpse samenleving. Uiteraard blijven capaciteiten en competenties de voornaamste wervingscriteria.
667. We zetten verder in op verduurzaming van het (rollend) materieel.
668. We finaliseren de geplande vernieuwingen voor de kazernes Zuid en Lillo en bereiden ook een ontwikkelingsplan voor post Deurne voor zodat onze brandweer de komende jaren gehuisvest is in professionele omstandigheden.
669. De eigendoms- en beheersstructuur van de kazernes wordt geëvalueerd, met als doelstelling het beheer van het patrimonium meer af te stemmen op de uitdagingen van een 24/7 operationele organisatie en de schaalvergroting van de brandweer mogelijk te maken.
670. We integreren vrijwilligerspost Borsbeek als volwaardige post binnen de werking van de Brandweerzone Antwerpen en zorgen voor opleiding van de vrijwilligers en de aangepaste uitrusting van deze post.
671. De dispatching van de brandweer wordt gemoderniseerd en uitgebreid met een real time informatiefunctie en we zoeken schaalgrootte via samenwerking met andere zones.
672. De Brandweer zet verder in op klantvriendelijke professionele brandpreventie:
- Preventiedossiers (voor bijvoorbeeld omgevingsvergunningen) worden tijdig en uniform geadviseerd. Voorbesprekingen kunnen binnen een acceptabele termijn. De beschikbare adviescapaciteit wordt waar nodig versterkt.
 - Er wordt een informatiecampagne opgestart bij architecten en studiebureaus om tips aan te reiken rond veelgemaakte fouten bij het indienen van plannen/vergunningen. De infokanalen van brandweer krijgen hierbij ook een update.
 - Brandweer blijft proactief betrokken bij bijzondere bouwtrajecten (hoogbouw, tunnels, grote stadsvernieuwingsprojecten) of bij projecten die een impact hebben op de interventiemobiliteit.
 - De snelle en kwalitatieve werking van de brandweer en gespecialiseerde expertise worden uitgespeeld als troef bij gesprekken over investeringen in Antwerpen.
673. Via de Chief Resilience Officer en de opmaak van noodplannen wordt Antwerpen beter voorbereid op grote crisissen zoals overstromingen, langdurige stroomuitval, droogte, pandemieën ... We zorgen er ook voor dat elke stadsmedewerker weet wat hij of zij moet doen in een crisissituatie. We leiden proactief vrijwilligers op om in crisistijden bijvoorbeeld logistieke taken op zich te kunnen nemen.
674. Ook de brandweer bereidt zich voor op toenemende complexe of grootschalige uitdagingen en is een volwaardige partner van de Chief Resilience Officer van de stad.

675. De middelen van het Sevesofonds worden maximaal ingezet om de operationele veiligheid in de haven te optimaliseren, schaalvoordelen te genereren en de samenwerking met bedrijven te verbeteren, onder andere via het Brandweernetwerk Zeehaven Schelde.
676. Er wordt gestreefd naar schaalvergroting door samenwerking met andere gemeenten, (naburige) hulpverleningszones en Netwerk Brandweer en het Brandweerorgaan waar Brandweer Zone Antwerpen een centrale positie in neemt.